

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας
και Θράκης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

ΟΜΑΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Πρόγραμμα

«Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» 2021-2027

2η Έκδοση / Ιούλιος 2021

Περιεχόμενα

1. Στρατηγική του προγράμματος: κύριες αναπτυξιακές προκλήσεις και πολιτικά μέτρα	8
i. Γεωγραφική θέση, οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές διαφορές, καθώς και ανισότητες	8
ii. Ανεπάρκειες της αγοράς	14
iii. Επενδυτικές ανάγκες & συμπληρωματικότητα και συνέργεια με άλλες μορφές στήριξης	15
iv. Προκλήσεις που προσδιορίζονται στις σχετικές συστάσεις ανά χώρα, στις σχετικές εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές του εν λόγω κράτους μέλους, περιλαμβανομένου του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα, σε σχέση με τις αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	15
v. Προκλήσεις προς τη Διοικητική Ικανότητα και τη διακυβέρνηση και μέτρων απλοποίησης	16
vi. Ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση δημογραφικών προκλήσεων, κατά περίπτωση	16
vii. Διδάγματα που έχουν αντληθεί από την προηγούμενη πείρα	16
viii. Μακροπεριφερειακές στρατηγικές & στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες	17
ix. Πλαίσιο Στρατηγικής για την περίοδο 2021-2027	18
Αιτιολόγηση επιλογής Ειδικών Στόχων του Προγράμματος	23
2. Προτεραιότητες	47
2.1. Προτεραιότητες εκτός Τεχνικής Βοήθειας	47
2.1.1. Προτεραιότητα 1: Προώθηση Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας	47
2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 1i: Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	48
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων	48
2.1.1.1.2. Δείκτες	51
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	52
2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 1ii: Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές	53
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων	53
2.1.1.1.2. Δείκτες	55
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	56
2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 1iii: Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μέσω παραγωγικών επενδύσεων	57
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων	57
2.1.1.1.2. Δείκτες	59
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	61
2.1.1. Προτεραιότητα 2: Βιώσιμη διαχείριση πόρων και υποδομών	62
2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 2i: Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	63
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων	63
2.1.1.1.2. Δείκτες	65
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	66
2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 2ii: Προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σε αυτήν	67
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων	67
2.1.1.1.2. Δείκτες	68

2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	69
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 2iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	70
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	70
2.1.1.1.2.	Δείκτες	72
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	73
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 2v: Προαγωγή της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	74
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	74
2.1.1.1.2.	Δείκτες	76
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	77
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 2vi: προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	78
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	78
2.1.1.1.2.	Δείκτες	81
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	82
2.1.1. Προτεραιότητα 3: Βελτίωση της συνδεσιμότητας της Π-ΑΜΘ		83
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 3i: Ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ	84
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	84
2.1.1.1.2.	Δείκτες	86
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	87
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 3ii: Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας με καλύτερη πρόσβαση στην ΔΕΔ-Μ και στην διασυνοριακή κινητικότητα	88
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	88
2.1.1.1.2.	Δείκτες	90
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	91
2.1.1. Προτεραιότητα 4Α: Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής (ΕΤΠΑ)		92
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4ii: Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης	93
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	93
2.1.1.1.2.	Δείκτες	95
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	96
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4iii: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, των νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και των μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων, που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες	97
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	97
2.1.1.1.2.	Δείκτες	99

2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	100
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4ν: Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης, και της προώθησης της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και στην τοπική κοινότητα:	101
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	101
2.1.1.1.2.	Δείκτες	103
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	104
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4νι: Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία	105
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	105
2.1.1.1.2.	Δείκτες	107
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	108
2.1.1	Προτεραιότητα 4Β: Κοινωνική Ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ+)	109
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4α: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης της Εγγύησης για τη Νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά μη ενεργά άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	110
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	110
2.1.1.1.2.	Δείκτες	112
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	113
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4στ: Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περεταίρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες	114
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	114
2.1.1.1.2.	Δείκτες	116
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	117
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4ζ: Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανεπιδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας	118
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	118
2.1.1.1.2.	Δείκτες	120
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	122
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4η: Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής και βελτίωσης της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες	123

2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	123
2.1.1.1.2.	Δείκτες	124
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	125
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4θ: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών	126
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	126
2.1.1.1.2.	Δείκτες	128
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	129
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4ι: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά	130
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	130
2.1.1.1.2.	Δείκτες	131
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	133
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4ια: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες, βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης	134
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	134
2.1.1.1.2.	Δείκτες	137
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	138
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 4ιβ: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων και των παιδιών	139
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	139
2.1.1.1.2.	Δείκτες	141
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	142
2.1.1	Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ (ΕΤΠΑ)	143
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 5i: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	144
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	144
2.1.1.1.2.	Δείκτες	147
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	148
2.1.1.1.	Ειδικός Στόχος 5ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας, σε περιοχές πλην των αστικών περιοχών	150
2.1.1.1.1.	Παρεμβάσεις των Ταμείων	150
2.1.1.1.2.	Δείκτες	153
2.1.1.1.3.	Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	154

2.2. Προτεραιότητες τεχνικής βοήθειας	156
2.2.1. Προτεραιότητα 6: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	156
2.2.1.1. Παρέμβαση των Ταμείων	156
2.2.1.2. Δείκτες	157
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης	158
2.2.1. Προτεραιότητα 7: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	159
2.2.1.1. Παρέμβαση των Ταμείων	159
2.2.1.2. Δείκτες	160
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης	161
3. Σχέδιο χρηματοδότησης	162
3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος	162
3.6. Συνολικά χρηματοδοτικά κονδύλια ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση	163
5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	164
6. Εταιρική σχέση	165
7. Επικοινωνία και προβολή	168

Παραρτήματα

Παράρτημα Α: Πίνακες, Γραφήματα, Χάρτες, Εταίροι

Παράρτημα Β: Η λογική της Παρέμβασης

Παράρτημα Γ: Αποτελέσματα Διαβούλευσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ

ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

ΕΠΕΝΔΥΣΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

CCI	2021-2027
Τίτλος στα αγγλικά	Programme “Eastern Macedonia and Thrace 2021-2027”
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2021-2027»
Έκδοση	01
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	01/01/2021
Επιλέξιμο έως	31/12/2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	
Αριθμός τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Μη ουσιαστική μεταφορά (άρθρο 19 παράγραφος 5)	Ναι/Όχι
Περιφέρειες NUTS που καλύπτει το πρόγραμμα (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	EL51 – Ανατολική Μακεδονία, Θράκη (Anatoliki Makedonia, Thraki) EL511 – Έβρος (Evros) EL512 – Ξάνθη (Xanthi) EL513 – Ροδόπη (Rodopi) EL514 – Δράμα (Drama) EL515 – Θάσος, Καβάλα (Thasos, Kavala)
Σχετικό Ταμείο	☒ ΕΤΠΑ
	☐ Ταμείο Συνοχής
	☒ ΕΚΤ+
	☐ ΤΔΜ
	☐ ΕΤΘΑΥ
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές

1. Στρατηγική του προγράμματος: κύριες αναπτυξιακές προκλήσεις και πολιτικά μέτρα

i. Γεωγραφική θέση, οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές διαφορές, καθώς και ανισότητες¹

Γεωγραφικά η Π-ΑΜΘ βρίσκεται στο ΒΑ άκρο της χώρας με κύριο χαρακτηριστικό, τη διασυνοριακή της θέση καθώς αποτελεί την έξοδο της Βαλκανικής στο Αιγαίο και ταυτόχρονα σύνδεσης με την υπόλοιπη Ελλάδα & τις γειτονικές χώρες. Είναι η 4^η σε έκταση ελληνική Περιφέρεια καταλαμβάνοντας το 10,7% της συνολικής έκτασης της χώρας. Το γεωγραφικό της ανάγλυφο έχει διαμορφώσει χωρικές ενότητες & περιοχές με ξεχωριστή φυσιογνωμία & ταυτότητα, αλλά & με διαφορετικές αναπτυξιακές ανάγκες, δυνατότητες & προοπτικές. Περίπου το 40% της συνολικής έκτασης αντιστοιχεί σε ορεινές περιοχές. Ο ορεινός χώρος διακρίνεται από σύνθετη οικιστική δομή, με πολλούς μικρούς, αλλά & εγκαταλελειμμένους οικισμούς που εξαρτώνται κατά κανόνα από τα μεγάλα οικιστικά κέντρα κάθε Περιφερειακής Ενότητας (ΠΕ). Υπάρχει έντονο το ζήτημα των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων με ΠΕ που χαρακτηρίζονται από υψηλότερη δυναμική, όπως η ΠΕ Έβρου & η ΠΕ Καβάλας που αθροιστικά παράγουν σχεδόν το 53% του ακαθάριστου προϊόντος της Π-ΑΜΘ. Ενώ οι υπόλοιπες τρεις ΠΕ (Ξάνθης, Ροδόπης & Δράμας) αθροιστικά διαμορφώνουν το 47% του ΑΕΠ. Καταγράφεται επίσης πληθυσμιακή ανισοκατανομή, με τάση μετακίνησης προς τα πλησιέστερα αστικά & ημιαστικά κέντρα. Κατά συνέπεια, υπάρχουν χωρικές ανισότητες, τόσο μεταξύ των οικισμών της ενδοχώρας, όσο και μεταξύ των ημιαστικών ή αγροτικών οικισμών.

Σε **οικονομικού όρους** το ΑΕΠ της Π-ΑΜΘ ανέρχεται, για το 2019, σε 8.456,35 εκ. € (ΜΑΔ) & αποτελεί την 8η επίδοση μεταξύ των 13 Περιφερειών της χώρας. Λαμβάνοντας υπόψη το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (14.100 ΜΑΔ: 2019) η Π-ΑΜΘ καταλαμβάνει τη 12η θέση στη χώρα και αποτελεί μια από τις φτωχότερες περιφέρειες της ΕΕ. Η οικονομία χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και υστερεί σε κρίσιμους αναπτυξιακούς δείκτες (κκ ΑΕΠ, απασχόληση, παραγωγικότητα εργασίας, ανταγωνιστικότητα κ.α.). Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Δείκτη Ανταγωνιστικότητας (2019), κατατάσσεται στην 265η θέση μεταξύ 268 Περιφερειών της ΕΕ. Βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης,

¹ Στο Παράρτημα Α επισυνάπτονται αναλυτικότερα στοιχεία τεκμηρίωσης για το προφίλ της Π-ΑΜΘ.

υστερώντας του ευρωπαϊκού μέσου όρου σε κάθε παράμετρο που συνεκτιμά ο δείκτης. Βάσει του ίδιου δείκτη, κατέχει τη 12η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της χώρας.

Η Π-ΑΜΘ επηρεάστηκε από τη 10ετή οικονομική κρίση που βίωσε η χώρα & η οποία προκάλεσε συνέπειες με σοβαρό οικονομικό & κοινωνικό αντίκτυπο όπως μείωση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ κατά 23%, αύξηση της ανεργίας κατά 46%¹, αύξηση του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας & κοινωνικό αποκλεισμό, πληθυσμιακή συρρίκνωση λόγω μετανάστευσης. Παράλληλα, το 2015 & εντεύθεν και με την εμφάνιση της μεταναστευτικής - προσφυγικής κρίσης στη χώρα, η Π-ΑΜΘ αντιμετώπισε νέες προκλήσεις που σχετίζονται με την υποδοχή & την ενσωμάτωση των μεταναστών - προσφύγων. Στα παραπάνω & μόλις καταγράφηκαν οι πρώτες ενδείξεις ανάκαμψης (αύξηση του κκ ΑΕΠ την περίοδο 2015-2019 κατά 7%) εκδηλώνεται η πανδημία του Covid-19 με επιπτώσεις που δεν έχουν ακόμη καταγραφεί.

Πέραν της ασφυκτικής πίεσης που προκάλεσε στο σύστημα υγείας, τα μέτρα που ελήφθησαν για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας, οδήγησαν σε πρωτόγνωρες συνθήκες & σε απότομη συρρίκνωση, ακόμη και σε διακοπή πλήθους οικονομικών δραστηριοτήτων. Τα παραπάνω έχουν δημιουργήσει αυξημένες ανάγκες για πρωτοβουλίες & δράσεις οικονομικής και κοινωνικής στήριξης, ένταξης & ενσωμάτωσης, οι οποίες θα πρέπει να συνεχισθούν.

Στην Π-ΑΜΘ υπάρχουν σημαντικοί πόροι που εξακολουθούν να αποτελούν βασικούς παραγωγικούς συντελεστές και ταυτόχρονα ευκαιρίες επιχειρηματικών & παραγωγικών δραστηριοτήτων, ενδεικτικά: μη μεταλλικά ορυκτά, γεωθερμικά πεδία, εκτάσεις υψηλής παραγωγικότητας, δασικοί & υδάτινοι πόροι. Η οικονομία χαρακτηρίζεται από παραγωγικό πρότυπο με προσανατολισμό κυρίως στον αγροτικό τομέα & τη μεταποίηση ισχυρών εισροών από τον πρωτογενή τομέα, καθώς & σημαντική συσσώρευση επενδυμένου κεφαλαίου κυρίως με μορφή υποδομών.

Ειδικότερα:

² Eurostat, ποσοστό ανεργίας Π-ΑΜΘ 2009: 11% & 2019: 16,2%.

Πρωτογενής τομέας: Η Π-ΑΜΘ παρουσιάζει διαχρονικά οικονομική εξειδίκευση στον αγροτικό τομέα με το ποσοστό της ΑΠΑ να είναι σχεδόν διπλάσιο του εθνικού επιπέδου, καταγράφοντας σημαντική διασύνδεση του πρωτογενούς τομέα με τους άλλους δύο παραγωγικούς τομείς (μεταποίηση και τουρισμό). Μάλιστα είναι η 2η Περιφέρεια της χώρας μετά την Πελοπόννησο με το υψηλότερο ποσοστό απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα (25%: 2019), το οποίο είναι υπερδιπλάσιο του αντίστοιχου εθνικού (11%:2019).

Ωστόσο, ως προς την παραγωγικότητα του πρωτογενούς τομέα, η Π-ΑΜΘ κατέχει τη χαμηλότερη θέση στη χώρα & παράλληλα βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Αυτό οφείλεται μεταξύ άλλων στα χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού (μεγάλη ηλικία, ελλιπές επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης-εξειδίκευσης), στην απουσία επιστημονικής & τεχνικής στήριξης της παραγωγικής διαδικασίας, στην απροθυμία των νέων να απασχοληθούν στον αγροτικό τομέα & στην έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των παραγωγών.

Δευτερογενής τομέας: Ο δευτερογενής τομέας απασχολεί το 12% του εργατικού δυναμικού, ενώ η ΑΠΑ στην περιφερειακή οικονομία ήταν περίπου 19% το 2017. Ο τομέας εστιάζει κατά κύριο λόγο, στη μεταποίηση της πρωτογενούς παραγωγής, συμπεριλαμβανομένου & του λατομικού πλούτου & στην αξιοποίηση άλλων τοπικών πρώτων υλών, με την πλειοψηφία των επιχειρήσεων να είναι μικρού μεγέθους. Η μεταποιητική δραστηριότητα αναπτύσσεται κατά μήκος των βασικών οδικών αξόνων σε οργανωμένους υποδοχείς, ή σε οργανικές συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, με πύκνωση κοντά στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Ο τομέας υστερεί σε ανταγωνιστικότητα σε σχέση με όμορες περιοχές και χώρες, ειδικότερα από τη Βουλγαρία λόγω σημαντικών διαφορών στη φορολογία & τις κρατικές ενισχύσεις & από την Κεντρική Μακεδονία λόγω εγγύτητας σε μεγάλα αστικά κέντρα & σε δίκτυα πολυτροπικών μεταφορών. Κύριο γνώρισμα του τομέα είναι η παρατεταμένη ύφεση, από το κλείσιμο μεγάλων μονάδων και τη μετεγκατάσταση άλλων σε γειτονικές χώρες. Οι λίγες νέες & δυναμικές μονάδες που δημιουργούνται, επιλέγουν θέσεις εκτός οργανωμένων υποδοχέων παρά το ότι οι υφιστάμενες ΒΙΠΕ έχουν & δυνατότητα φιλοξενίας, αλλά & προοπτικές.

Στη βάση των παραπάνω, κύρια επιδίωξη αποτελεί η ανασυγκρότηση του δευτερογενούς τομέα & ο μετασχηματισμός του σε σταθερό περιφερειακό επιταχυντή με έντονη διασύνδεση με τον πρωτογενή και τριτογενή τομέα και με παραγωγική εξειδίκευση & εξαγωγικό προσανατολισμό. Ειδικότερα επιδιώκεται:

- η ενδυνάμωση της παραγωγικής δομής, μέσω της ενίσχυσης εμποδωμένων στην περιφερειακή οικονομία τομέων, όπως αγροδιατροφή, μη μεταλλικά ορυκτά (μάρμαρα), χημικά - πλαστικά, κλωστοϋφαντουργία,
- η διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, μέσω της ενίσχυσης αναδυόμενων κλάδων που υπερέχουν όπως, μεταφορές-logistics, ενέργεια, φαρμακευτική βιομηχανία & ηλεκτρονικός - ηλεκτρολογικός εξοπλισμός,
- η υποστήριξη των πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων που έχουν γεωγραφική διασπορά, καταγράφουν δυναμική, αξιοποιούν τοπικούς πόρους & συγκρατούν ή/& δημιουργούν θέσεις απασχόλησης.

Τριτογενής τομέας: Ο τριτογενής τομέας απορροφά το 63% της απασχόλησης. Το μεγαλύτερο μέρος των εργαζομένων (35%) αφορά σε δραστηριότητες της δημόσιας διοίκησης, σε επιστημονικές, τεχνικές υπηρεσίες, σε υπηρεσίες σχετικές με την τέχνη & την ψυχαγωγία, καθώς & σε υπηρεσίες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας.

Ακολουθούν με ποσοστό 27% οι απασχολούμενοι στους κλάδους του εμπορίου, των καταλυμάτων, της εστίασης, των μεταφορών & επικοινωνιών & μόλις 1% δραστηριοποιείται σε χρηματοπιστωτικές & ασφαλιστικές υπηρεσίες. Οι κλάδοι του εμπορίου, της εστίασης & της αναψυχής, βιώνουν πρωτόγνωρη ύφεση εξαιτίας της πανδημίας, με ανυπολόγιστες συνέπειες από πλευράς βιωσιμότητας επιχειρήσεων, θέσεων απασχόλησης και μείωσης της καταναλωτικής δύναμης.

Ο τομέας του τουρισμού, παρά τα προβλήματα, διατηρεί ακέραια τα περιθώρια βελτίωσης & μπορεί να συνεισφέρει βάσιμα στην αναπτυξιακή ανασύνταξη αφού τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει ανοδικές τάσεις σε διεθνείς αφίξεις γεγονός που προσδίδει ένα πιο δυναμικό ρόλο στον ευρύτερο Βαλκανικό & Μεσογειακό χώρο. Το 2019 το μερίδιο της Περιφέρειας στις τουριστικές εισπράξεις της χώρας ανήλθε σε 2%. Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Π-ΑΜΘ κυμάνθηκε στο 8% (2019), ενώ συγκέντρωσε το 10% των επισκέψεων της χώρας, σημειώνοντας αύξηση κατά

184% σε σύγκριση με το 2017 (από 1,3 σε 3,8 εκατ.). Παράλληλα, συγκεντρώνει μεγάλο ποσοστό οδικής τουριστικής κίνησης (28%:2019), εξαιτίας της εγγύτητας με τις χώρες της ΝΑ Ευρώπης & την Τουρκία. Επομένως, προκειμένου να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο ο ρόλος & η θέση της Περιφέρειας στον διεθνή τουριστικό χάρτη προκύπτει η ανάγκη ολοκλήρωσης οδικών & άλλων υποδομών.

Ο τουρισμός, επηρεάστηκε έντονα από την υγειονομική κρίση. Όμως αναμένεται να ανακάμψει, αλλά με διαφορετική εικόνα σε σχέση με το παρελθόν, με προτεραιότητα τους ασφαλείς προορισμούς & την αειφορία. Προτεραιότητα για την Περιφέρεια αποτελεί η ενίσχυση του τριτογενή τομέα & ιδιαίτερα των αναδυόμενων κλάδων μέσα από ποιοτική & θεματική διαφοροποίηση & διαρκή εξωστρέφεια. Προς την κατεύθυνση αυτή θα συμβάλλει, τόσο η αξιοποίηση τοπικών πόρων & πλεονεκτημάτων, όσο & η διασύνδεσή τους με άλλους κλάδους όπως ο πολιτισμός & η αγροδιατροφή.

Ο τομέας της ενέργειας, με το φυσικό αέριο, τη γεωθερμία & τις ΑΠΕ μπορεί να αποτελέσει ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα για την Περιφέρεια. Η υλοποίηση μιας σειράς έργων όπως ο αγωγός TAP, οι διασυνδετήριες αγωγοί Ελλάδας-Βουλγαρίας (IGB) & Ελλάδας-Ιταλίας (IGI), καθώς & η πλωτή μονάδα αερίου στην Αλεξανδρούπολη, αναβαθμίζουν γεωπολιτικά την Περιφέρεια, καθιστώντας την ενεργειακό πέρασμα προς τα Βαλκάνια & την Ευρώπη. Επιδίωξη αποτελεί να μετατραπεί το πλεονέκτημα της διέλευσης των αγωγών φυσικού αερίου από την Περιφέρεια σε μετρήσιμο όφελος για τους πολίτες & την περιφερειακή οικονομία.

Σε **κοινωνικούς όρους** η Π-ΑΜΘ αποτελεί πληθυσμιακά την 6η Περιφέρεια στη χώρα συγκεντρώνοντας το 5,6% του πληθυσμού. Είναι αραιοκατοικημένη, με πληθυσμιακή συγκέντρωση στα κυριότερα αστικά της κέντρα. Ο πληθυσμός μειώνεται διαρκώς από το 2015 ως το 2020. Σύμφωνα με στοιχεία του αναθεωρημένου Χωροταξικού Πλαισίου της Π-ΑΜΘ η τάση θα συνεχιστεί αν δε ληφθούν κατάλληλα μέτρα (ενίσχυση απασχόλησης, προσέλκυση επενδύσεων, στήριξη επιχειρηματικότητας, μείωση ανισοτήτων & βελτίωση ποιότητας ζωής). Η γήρανση αποτελεί σημαντικό ζήτημα για την Περιφέρεια. Ο δείκτης γήρανσης από το 2015 αυξάνεται διαρκώς & το 2020 ανήλθε σε 164,30% με εθνικό μ.ό. 147,50%.

Η αύξηση του δείκτη σηματοδοτεί τη συρρίκνωση του πληθυσμού & την επακόλουθη δυσμενή επίπτωση σε τομείς όπως η οικονομία, η παραγωγικότητα & η ανταγωνιστικότητα. Παράλληλα, τεκμηριώνει αυξημένες ανάγκες σε υποδομές & υπηρεσίες στους τομείς της υγείας, της πρόνοιας & της κοινωνικής προστασίας.

Αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο η Π-ΑΜΘ κατατάσσεται μεταξύ των Περιφερειών της χώρας με τα υψηλότερα ποσοστά αναλφάβητου πληθυσμού (5%: 2019). Παράλληλα, το ποσοστό πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (16,91%) είναι το τρίτο χαμηλότερο στη χώρα με μεγάλη απόκλιση από τον εθνικό μ.ό. (23,61%: 2019). Το φαινόμενο της σχολικής διαρροής παρότι τα τελευταία χρόνια έχει μειωθεί σημαντικά, εξακολουθεί να παραμένει σε υψηλά επίπεδα έναντι του εθνικού μ.ό. (7,7% στην Π-ΑΜΘ & 4,1% στο σύνολο της χώρας: 2019).

Η διαρροή καταρτισμένου προσωπικού σε άλλες περιοχές εντός & εκτός της χώρας, οφείλεται κυρίως στην έλλειψη αντίστοιχου επιπέδου θέσεων εργασίας & δευτερευόντως, στη μειωμένη ερευνητική δραστηριότητα των ακαδημαϊκών & ερευνητικών υποδομών που δε δημιουργεί επαρκείς ευκαιρίες σταδιοδρομίας.

Σε ότι αφορά στην απασχόληση & παρά την κρίση, παρουσίασε αύξηση από το 2015 ως & το 2019. Όμως, η τάση αυτή ανακόπηκε με την εμφάνιση του Covid-19 που επηρέασε συνολικά την αγορά εργασίας & εντονότερα τις δραστηριότητες του τουρισμού & του εμπορίου. Η ανεργία εξακολουθεί να αυξάνεται & μάλιστα στο δ' τρίμηνο του 2020 ανήλθε στο 17,7% υπερβαίνοντας τον εθνικό μ.ό. (16,2%).

Σημαντικό πρόβλημα εξακολουθεί να αποτελεί η μακροχρόνια ανεργία (74,5% το 2019). Μάλιστα, η Π-ΑΜΘ συγκαταλέγεται στις Περιφέρειες της ΕΕ-27 με τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας. Πληθυσμιακές ομάδες που πλήττονται έντονα, είναι οι νέοι (40%:2019), αλλά & οι γυναίκες, (20,40%: 2019). Παράλληλα, στην Π-ΑΜΘ συγκεντρώνονται πληθυσμιακές ομάδες με ιδιαίτερα κοινωνικά χαρακτηριστικά, που απαιτούν σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης και κοινωνικής ένταξης.

Αναλυτικότερα στοιχεία τεκμηρίωσης των προαναφερθέντων παρατίθενται στο Παράρτημα Α.

Στον **τομέα των μεταφορών**, η Εγνατία Οδός αποτελεί το βασικό αναπτυξιακό άξονα Ανατολής-Δύσης της Π-ΑΜΘ και σύνδεσης της ΕΕ με την Τουρκία, ενώ οι κάθετοι σε αυτήν άξονες, συνδέουν την ελληνική ενδοχώρα με τη Βαλκανική (Βουλγαρία & Ρουμανία) αλλά & ευρύτερα με την Ανατολική Ευρώπη. Το σιδηροδρομικό δίκτυο είναι παλαιό & ελλιπές με αποτέλεσμα να αναπτύσσει περιορισμένο ρόλο σε εμπορευματικές & επιβατικές μεταφορές. Έλλειμμα σε σύγχρονες υποδομές καταγράφεται & στους εμπορικούς λιμένες Αλεξανδρούπολης & Καβάλας, μειώνοντας την εμβέλειά τους. Σημειώνεται, ότι οι δύο αυτοί εμπορικοί λιμένες εθνικής σημασίας, καλούνται να αναλάβουν νέο ρόλο, ως πύλες διεθνούς εμβέλειας, διαμετακομιστικού εμπορίου & ενίσχυσης της σύνδεσης με όμορες νησιωτικές περιοχές στον τομέα του τουρισμού, συνεπώς απαιτούνται πρόσθετες υποδομές που θα ενισχύσουν τη διατροφικότητά τους.

Ως προς τις αερομεταφορές, τα αεροδρόμια Καβάλας & Αλεξανδρούπολης έχουν αναβαθμισμένο ρόλο όσον αφορά την επιβατική τους κίνηση, όμως ο εμπορευματικός τους χαρακτήρας είναι περιορισμένος.

Στρατηγικά για την Π-ΑΜΘ, ζητούμενο αποτελεί η ενίσχυση της θέσης & του ρόλου της στο διεθνή χώρο με κεντροβαρικό ρόλο ανάμεσα στη ΝΑ Ευρώπη, τις Παρευξείνιες χώρες & την Τουρκία.

ii. Ανεπάρκειες της αγοράς

Ανεπάρκειες εντοπίζονται στην Π-ΑΜΘ, σε διάφορους τομείς. Συγκεκριμένα στον τομέα της Ενέργειας, υπάρχει μειωμένη αξιοποίηση ΑΠΕ. Στις Μεταφορές εντοπίζεται μειωμένη διατροφικότητα και ανάγκη ολοκλήρωσης των υποδομών που θα συμβάλλουν στη διασύνδεση της Π-ΑΜΘ με το δίκτυο των διεθνών μεταφορικών αξόνων. Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο το οδικό δίκτυο χρήζει συμπλήρωσης και αναβάθμισης, ενώ το ίδιο ισχύει και για τα άλλα δίκτυα μεταφορών όπως το σιδηροδρομικό. Ανάγκη υποστήριξης καταγράφεται και στον τομέα της Υγείας & Πρόνοιας, όπου εντοπίζονται αδυναμίες σε υποδομές, δομές και υπηρεσίες κάλυψης των αναγκών ευάλωτων και μειονεκτούντων ομάδων. Το ανθρώπινο δυναμικό, λόγω ελλιπούς κατάρτισης/εξειδίκευσης καταγράφει χαμηλές επιδόσεις, ενώ στον τομέα της επιχειρηματικότητας υπάρχει περιορισμένη ανταγωνιστικότητα & εξωστρέφεια. Στο Περιβάλλον εντοπίζεται ανεπάρκεια σε υποδομές διατήρησης και προστασίας αλλά & αντιμετώπισης της

κλιματικής αλλαγής, ενώ απαιτείται η συνέχιση της προσπάθειας ολοκλήρωσης του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ).

iii. Επενδυτικές ανάγκες & συμπληρωματικότητα και συνέργεια με άλλες μορφές στήριξης

Το ΕΠ Π-ΑΜΘ εμφανίζει υψηλή συμπληρωματικότητα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Π-ΑΜΘ 2021-2025, τα Προγράμματα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία (ΠΑνΕΚ), Περιβάλλον-Ενέργεια-Κλιματική Αλλαγή, Υποδομών-Μεταφορών, Πολιτικής Προστασίας, Ψηφιακού Μετασχηματισμού, Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης & Δια Βίου Μάθησης, καθώς & με άλλα χρηματοδοτικά μέσα όπως το «Ελλάδα 2.0», το ΕΠΑ 2021-2025, το ΤΑΜΕ, τα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, κ.α.

iv. Προκλήσεις που προσδιορίζονται στις σχετικές συστάσεις ανά χώρα, στις σχετικές εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές του εν λόγω κράτους μέλους, περιλαμβανομένου του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα, σε σχέση με τις αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

Η πρόκληση για τα επόμενα χρόνια είναι διττή & αφορά στον πράσινο & ψηφιακό μετασχηματισμό. Ο προσανατολισμός της Π-ΑΜΘ είναι προς αυτή την κατεύθυνση, μέσω των προτεινόμενων δράσεων. Ειδικά, ως προς το **Green Deal** το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ υιοθετεί τις κατευθύνσεις και συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων για πράσινη ανάπτυξη με το σχεδιασμό δράσεων που αφορούν στην κυκλική οικονομία και την ανακύκλωση, τη βιώσιμη κινητικότητα-ηλεκτροκίνηση, την προαγωγή ΑΠΕ, την εξοικονόμηση ενέργειας. Σε σχέση με το ΕΣ για την Ενέργεια & το Κλίμα, η Π-ΑΜΘ συμβάλλει στην ενίσχυση των ενεργειακών συνδέσεων (IGB, TAP, POSEIDON) & στην ανάπτυξη στρατηγικών έργων αποθήκευσης (FSRU).

Με γνώμονα το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων & ως προς τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων δίδεται έμφαση σε 3 τομείς ήτοι, Απασχόληση, Δεξιότητες & Κοινωνική Προστασία (σύμφωνα με τους 17 ΣΒΑ του ΟΗΕ), τους οποίους η Π-ΑΜΘ υιοθετεί και ακολουθεί. Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα εστιάζει σε μια δίκαιη, χωρίς αποκλεισμούς Περιφέρεια, στην αντιμετώπιση της φτώχειας και κάθε αποκλεισμού, στη φροντίδα και υποστήριξη των παιδιών & Ε.Κ.Ο., σε επενδύσεις για την προσβασιμότητα, την αποτελεσματικότητα & την ανθεκτικότητα της υγειονομικής περίθαλψης, την αποϊδρυματοποίηση, τη διατήρηση της απασχόλησης & την αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης &

εν γένει στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ακόμη, αναφέρεται η προσπάθεια ενίσχυσης του ΑΕΠ-χαμηλότερο στην Ελλάδα- & η εξασφάλιση πρόσβασης ειδικών πληθυσμιακών ομάδων όπως των Ρομά, των υπηκόων τρίτων χωρών, των μεταναστών σε απασχόληση, εκπαίδευση & στέγαση.

v. Προκλήσεις προς τη Διοικητική Ικανότητα και τη Διακυβέρνηση και μέτρων απλοποίησης

Αναφορικά με τη **διοικητική ικανότητα** της Π-ΑΜΘ στόχο αποτελεί η αποτελεσματική & αποδοτική δημόσια διοίκηση, η απλούστευση των διαδικασιών, η διαλειτουργικότητα & η βέλτιστη αξιοποίηση του στελεχιακού δυναμικού της, προκειμένου να καταστεί πιο αποδοτικό & φιλικό προς τους πολίτες & τις επιχειρήσεις. Για την επίτευξη αυτών των στόχων τίθενται σε εφαρμογή μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες – ακολουθώντας τα ευρωπαϊκά πρότυπα - που θα οδηγήσουν στην - ‘αλλαγή’ με σύγχρονους όρους-, της διοικητικής λειτουργίας με έμφαση στη μοντελοποίηση ψηφιακών ή φυσικών διοικητικών διαδικασιών.

Παράλληλα, υιοθετεί και ενισχύει τη συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων & προωθεί τη συνεργασία με φορείς, οργανισμούς & Περιφέρειες διασφαλίζοντας πολλαπλασιαστικά οφέλη.

vi. Ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση δημογραφικών προκλήσεων, κατά περίπτωση

Σε **δημογραφικό επίπεδο**, επιχειρείται μια προσέγγιση ολοκληρωμένου χαρακτήρα για την αντιμετώπιση της γήρανσης, της πληθυσμιακής συρρίκνωσης, της ενσωμάτωσης μειονεκτουσών ομάδων, όπως Ρομά, μετανάστες & υπήκοοι τρίτων χωρών. Παράλληλα επιχειρείται αναβάθμιση υποδομών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης & βελτίωση του εκπαιδευτικού υποβάθρου. Επίσης επιδιώκονται αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης για όλους, ευκαιρίες απασχόλησης, ισορροπία επαγγελματικής & οικογενειακής ζωής, επαρκή & συνεχή παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, διαρκή φροντίδα για εξαρτώμενα άτομα & Ε.Κ.Ο.

vii. Διδάγματα που έχουν αντληθεί από την προηγούμενη πείρα

Τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την προηγούμενη ΠΠ αφορούν σε προβλήματα που ανέκυψαν από θεσμικές ρυθμίσεις & θέματα διαχείρισης, που λαμβάνονται υπόψη για να αντιμετωπιστούν με γνώμονα την αποτελεσματικότητα & εύρυθμη υλοποίηση του Προγράμματος. Στην 1η κατηγορία προβλημάτων ανήκει η εξειδίκευση & εφαρμογή του νέου νόμου περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων Προμηθειών & Υπηρεσιών (Ν.4412/2016), η έκδοση θεσμικού πλαισίου εξειδίκευσης & ενεργοποίησης νέων δράσεων, η καθυστέρηση εκπλήρωσης εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων για

σημαντικό αριθμό δράσεων. Στη 2η κατηγορία εντάσσονται τα προβλήματα καθυστέρησης & αναβλητικότητας στο πλαίσιο υλοποίησης δράσεων & πρωτοβουλιών, η δυσκολία εφαρμογής των Κρατικών Ενισχύσεων, η πολυπλοκότητα ενεργοποίησης οριζόντιων στρατηγικών (RIS, ΣΒΑΑ, ΟΧΕ), η καθυστέρηση ορισμού Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων, η περιορισμένη επιχειρησιακή ικανότητα ορισμένων Δικαιούχων & η δυσκολία ωρίμανσης έργων, η συμπληρωματικότητα/αλληλοεπικάλυψη του ΕΠ Π-ΑΜΘ με το ΕΠΑνΕΚ & οι δυσκολίες-εμπόδια που προέκυψαν λόγω Covid-19.

Απόρροια των παραπάνω είναι η ανάγκη απλοποίησης των διαχειριστικών διαδικασιών, ο καθορισμός ρεαλιστικών στόχων, η ενίσχυση της επάρκειας & των ικανοτήτων των Δικαιούχων, η έγκαιρη ωρίμανση των έργων, ο σαφής διαχωρισμός δράσεων εθνικής & περιφερειακής εμβέλειας για τη βέλτιστη συμπληρωματικότητα πόρων και η έγκαιρη ανταπόκριση των αρμόδιων αρχών στο σχεδιασμό & την εξειδίκευση των πολιτικών & των σχεδίων δράσης για την εκπλήρωση των αναγκαίων όρων.

viii. Μακροπεριφερειακές στρατηγικές & στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες

Η **μακροπεριφερειακή στρατηγική «Αδριατικής-Ιονίου»** δημιουργεί ένα ενοποιημένο πλαίσιο πολιτικής για την εξεύρεση κοινών λύσεων. Οι πυλώνες στους οποίους εστιάζει είναι η Γαλάζια Ανάπτυξη, Σύνδεση της Περιφέρειας (δίκτυα μεταφορών & ενέργειας), Ποιότητα Περιβάλλοντος & Βιώσιμος Τουρισμός. Η Π-ΑΜΘ ακολουθεί τις προτεραιότητες της μακροπεριφερειακής στρατηγικής με ενεργειακά έργα όπως τα ΤΑΡ (διακρατικός αγωγός φυσικού αερίου), IGB (ελληνοβουλγαρικός διασυνδετήριος αγωγός) & ΠΟΣΕΙΔΩΝ Ελλάδας-Ιταλίας (IGI). Όσον αφορά στις Θαλάσσιες Λεκάνες, η Π-ΑΜΘ συμμετέχει στα Προγράμματα CBC-MED & Black Sea ενισχύοντας δράσεις Γαλάζιας Ανάπτυξης. Παράλληλα, υπάρχουν δράσεις μεταφορών (π.χ. ViaEgnatia) & βιώσιμου τουρισμού.

ix. Πλαίσιο Στρατηγικής για την περίοδο 2021-2027

Ο σχεδιασμός της νέας Προγραμματικής Περιόδου (ΠΠ) βρίσκει τη χώρα & την **Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Π-ΑΜΘ)**, αντιμέτωπη με ανάγκες και προβλήματα που δημιουργήθηκαν κατά την οικονομική κρίση του 2009, ενισχύθηκαν κατά την υγειονομική κρίση του Covid-19 & έχουν πολλαπλές & σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομία, την απασχόληση, την κοινωνική συνοχή & την υγεία.

Η Π-ΑΜΘ σχεδιάζει το **Πρόγραμμά** της με **στρατηγικούς στόχους** τη **στήριξη & επανεκκίνηση της οικονομίας**, την **προστασία & αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος & των πολιτιστικών πόρων**, την **αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού & την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής**. Με τον τρόπο αυτό επιχειρεί να βελτιώσει τους οικονομικούς, κοινωνικούς & περιβαλλοντικούς δείκτες μειώνοντας την απόσταση από τις επιδόσεις των υπολοίπων ελληνικών Περιφερειών, αλλά & το μέσο όρο της ΕΕ.

Ο **σχεδιασμός της ΑΜΘ για το 2021-2027 λαμβάνει υπόψη** όλες τις κατευθύνσεις & τα κείμενα της Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ, τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τις συστάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ & τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου & όλες τις συμπληρωματικές πολιτικές & εργαλεία εθνικής & περιφερειακής ανάπτυξης όπως το «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων», το «Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας», την έκθεση του ΟΟΣΑ για την περιφερειακή πολιτική για την Ελλάδα μετά το 2020. Ακόμη λαμβάνει υπόψη τις εθνικές στρατηγικές για τη Βιώσιμη & Δίκαιη Ανάπτυξη 2030, την Κλιματική Αλλαγή, την Κυκλική Οικονομία, την Ψηφιακή Στρατηγική, την Έξυπνη Εξειδίκευση, την Κοινωνική Ένταξη & Μείωση της Φτώχειας, την Κοινωνική Ένταξη Προσφύγων-Μεταναστών, την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, την Αποϊδρυματοποίηση κ.α., αλλά & περιφερειακές στρατηγικές όπως τη RIS3 της Π-ΑΜΘ, την ΠεΣΚΕ, το ΣΔ για την Ένταξη των Ρομά & πληθυσμών που διαμένουν σε ιδιαίτερα υποβαθμισμένους οικισμούς της Π-ΑΜΘ, το ΠΕΣΔΑ και το ΠεΣΠΚΑ.

Στη βάση των αναπτυξιακών αναγκών & των προκλήσεων που καλείται να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια, διαμορφώθηκε το **όραμα** για τη νέα ΠΠ, να καταστεί η Π-ΑΜΘ: **Πύλη Ανάπτυξης, Πόλος Αξίας & Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης**.

Ειδικότερα:

Πύλη Ανάπτυξης: μέσω της αξιοποίησης της γεωγραφικής θέσης & των συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε φυσικούς & πολιτιστικούς πόρους. Προτεραιότητα είναι η ολοκλήρωση κρίσιμων υποδομών που συνδέουν την Π-ΑΜΘ με τα εθνικά & διεθνή δίκτυα μεταφορών, ενέργειας &

τηλεπικοινωνιών & ενισχύουν τη γεωστρατηγική της θέση. Παράλληλα, δημιουργούν ευνοϊκό & ανταγωνιστικό περιβάλλον ικανό να προσελκύσει ανθρώπινο δυναμικό, επενδύσεις & επισκέπτες συμβάλλοντας στην ανάπτυξη.

Πόλος Αξίας: μέσω της ενίσχυσης & διεύρυνσης της παραγωγικής βάσης επενδύοντας στην Ε&Κ, κατά προτεραιότητα σε τομείς που υποδεικνύει η RIS3. Έμφαση δίνεται στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου παραγωγικού υποδείγματος το οποίο συγκροτούν, ο τουρισμός, ο πολιτισμός, το περιβάλλον & η αγροδιατροφή. Επίσης, η επένδυση σε καθαρές μορφές ενέργειας & η μετάβαση στην κυκλική οικονομία & την πράσινη επιχειρηματικότητα αποτελούν προτεραιότητες της Π-ΑΜΘ.

Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης: μέσω πρωτοβουλιών ενίσχυσης της απασχόλησης σε τομείς, περιοχές & πληθυσμό, που παρουσιάζουν ιδιαίτερη υστέρηση ή χαρακτηριστικά. Έμφαση δίνεται στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς Έρευνας, Καινοτομίας & ψηφιακών δεξιοτήτων, στη διεύρυνση υφιστάμενων κοινωνικών δομών & υπηρεσιών, αλλά & στη δημιουργία καινοτόμων λύσεων, για τις περιοχές & τους πληθυσμούς που παρουσιάζουν υστέρηση & ανισότητες, & τέλος, στην καταπολέμηση διακρίσεων, την προώθηση ίσων ευκαιριών, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής & την ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού & υγειονομικού συστήματος.

Οι κύριες στρατηγικές κατευθύνσεις της Π-ΑΜΘ ανά Στόχο Πολιτικής (ΣΠ) διαμορφώνονται ως κάτωθι:

ΣΠ 1

- Επαναπροσδιορισμός του παραγωγικού προτύπου, έμφαση σε καινοτόμα προϊόντα & υπηρεσίες σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής RIS3.
- Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με στήριξη & ενδυνάμωση των ΜΜΕ.
- Στήριξη-ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών.
- Ενδυνάμωση της έρευνας & σύνδεσή της με την παραγωγή, ιδιαίτερα σε τομείς που η Περιφέρεια εμφανίζει πλεονέκτημα & προώθηση συμπράξεων ερευνητικών δομών με επιχειρήσεις.

- Ανάπτυξη υποδομών δικτύων 5G πρωτίστως σε περιοχές επιχειρηματικής δραστηριότητας & διεύρυνση της ευρυζωνικής κάλυψης στις ορεινές & αγροτικές περιοχές για την άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων & την άρση της απομόνωσης των απομακρυσμένων περιοχών.
- Διεύρυνση-ενδυνάμωση δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών σε κατοίκους, επιχειρήσεις & επισκέπτες.

ΣΠ 2

- Αξιοποίηση του υφιστάμενου δυναμικού ΑΠΕ & κυρίως της γεωθερμίας, μείωση της εξάρτησης από συμβατικές πηγές ενέργειας.
- Εξοικονόμηση ενέργειας στο κτιριακό δυναμικό & στο δημόσιο χώρο.
- Προώθηση της ορθολογικής & βιώσιμης διαχείρισης των υδάτινων πόρων & εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας & ποιότητας πόσιμου νερού.
- Βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των πόρων & προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών & υγρών αποβλήτων.
- Διατήρηση, προστασία & ανάδειξη του φυσικού & ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Πρόληψη κινδύνων, ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών & προστασία των κατοίκων & των οικοσυστημάτων από την κλιματική αλλαγή.

ΣΠ 3

- Ένταξη στα ευρύτερα διεθνή δίκτυα μεταφορών με τη συνέχιση της κατασκευής του διευρωπαϊκού οδικού δικτύου.
- Βελτίωση του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου & ενίσχυση της προσπελασιμότητας των απομακρυσμένων περιοχών.
- Ενίσχυση της ασφαλούς & γρήγορης μετακίνησης κατοίκων, επισκεπτών & μεταφοράς προϊόντων.
- Ενίσχυση των ακτοπλοϊκών μεταφορών & βελτίωση των λιμενικών υποδομών.

ΣΠ 4 (ΕΤΠΑ)

- Εξασφάλιση ποιοτικών μονάδων για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.
- Ενίσχυση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας & των δομών στήριξης ευπαθών & ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

- Ενίσχυση του συστήματος δημόσιας υγείας με τη δημιουργία σύγχρονων υποδομών για όλους.
- Ενίσχυση του τουρισμού, δημιουργία νέας τουριστικής ταυτότητας, υιοθέτηση της διαδικασίας-μηχανισμού DMO, ενδυνάμωση της θέσης στο διεθνές τουριστικό χάρτη.
- Ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου & των σύγχρονων μορφών πολιτισμού, σύνδεση με την τοπική παραγωγή, για τον εμπλουτισμό & την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.

ΣΠ 4 (ΕΚΤ+)

- Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, ιδίως των μακροχρόνια ανέργων, των νέων, των γυναικών & άλλων μειονεκτούντων ομάδων πληθυσμού (Ρομά, μετανάστες, Άτομα με Αναπηρίες, άτομα με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό & μορφωτικό επίπεδο), ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης & της κοινωνικής οικονομίας.
- Προώθηση της δια βίου μάθησης, της αναβάθμισης δεξιοτήτων & της εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού με έμφαση σε επιχειρηματικές, ψηφιακές δεξιότητες & σε τομείς της RIS3.
- Προώθηση ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση & κατάρτιση ιδίως για μειονεκτούσες ομάδες, για το σύνολο των βαθμίδων, & αποτροπή της πρόωρης εγκατάλειψης με έμφαση στην παιδική φροντίδα.
- Στήριξη μειονεκτικών ομάδων πληθυσμού μέσα από ένα σύνθετο δίκτυο δομών & υπηρεσιών για την καταπολέμηση της φτώχειας, των διακρίσεων, του κοινωνικού αποκλεισμού & την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

ΣΠ 5

- Ανάδειξη της τοπικότητας ως βασικής συνιστώσας της Περιφερειακής στρατηγικής για την προώθηση της ολοκληρωμένης ανάπτυξης & τον περιορισμό των ανισοτήτων.
- Συνέχιση & διεύρυνση της εφαρμογής πολιτικών BAA στα 5 αστικά κέντρα της Περιφέρειας.
- Ολοκλήρωση της πολυεπίπεδης παρέμβασης που αφορά την ΟΧΕ της Εγνατίας.

- Αντιμετώπιση των προβλημάτων των απομακρυσμένων & μειονεκτικών περιοχών μέσω της αξιοποίησης του μηχανισμού των ΟΧΕ.

Για την κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών & την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Π-ΑΜΘ, σχεδιάστηκε το **ΕΠ Π-ΑΜΘ 2021-2027** στη βάση **5 προτεραιοτήτων** (πέραν της ΤΒ), ήτοι:

1. Προώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας
2. Βιώσιμη διαχείριση πόρων & υποδομών
3. Βελτίωση της συνδεσιμότητας της Π-ΑΜΘ
- 4Α Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής (ΕΤΠΑ)
- 4Β. Κοινωνική Ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ+)
5. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ

Πίνακας 1: Αιτιολόγηση επιλογής Ειδικών Στόχων του Προγράμματος Π-ΑΜΘ 2021-2027

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Αιτιολόγηση (συνοπτικά)
ΣΠ1 Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	1i Ανάπτυξη και ενίσχυση των δυνατοτήτων της έρευνας και της καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Η Π-ΑΜΘ είναι μία από τις λιγότερο δυναμικές περιφέρειες της Ελλάδας σε δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης & καινοτομίας. Βάσει του Regional Innovation Scoreboard 2021, υστερεί ως προς τον εθνικό & ευρωπαϊκό μέσο όρο & κατατάσσεται στις Περιφέρειες αναδυόμενης καινοτομίας. Σε σύνολο 241 Περιφερειών της ΕΕ έχει την 198η θέση, ενώ σε σύνολο 13 Ελληνικών Περιφερειών, την 11η θέση. Σημειώνει χαμηλές επιδόσεις σε δαπάνες Ε&Α σε όλους τους τομείς (7^η/13 Περιφέρειες: 2018, Eurostat) παρά τη βελτίωση από το 2011. Οι δαπάνες Ε&Α στις επιχειρήσεις το 2019 ανήλθαν στο 0,17% του ΑΕΠ, σημείωσαν πτώση σε σχέση με το 2018 & 2017 & αποκλίνουν σημαντικά από τον εθνικό μ.ό. :0,59% (ΕΚΤ). Παράλληλα, η Π-ΑΜΘ βρίσκεται χαμηλά στον εθνικό χάρτη συγκέντρωσης καινοτόμων επιχειρήσεων (8^η/13 Περιφέρειες, 2014-2016) ενώ παρά το ότι λειτουργούν πανεπιστημιακά & ερευνητικά ιδρύματα δεν υπάρχει οργανωμένη διασύνδεση με την επιχειρηματική κοινότητα. Ως προς την απασχόληση ερευνητών είναι 9^η στην Ελλάδα (2017, Eurostat), 7^η σε δημοσιεύσεις & αναφορές την περίοδο 2014-2018 (ΕΚΤ), και 8^η σε αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (2015, ΟΟΣΑ). Ακόμη υπάρχει έλλειμμα φορέων στήριξης καινοτομίας & μεταφοράς τεχνολογίας προς τις επιχειρήσεις. Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι ο τομέας Ε&Κ εξακολουθεί να υστερεί & χρήζει στήριξης για να συνεισφέρει στην ανταγωνιστικότητα, παραγωγικότητα & εξωστρέφεια της οικονομίας της Π-ΑΜΘ. Η ανάγκη ενίσχυσης της Ε&Α υποδεικνύεται μέσω της RIS3 της Π-ΑΜΘ & της εθνικής δέσμευσης για αύξηση της δαπάνης στο 1,81% του ΑΕΠ ως το 2030. Ο ΕΣ θα ενισχύσει το περιφερειακό οικοσύστημα Ε&Κ & θα βελτιώσει τις επιδόσεις της Π-ΑΜΘ στην Ε&Α με τη σύμπραξη ερευνητικών φορέων & επιχειρήσεων, την προώθηση καινοτόμου επιχειρηματικότητας & την ενδυνάμωση ερευνητικών φορέων. Στόχος είναι η κεφαλαιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας σε τομείς της RIS3. Ο ΕΣ συνάδει με το Ελλάδα 2.0 για την ενίσχυση της εφαρμοσμένης έρευνας & το ΣΕΣ για τη σύνδεση παραγωγής-τεχνολογίας-καινοτομίας.

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Αιτιολόγηση (συνοπτικά)
ΣΠ1 Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	1ii Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές	Στην Περιφέρεια η ευρυζωνική κάλυψη είναι χαμηλή, ασταθής & γεωγραφικά ασυνεχής. Γενικότερα η ψηφιακή εικόνα της ακολουθεί τη χαμηλή επίδοση της χώρας που βάσει του Δείκτη DESI 2020 είναι 27^η στο σύνολο της ΕΕ-28 & ως προς το δείκτη συνδεσιμότητας είναι στην τελευταία θέση. Με στοιχεία για τη Β. Ελλάδα όπου υπάγεται & η Π-ΑΜΘ, το 2018 το ποσοστό νοικοκυριών με ευρυζωνική πρόσβαση υπολείπεται του ευρωπαϊκού μ.ό. 13 ποσοστιαίες μονάδες. Αντίστοιχα, το ποσοστό ημερήσιου αριθμού διαδικτυακών χρηστών είναι χαμηλό, ήτοι 58% ενώ ο ευρωπαϊκός μ.ό. αγγίζει το 76% (Eurostat). Επιπλέον στην Π-ΑΜΘ δεν έχει ακόμη επιτευχθεί ευρυζωνική κάλυψη όλων των ορεινών & αγροτικών περιοχών στοιχείο σημαντικό για την άρση της απομόνωσής τους & τον μετριασμό των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Ακόμη, σημαντική υστέρηση υπάρχει στον ψηφιακό μετασχηματισμό των τοπικών φορέων για υπηρεσίες προς πολίτες & επιχειρήσεις. Αυτό ερμηνεύεται από την αργή εξέλιξη σε εθνικό επίπεδο με τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες να κατέχουν την 27^η θέση στην ΕΕ (DESI 2020). Οι ψηφιακές ανάγκες που προέκυψαν από την πανδημία του Covid-19 παράλληλα με τη ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογικών αλλαγών & σε συνδυασμό με τη χαμηλή ψηφιακή ωριμότητα, δημιουργούν την ανάγκη & στην Π-ΑΜΘ να ενεργήσει προς τη μετάβαση σε μια ψηφιακή κοινωνία & οικονομία. Μέσω του ΕΣ θα υλοποιηθούν ψηφιακές εφαρμογές προς πολίτες & επιχειρήσεις, καθώς και στον τομέα του τουρισμού και του πολιτισμού για την ανάδειξη στοιχείων ελκυστικότητας της Π-ΑΜΘ Οι δράσεις του ΕΣ είναι στην κατεύθυνση της εθνικής στρατηγικής για τον ψηφιακό μετασχηματισμό & της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού (εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα, βελτίωση της ψηφιακής απόδοσης της χώρας, κ.α.) η οποία υπακούει στις επιταγές της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Στρατηγικής.
ΣΠ1 Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του	1iii Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ	Το παραγωγικό πρότυπο της Π-ΑΜΘ διακρίνεται από χαμηλή παραγωγικότητα, χαμηλές επιδόσεις καινοτομίας & επενδύσεις Ε&Α, χαμηλές δεξιότητες ανθρώπινου δυναμικού, χαμηλό βαθμό απασχόλησης ερευνητικού προσωπικού σε ΜΜΕ & μειωμένη εξωστρέφεια.

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Αιτιολόγηση (συνοπτικά)
καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Βάσει του Ευρωπαϊκού Περιφερειακού Δείκτη Ανταγωνιστικότητας (2019), κατατάσσεται στην 265^η θέση μεταξύ 268 Περιφερειών της ΕΕ, ενώ σε εθνικό επίπεδο έχει τη 12^η θέση. Το 2019 το μερίδιο εξαγωγών της σε σύνολο χώρας ήταν 2,6% (ΣΕΒΕ) έχοντας την 6^η θέση. Οι εξαγωγές μειώθηκαν σε σχέση με το 2018¹. Οι επιχειρήσεις της Π-ΑΜΘ έχουν την 3^η χαμηλότερη επίδοση μεταξύ των 13 Περιφερειών της χώρας σε επιχειρηματικές & συνεργατικές σχέσεις που συνάπτουν & η επενδυτική κινητοποίηση είναι περιορισμένη. Με στοιχεία 2018 το 48,3% των επιχειρήσεων είχαν μηδενικές δαπάνες για επενδύσεις & μόλις το 11,2% των επιχειρηματικών δαπανών αφορούσαν αύξηση δυναμικότητας και παραγωγή νέων προϊόντων (ΣΕΒ 2020). Αδυναμία αποτελεί επίσης ο χαμηλός βαθμός χρήσης και αξιοποίησης ΤΠΕ. Σημαντικό πρόβλημα παραμένει η εκτεταμένη αποβιομηχάνιση & η μεταφορά παραγωγικών δραστηριοτήτων σε γειτονικές Βαλκανικές χώρες. Αν και οι τοπικές επιχειρήσεις υποστηρίχθηκαν από τις προηγούμενες περιόδους, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν τα χρόνια σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με την εξωστρέφεια & την ανταγωνιστικότητα. Ο ΕΣ θα συμβάλλει στην επιχειρηματική ανάκαμψη της Π-ΑΜΘ με τη στήριξη υφιστάμενων & νέων επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα σε τομείς της RIS3, με την ενδυνάμωση δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας, τη βελτίωση της παραγωγικότητας & την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων αλλά & της τόνωσης της εξωστρέφειά τους. Ο ΕΣ συνάδει με το νέο ΣΕΣ & το ΕΠΑ 2021-2025 για τη στροφή σε ένα νέο επιχειρηματικό & παραγωγικό πρότυπο.

¹ Αναλυτικά στοιχεία παρατίθενται στο Παράρτημα Α

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Αιτιολόγηση (συνοπτικά)
ΣΠ2 Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα προς μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.	2i Προώθηση ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Προτεραιότητα της Π-ΑΜΘ στον τομέα της ενέργειας, σε σχέση & με την Ευρωπαϊκή και Εθνική πολιτική, αποτελεί η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος, η μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης & η μείωση των εκπομπών CO₂. Η παλαιότητα του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας σε συνδυασμό με τις δυσμενείς κλιματολογικές συνθήκες λόγω της θέσης και του ορεινού χαρακτήρα της, διαμορφώνουν αυξημένες ανάγκες για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. Βάσει της απογραφής κατοικιών 2011 της ΕΛΣΤΑΤ, το 64% των κτιρίων στην Π-ΑΜΘ είναι κατασκευασμένα προ του 1980 & επομένως δεν έχουν καθόλου ή έχουν χαμηλά επίπεδα θερμικής προστασίας. Συνεπώς πρόκειται για κατασκευές με υψηλές ενεργειακές απώλειες-ανάγκες. Τα προηγούμενα σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες όπως το υψηλό κόστος θέρμανσης (πετρέλαιο & ηλεκτρικό ρεύμα) & οι περιορισμένες επιλογές των νοικοκυριών (έλλειψη δικτύου φυσικού αερίου) έχουν ως αποτέλεσμα η Π-ΑΜΘ να κατέχει το υψηλότερο ποσοστό δαπανών για θέρμανση σε εθνικό επίπεδο. Ο ΕΣ επιδιώκει να συμβάλει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια & σε δημόσιους χώρους, καθώς στην Π-ΑΜΘ η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας του Δημόσιου Τομέα (7,3% επί της συνολικής κατανάλωσης, ΕΛΣΤΑΤ 2012) υπερβαίνει τον εθνικό μ.ό. (5,8%). Επίσης στις προτεραιότητες που τίθενται βάσει της αρχής «energy efficient first» που υιοθετεί το Green Deal είναι η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων του δημοσίου τομέα. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με τις στρατηγικές προτεραιότητες & τους ειδικούς κλιματικούς στόχους του ΕΣΕΚ. Συμβάλλει στην πράσινη μετάβαση & στην επίτευξη των εθνικών & ενωσιακών στόχων για το κλίμα που συνδέονται με τη μείωση των εκπομπών CO₂ & τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. Ακόμη συνάδει με το νέο ΣΕΣ & το «Ελλάδα 2.0» & την προτεραιότητα «Πράσινη Μετάβαση» όπου έχουν ενσωματωθεί οι προτεραιότητες της Έκθεσης Πισσαρίδη για ενίσχυση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα ως το 2050.

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Αιτιολόγηση (συνοπτικά)
ΣΠ2 Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα προς μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.	2ii Προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων αειφορίας που καθορίζονται σε αυτήν	Η Π-ΑΜΘ κατέχει υψηλή θέση στον ενεργειακό τομέα της χώρας και δη στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Διαθέτει όλες τις μορφές πρωτογενούς παραγωγής ενέργειας (στερεά, υγρά και αέρια καύσιμα), καθώς και όλες τις μορφές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας (2020), η Π-ΑΜΘ κατέχει την 3η θέση πανελλαδικά (μετά τη Στερεά Ελλάδα και την Πελοπόννησο) σε εγκαταστάσεις & παραγωγή που αντιστοιχεί σε ποσοστό 12%. Σταδιακά η Π-ΑΜΘ εξελίσσεται σε νέο ενεργειακό κέντρο της χώρας, εκμεταλλευόμενη την ποικιλία των ενεργειακών της πόρων. Η αξιοποίηση του υφιστάμενου δυναμικού ΑΠΕ & κυρίως της γεωθερμίας παραμένει βασική στρατηγική στόχευση για την Περιφέρεια εξαιτίας των δυνατοτήτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους. Σημειώνεται ότι υπάρχουν σημαντικά αναξιοποίητα γεωθερμικά πεδία τα οποία μπορούν να συνεισφέρουν στην παραγωγή ενέργειας με εφαρμογή στον αγροτικό τομέα και χρήση για αστική τηλεθέρμανση όπου είναι εφικτό. Ο Ειδικός Στόχος αναμένεται να συμβάλει στην αξιοποίηση του υφιστάμενου δυναμικού ΑΠΕ και κυρίως της γεωθερμίας και στη μείωση της εξάρτησης από συμβατικές πηγές ενέργειας. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με την «Πράσινη Συμφωνία» και τη μετάβαση σε καθαρές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και με το νέο ΣΕΣ για την προώθηση των ΑΠΕ. Είναι σε συμφωνία με το ΕΣΕΚ αναφορικά με την προώθηση των ΑΠΕ και την ενίσχυση του ενεργειακού μίγματος. Στην έκθεση Πισσαρίδη, αναφέρονται οι αναπτυξιακές ευκαιρίες που προκύπτουν από τις πολιτικές μετριασμού της κλιματικής αλλαγής με τη χρήση ΑΠΕ και εν γένει τα πλεονεκτήματα από τη μείωση των εκπομπών ρύπων του θερμοκηπίου.

ΣΠ2 Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα προς μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.	2iv Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Η Π-ΑΜΘ είναι 9^η Ελληνική Περιφέρεια σε αριθμό κηρύξεων έκτακτης ανάγκης και οι περισσότερες οφείλονται σε βροχοπτώσεις & πλημμύρες (Στατιστική Επισκόπηση Κηρύξεων 2014-2019, ΓΓΠΠ). Το 2019 σχεδόν όλες οι ΠΕ πέραν της Δράμας αντιμετώπισαν πλημμυρικά φαινόμενα. Επίσης το 2020 αρκετές περιοχές της Περιφέρειας προκηρύχθηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω έντονων καιρικών φαινομένων (χάρτης 2020, ΓΓΠΠ, Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών) για τα οποία ευθύνεται η συντελούμενη κλιματική αλλαγή. Η αντιμετώπιση των κινδύνων κλιματικής αλλαγής θα επιτευχθεί μέσω του ΠΕΣΚΑ που προβλέπει ως το 2050 να επηρεαστούν οι δραστηριότητες του α' γενή τομέα (γεωργία & δασικά συστήματα), οι υδάτινοι πόροι & η δημόσια υγεία. Ωστόσο, οι άμεσοι κίνδυνοι στην Π-ΑΜΘ από την κλιματική αλλαγή αφορούν σε πλημμυρικά φαινόμενα, δασικές πυρκαγιές, διάβρωση ακτών & υφαλμύριση υδάτων. Ειδικότερα ο μεγάλος όγκος υδάτων σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του ορεινού ανάγλυφου, την επίδραση των κλιματικών συνθηκών & την αδυναμία ως σήμερα συντονισμένης πρόληψης/αντιμετώπισης από την Ελληνική & Βουλγαρική πλευρά, συνεπάγονται την εμφάνιση εκτεταμένων πλημμυρικών φαινομένων ιδίως στη λεκάνη του Έβρου, αλλά & σε άλλες περιοχές της Π-ΑΜΘ. Παραμένουν συνεπώς προς επίλυση, σημαντικά προβλήματα αντιπλημμυρικής προστασίας και ειδικότερα στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας όπως προκύπτουν από την 1η αναθεώρηση προκαταρκτικής αξιολόγησης κινδύνων πλημμύρας (2020, 2η έκδοση). Ανάγκη υπάρχει ακόμη για προστασία της παράκτιας ζώνης από τη διάβρωση. Απαιτούνται παρεμβάσεις στις παραλιακές ζώνες Αλεξανδρούπολης, Βιστωνίδας-Ισμαρίδας, Ν. Περάμου ως την παραλία Οφρυνίου, στις ακτές Ραψάνης, Θάσου & Σαμοθράκης. Λόγω της μεγάλης επιφάνειας σε δάση, υπάρχουν αυξημένες ανάγκες περιορισμού & προστασίας από δασικές πυρκαγιές στον ορεινό όγκο Ροδόπης αλλά & στις παράκτιες & νησιωτικές περιοχές. Ο ΕΣ συνάδει με το ΕΣΕΚ για την προστασία από την κλιματική αλλαγή.
---	---	--

ΣΠ2 Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα προς μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.	2ν Προαγωγή της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	Στον τομέα των υδάτων προωθείται η σταδιακή μείωση της ύδρευσης από γεωτρήσεις και επομένως η εξασφάλιση πόσιμου ύδατος από επιφανειακές πηγές παροχής. Απαιτείται η επέκταση και αντικατάσταση τμημάτων του δικτύου ύδρευσης, καθώς και ο ποιοτικός έλεγχος για την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας πόσιμου νερού. Σημαντικό ζήτημα αποτελεί η μείωση των απωλειών ύδατος κατά τη μεταφορά του. Επίσης εντοπίζεται κίνδυνος υφαλμύρινσης που επηρεάζει την ποιότητα και επάρκεια των υδατικών πόρων και επιβάλλει τη λήψη αναγκαίων μέτρων. Για τη διαχείριση των υδάτων θα ακολουθηθούν οι κατευθύνσεις που προβλέπονται στα επικαιροποιημένα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής των Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης. Ως προς τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων, προτεραιότητα αποτελεί η ολοκλήρωση των υποδομών οικισμών Γ' Προτεραιότητας σύμφωνα με το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων Οικισμών Προτεραιότητας, Π-ΑΜΘ, Σεπτέμβριος 2020. Ακολουθως τίθεται ως προτεραιότητα η κάλυψη τουριστικών περιοχών ή περιοχών με ευαίσθητο περιβαλλοντικά αποδέκτη. Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη την παλαιότητα πολλών εγκαταστάσεων Α και Β προτεραιότητας, συνδυαστικά με την αύξηση του πληθυσμού σε ορισμένα αστικά κέντρα, προκύπτουν ανάγκες αναβάθμισης, αλλά και επέκτασής τους. Ο ΕΣ ακολουθεί τις προτεραιότητες του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αναφορικά με την αειφόρο χρήση των πόρων σε επίπεδο παροχής και εξοικονόμησης πόσιμου νερού. Βρίσκεται σε συνάφεια με το ΕΠΑ, σχετικά με τις τεχνολογίες που εμποδίζουν τη σπατάλη των υδάτων και παράλληλα εναρμονίζεται με το νέο ΣΕΣ ως προς την ολιστική διαχείριση των υδάτων και των υγρών αποβλήτων.
---	--	---

ΣΠ2 Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα προς μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	2vi Προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	Στη διαχείριση αποβλήτων υφίσταται η ανάγκη προσαρμογής στη στρατηγική της ΕΕ για να επιτευχθούν οι στόχοι επαναχρησιμοποίησης & ανακύκλωσης, καθώς στην Ελλάδα εξακολουθεί να εφαρμόζεται κυρίως η υγειονομική ταφή. Το ποσοστό διάθεσης αποβλήτων σε ΧΥΤΑ είναι κοντά στο 80% (78,4% των παραγόμενων ΑΣΑ για το 2018) απέχει πάρα πολύ από τον ελάχιστο στόχο του 26% που είχε τεθεί στο υφιστάμενο ΕΣΔΑ για το 2020 & ακόμα περισσότερο από τον αντίστοιχο μ.ό. της ΕΕ που είναι 22,6% (ΕΣΔΑ 2020-2030). Τα ποσοστά ανακύκλωσης με προδιαλογή & ανάκτηση του συνόλου των ΑΣΑ βρίσκονται στο 16,5% & 21,6% αντίστοιχα (στοιχεία 2018), απέχοντας σημαντικά από τους αντίστοιχους στόχους του προηγούμενου ΕΣΔΑ για το 2020, ήτοι 50% & 74% αντίστοιχα (ΕΣΔΑ 2020-2030). Ο στόχος χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων (ΒΑ) του ν. 4042/2012 που για το 2020 ήτοι 10% των παραγόμενων ΒΑ δεν έχει επιτευχθεί (5,7% για το 2018). Από τα προηγούμενα προκύπτει η αναγκαιότητα ενεργοποίησης & συνεισφοράς όλων των Περιφερειών για την αναστροφή της υπάρχουσας εικόνας, τη βελτίωση των επιδόσεων της χώρας καθώς και τη μετάβαση από το ισχύον καθεστώς διαχείρισης σε ένα κυκλικό μοντέλο. Σε ότι αφορά στην Π-ΑΜΘ παρά τη σημαντική πρόοδο στην εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ, παραμένουν σημαντικές ανάγκες που αφορούν κυρίως στην προμήθεια εξοπλισμού προεπεξεργασίας στερεών αποβλήτων & κομποστοποίησης, στην προμήθεια απορριμματοφόρων, κάδων ανακύκλωσης, εξοπλισμού λειτουργίας ΚΔΑΥ καθώς & κατασκευής Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων. Μέσα από παρεμβάσεις που εντάσσονται στον ΕΣ & αφορούν στη δημιουργία & δικτύωση Πράσινων Σημείων & σε δράσεις πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής & ανακύκλωσης οικιακών αποβλήτων θα επιτευχθεί μείωση του όγκου των απορριμμάτων & ενίσχυση της ανακύκλωσης στην Περιφέρεια. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (Green Deal) & το νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων σχετικά με την κυκλική οικονομία, την ανακύκλωση & την επαναχρησιμοποίηση υλικών, ενώ λειτουργεί συμπληρωματικά με το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ.
--	---	--

ΣΠ3 Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	3i Ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ	Στρατηγική επιλογή της Π-ΑΜΘ είναι η ανάδειξή της ως κόμβου πολύτροπων μεταφορών και η περαιτέρω ανάπτυξη των υποδομών που θα συμβάλλουν στη διασύνδεσή της με το δίκτυο των διεθνών μεταφορικών αξόνων (ΔΕΔ-Μ). Οι ανάγκες στον τομέα των μεταφορών αφορούν στην ανάπτυξη των κάθετων αξόνων της Περιφέρειας και των συνδυασμένων μεταφορών, δίνοντας έμφαση στην ενίσχυση και αξιοποίηση των λιμενικών υποδομών της Καβάλας και της Αλεξανδρούπολης. Σημαντική είναι η ανάγκη για κατασκευή του τμήματος του οδικού άξονα Ε61 μεταξύ Καβάλας και Δράμας, καθώς και του άξονα Ξάνθης-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Αναγκαία θεωρείται επίσης η ενίσχυση των σιδηροδρομικών μεταφορών προκειμένου να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τις οδικές μεταφορές αλλά και η αναβάθμιση των μεθοριακών σταθμών έτσι ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες ασφαλούς διέλευσης ανθρώπων και εμπορευμάτων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Μέσα από τις παρεμβάσεις του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου θα ενισχυθεί η περιφερειακή & διεθνής συνδεσιμότητα της Περιφέρειας, θα αυξηθεί η ελκυστικότητά της ως τουριστικός προορισμός & η περεταίρω ανάπτυξή της. Ο σχεδιασμός της Περιφέρειας είναι σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών & την περιφερειακή του διάσταση καθώς & με το Τομεακό Πρόγραμμα Υποδομών-Μεταφορών. Ακόμη είναι σε συμφωνία με το ΣΕΣ και το ΕΠΑ αναφορικά με έργα και υποδομές ενίσχυσης πολυτροπικής κινητικότητας, καθώς και έργα οδικής ασφάλειας & αστικής κινητικότητας. Παράλληλα συμβαδίζει με τον άξονα 4.6. του Ελλάδα 2.0 για τον εκσυγχρονισμό & τη βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων της οικονομίας, μέσω πολυτροπικών, ανθεκτικών στο κλίμα, έξυπνων και βιώσιμων συστημάτων υποδομών & της αναβάθμισής τους. Τέλος, ακολουθεί τις επενδυτικές προτεραιότητες της έκθεσης Πισσαρίδη αναφορικά με την ανάπτυξη των υποδομών μεταφορών.
--	---	--

ΣΠ3 Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	3ii Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στα ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	Προτεραιότητα για την Π-ΑΜΘ αποτελεί η ενίσχυση της προσπελασιμότητας σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, η αύξηση της οδικής ασφάλειας, η αναβάθμιση του οδικού δικτύου για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας, η ανάπτυξη της διατροφικότητας των μεταφορών, καθώς & η βελτίωση των θαλάσσιων μετακινήσεων από και προς τα νησιά της Περιφέρειας. Το εσωτερικό οδικό δίκτυο της Π-ΑΜΘ είναι αρκετά εκτεταμένο και χρήζει βελτιώσεων σε θέματα λειτουργικότητας - κυκλοφοριακών συνθηκών, ασφάλειας & προσβασιμότητας, ιδιαίτερα σε ορεινές - νησιωτικές περιοχές. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ 2019, αναφορικά με τα οδικά τροχαία ατυχήματα η Π-ΑΜΘ κατατάσσεται στην 7^η θέση στο σύνολο της χώρας. Μεγαλύτερο ποσοστό τροχαίων οδικών ατυχημάτων καταγράφονται στο εθνικό & επαρχιακό οδικό δίκτυο, με τον αυτοκινητόδρομο της Εγνατίας Οδού να συμμετέχει με μικρό μόνο ποσοστό. Για την Π-ΑΜΘ έχει εκπονηθεί Ολοκληρωμένο Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας & πέντε επιμέρους μελέτες βελτίωσης οδικής ασφάλειας που αφορούν στο οδικό δίκτυο των Περιφερειακών Ενοτήτων Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλας & Δράμας που λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο των προτεινόμενων δράσεων του Προγράμματος. Μέσω του ΕΣ προβλέπονται πέραν των δράσεων λειτουργικής αναβάθμισης & οδικής ασφάλειας, δράσεις ενίσχυσης της προσπελασιμότητας & λιμενικές υποδομές μικρής κλίμακας. Ο ΕΣ θα συνεισφέρει στη βελτίωση του ενδοπεριφερειακού δικτύου και στην ενίσχυση της συνδεσιμότητας με την Εγνατία Οδό & τους κάθετους άξονες, στην εξοικονόμηση χρόνου μετακίνησης λόγω της αναβάθμισης των οδικών υποδομών, στην ενίσχυση της οδικής ασφάλειας & στη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων. Ο ΕΣ συνάδει με το ΣΕΣ & το ΕΠΑ για έργα & υποδομές μεταφορών & οδικής ασφάλειας. Παράλληλα, συμβαδίζει με τον άξονα 4.6 του Ελλάδα 2.0 για τον εκσυγχρονισμό & τη βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων της οικονομίας, μέσω πολυτροπικών, ανθεκτικών στο κλίμα, έξυπνων & βιώσιμων συστημάτων υποδομών. Τέλος, λειτουργεί συμπληρωματικά με το Πρόγραμμα Υποδομών-Μεταφορών και το νέο ΕΣΣΜ.
--	--	---

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4ii Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης	Βάσει της ΕΛΣΤΑΤ για τα σχολικά έτη 2017/2018 & 2018/2019 το πλήθος νηπιαγωγείων στην Π-ΑΜΘ μειώθηκε κατά 1,6% ενώ τα εγγεγραμμένα νήπια αυξήθηκαν κατά 4,9% λόγω της επέκτασης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης στο νηπιαγωγείο. Στα δημοτικά οι μονάδες & οι μαθητές μειώθηκαν (0,3%&1,3% αντίστοιχα), στα γυμνάσια έμειναν σταθερές ενώ οι μαθητές αυξήθηκαν κατά 0,5%. Στα λύκεια οι μονάδες αυξήθηκαν κατά μία, ενώ οι μαθητές κατά 11,3%. Στην Π-ΑΜΘ λειτουργούν 30 μονάδες Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης για τα σχολικά έτη 2017/2018 & 2018/2019 & οι μαθητές αυξήθηκαν κατά 5,4%. Η Π-ΑΜΘ είναι 6^η στη συγκέντρωση μαθητικού δυναμικού ειδικών σχολείων στη χώρα. Ο δείκτης σχολικής διαρροής αν & βελτιώνεται, παραμένει υψηλότερος από τον εθνικό μ.ο. (7,7% έναντι 4,1%, 2019 Eurostat). Η Π-ΑΜΘ έχει την 11^η θέση σε ποσοστό πτυχιούχων γ'βάθμιας εκπαίδευσης στη χώρα και την 5^η θέση ως προς την αναλογία ατόμων 15-24 ετών που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης & απασχόλησης (Eurostat, 2019). Στον τομέα των υποδομών εκπαίδευσης υπάρχουν ανάγκες αναβάθμισης & εκσυγχρονισμού των υποδομών & του εξοπλισμού εξαιτίας της γήρανσης του κτιριακού αποθέματος & των ελλείψεων σε εξοπλισμό ΤΠΕ και των αναγκών που αναδείχθηκαν από την τηλεεκπαίδευση λόγω του Covid-19, αλλά & της κατεύθυνσης που δίδεται για το νέο σχολείο. Ωστόσο, υπάρχουν & ανάγκες νέων υποδομών λόγω αύξησης μαθητών & λόγω νέων θεσμικών ρυθμίσεων όπως η δίχρονη υποχρεωτική προσχολική εκπαίδευση. Οι υπάρχουσες ελλείψεις θα ικανοποιηθούν για να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης & να καταστεί το σχολικό περιβάλλον ένας σύγχρονος χώρος μάθησης & ανάπτυξης νέων κατευθύνσεων & δεξιοτήτων. Ο ΕΣ θα συμβάλλει στην εξασφάλιση επαρκών, ποιοτικών, χωρίς αποκλεισμούς & σύγχρονων μονάδων εκπαίδευσης & επαγγελματικής κατάρτισης & δια βίου μάθησης. Λειτουργεί συμπληρωματικά με το ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ & συνάδει με τις προτεραιότητες του Ελλάδα 2.0 για ψηφιακό μετασχηματισμό της εκπαίδευσης & του ΕΠΑ για ανάπτυξη & εκσυγχρονισμό των υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης.
--	---	---

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4iii Πρώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, των νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και των μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων, που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες	Στην Π-ΑΜΘ η μεγάλη μετανάστευση των νέων, ειδικά την περίοδο της οικονομικής κρίσης, είχε σαν αποτέλεσμα την αποδυνάμωση των μηχανισμών προστασίας της παραδοσιακής οικογένειας και την εμφάνιση πρωτόγνωρου ελλείματος στην υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως οι ηλικιωμένοι και τα ΑμεΑ. Το πρόβλημα εμφανίζεται εντονότερα σε ορεινούς και απομακρυσμένους οικισμούς και αναδείχθηκε κατά την πρόσφατη κρίση του Covid-19. Η ανάγκη για δημιουργία δομών φροντίδας είναι επιτακτική και σημειώνεται από όλους τους εμπλεκόμενους στην κοινωνική πρόνοια. Ο δείκτης γήρανσης αυξάνεται διαρκώς από το 2015 και το 2020 ανέρχεται σε 164,30% υπερβαίνοντας σημαντικά τον εθνικό μ.ο.:147,50% (Eurostat). Επίσης συγκεντρώνεται μεγάλος πληθυσμός ατόμων που ανήκουν σε ειδικές ομάδες, όπως των Ρομά (16.435 καταγραφή της Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας, 4/2019) που διαβιούν σε οικισμούς, οι οποίοι έχουν ανάγκη από παρεμβάσεις, ώστε να βελτιωθούν οι υλικές προϋποθέσεις της κοινωνικής τους ένταξης, παράλληλα με αυτές στους τομείς της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και της παιδικής φροντίδας. Οι υποδομές συγκεκριμένων ευπαθών ομάδων (ΑμεΑ, Ρομά, κ.α.) απαιτείται να συνδεθούν με την ενίσχυση της αποϊδρυματοποίησης για την αντιμετώπιση των προκαταλήψεων και των διακρίσεων προκειμένου να αυξήσουν το επίπεδο ποιότητας ζωής και να βελτιώσουν την πρόσβασή τους σε αναγκαίες κοινωνικές & υποστηρικτικές υπηρεσίες για τους ίδιους & το οικογενειακό τους περιβάλλον. Ο ΕΣ θα επιδιώξει να βελτιώσει τις παρεχόμενες υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας μέσω της αναβάθμισης & συμπλήρωσης των σχετικών υποδομών, χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικών ομάδων & αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων που ενδυνάμωσε η πανδημία Covid-19. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και το ΣΕΣ 2021-2027 για μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό & της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες & αγαθά.
--	--	---

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4ν Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης, και της προώθησης της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και στην τοπική κοινότητα	Τα προβλήματα & οι αδυναμίες κάλυψης του πληθυσμού σε υποδομές & υπηρεσίες υγείας, εντάθηκαν την τελευταία 10ετία λόγω της οικονομικής ύφεσης & των περικοπών στον τομέα της υγείας (8% του ΑΕΠ:2017 & 7,84%:2019). Η Π-ΑΜΘ έχει την 6η θέση στη χώρα σε αριθμό κρεβατιών/10.000 κατοίκους (2015) παρά το ότι στην περίοδο της κρίσης σημείωσε την υψηλότερη αύξηση έναντι των άλλων ελληνικών περιφερειών (ΟΟΣΑ 2020). Το 2016 κατέχει το 6,74% των νοσοκομειακών κλινών της χώρας. Το 2019 λειτουργούν 15 ΚΥ με 58 κλίνες, 525 άτομα προσωπικό, ήτοι 27% ιατρικό, 49% νοσηλευτικό & 24% λοιπό προσωπικό. Τα ιατρικά μηχανήματα αυξήθηκαν κατά 8,9% (2017-2019, ΕΛΣΤΑΤ). Η χαμηλή αναλογία νοσοκομειακών κλινών & νοσηλευτικού προσωπικού σε συνδυασμό με τις υγειονομικές ανάγκες της πανδημίας, το υψηλό ποσοστό γηρασμένου πληθυσμού & το δικαίωμα πρόσβασης των προσφύγων από το 2016 στο ίδιο επίπεδο υπηρεσιών με τους Έλληνες πολίτες καθιστούν ζωτικής σημασίας την περαιτέρω ενίσχυση των υπηρεσιών πρωτοβάθμιας & δευτεροβάθμιας υγείας. Η Ελλάδα αν και η 3^η πιο γερασμένη χώρα στον αναπτυγμένο κόσμο (2017) δε διαθέτει ανάλογου ύψους υποδομές μακροχρόνιας φροντίδας (2% έναντι 9% στον ΟΟΣΑ) που στηρίζεται εθιμικά στην οικογένεια. Προβλήματα πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας καταγράφονται για τον πληθυσμό που ζει σε ορεινές & απομακρυσμένες περιοχές της Π-ΑΜΘ αναδεικνύοντας την ανάγκη βελτίωσης της χωροθέτησής τους & ενδεχόμενη ανάπτυξη κινητών μονάδων. Στην Ελλάδα το 2014 το 3% των ατόμων που ζούσαν σε πόλεις δεν είχαν πρόσβαση σε περίθαλψη, ενώ το ποσοστό ήταν 13% για τα άτομα σε αγροτικές περιοχές (OECD). Στο πλαίσιο των παραπάνω σχεδιάζονται δράσεις που θα συνεισφέρουν στην περαιτέρω ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος υγείας κατά προτεραιότητα, σε περιοχές όπου εντοπίζεται υστέρηση & υποβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους κατοίκους. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με το ΕΣΔ Δημόσιας Υγείας 2021-2025 & τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.
--	--	--

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4vi Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία	Η Π-ΑΜΘ διαθέτει υψηλό απόθεμα σε ότι αφορά την πολιτιστική & ιστορική της κληρονομιά: 34 παραδοσιακούς οικισμούς (ΥΠΕΚΑ), 56 αρχαιολογικούς χώρους & 43 αναγνωρισμένα μουσεία (Υπ. Πολ. & Αθλ.). Με εξαίρεση κάποια υπερτοπικά προβεβλημένα μνημεία, ο βαθμός αναγνωρισιμότητας & επισκεψιμότητας των υπολοίπων είναι χαμηλός & μάλιστα, ένα μεγάλο μέρος δεν είναι επισκέψιμα. Κύρια αίτια είναι η ανεπαρκής προβολή, ο χαμηλός βαθμός ανάδειξης, συντήρησης & προσβασιμότητας. Η Π-ΑΜΘ επιδιώκει τη σύνδεση τουρισμού-πολιτισμού στην κατεύθυνση του εμπλουτισμού & της ενίσχυσης του τουριστικού προϊόντος & της καθιέρωσης μιας ισχυρής ταυτότητας τουριστικού προορισμού. Στόχος είναι η στροφή στον ποιοτικό & θεματικά διαφοροποιημένο τουρισμό αξιοποιώντας, ιδίως σε περιοχές με αναπτυξιακή υστέρηση, τα φυσικά & πολιτιστικά στοιχεία & χαρακτηριστικά τους. Ο τομέας του τουρισμού παρά τη σημαντική του παρουσία & το άνοιγμα σε νέες αγορές, δέχεται ισχυρό πλήγμα λόγω του Covid-19 που βιώνει ολόκληρος ο πλανήτης από το 2020. Η Π-ΑΜΘ στο διάστημα 2019-2020 είχε τη μεγαλύτερη μείωση επισκεπτών στη χώρα (-84,3%) μετά το Βόρειο Αιγαίο & τη μεγαλύτερη μείωση διανυκτερεύσεων (-76,9%) & ταξιδιωτικών εισπράξεων (-79,2%) μετά τις Περιφέρειες Β. Αιγαίου & Κ. Μακεδονίας. Στην Π-ΑΜΘ καταγράφεται η χαμηλότερη δαπάνη/επίσκεψη & η μικρότερη διάρκεια παραμονής (152€ & 3,9 ημέρες, 2020 ΙΝΣΕΤΕ). Συνεπώς προκύπτει η ανάγκη δράσεων βελτίωσης των τουριστικών δεικτών καθώς ο τουρισμός μπορεί να αποτελέσει δυναμικό πυλώνα ανάπτυξης της Π-ΑΜΘ. Στο πλαίσιο αυτό μέσω του ΕΠ Π-ΑΜΘ επιδιώκεται η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με την ανάδειξη & αξιοποίηση σημαντικών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς & του φυσικού κάλλους, με στόχο την ενίσχυση της προβολής & την αύξηση της ελκυστικότητας & επισκεψιμότητας. Ο ΕΣ συμβάλει στη διασύνδεση του πολιτιστικού & φυσικού κεφαλαίου με την τοπική οικονομία σε σύνδεση με την περιφερειακή στρατηγική τουριστικής ανάπτυξης & το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Τουρισμού 2021-2025.
--	--	--

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4α Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης της Εγγύησης για τη Νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά μη ενεργά άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	Ο δείκτης απασχόλησης στην Π-ΑΜΘ, ως συνάρτηση της γενικής αποανάπτυξης της περιοχής τις τελευταίες δεκαετίες, ακολούθησε πτωτική πορεία. Η οικονομική κρίση εντείνει το πρόβλημα της ανεργίας και της μετανάστευσης του εργατικού δυναμικού της. Εντούτοις, στο διάστημα 2015-2018 παρατηρείται μείωση του ποσοστού της ανεργίας, που παραμένει χαμηλότερο από το μ.ό της χώρας. Η κατάσταση μεταβάλλεται το 2019 εξ αιτίας της πανδημίας. Η ανεργία αυξήθηκε, χάθηκαν πολλές θέσεις εργασίας & το δ' τρίμηνο του 2020 βρίσκει την Π-ΑΜΘ να έχει το 4^ο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας (17,7%) στη χώρα, υπερβαίνοντας τον εθνικό μ.ό. που είναι 16,2% (ΕΛΣΤΑΤ). Επίσης στις ηλικίες 15-24 ετών το ποσοστό αυτό είναι για το 2019 σχεδόν 40% και υπερβαίνει τον εθνικό μ.ό. που είναι 35,2% (Eurostat). Ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα για την Π-ΑΜΘ είναι η μακροχρόνια ανεργία που στη διετία 2018-2019 αυξήθηκε κατά 6,5 ποσοστιαίες μονάδες από 68% σε 74,5%. Μάλιστα, η Π-ΑΜΘ το 2019 κατατάσσεται στις Περιφέρειες της ΕΕ με τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας (Eurostat). Το Πρόγραμμα αξιοποιώντας τον ΕΣ 4α σχεδιάζει να παρέμβει μέσω των ΟΧΕ σε περιοχές με χαρακτηριστικά απομόνωσης & υποβάθμισης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης της απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης, σε συνέργεια με τις δράσεις του ΕΤΠΑ που σχεδιάζονται στο ΣΠ5. Επίσης ο ΕΣ θα συνεισφέρει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας & στην ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης των νέων, των μακροχρόνια ανέργων, των γυναικών και των ευάλωτων ομάδων, κατά προτεραιότητα στους κλάδους που προτείνονται από την Στρατηγική RIS3 της Π-ΑΜΘ. Ο ΕΣ είναι σε συμφωνία με το νέο ΣΕΣ, το ΕΠΑ 2021-2025, το Σχέδιο Ελλάδα 2.0, καθώς η ενίσχυση της απασχόλησης & η μείωση της ανεργίας αποτελούν βασικό στόχο όλων των παραπάνω στρατηγικών.
--	---	---

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4στ. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περεταίρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες	Η προώθηση & διαφύλαξη του δικαιώματος ατόμων από μειονεκτούσες πληθυσμιακές ομάδες σε ποιοτική & ισότιμη εκπαίδευση αποτελεί βασική προτεραιότητα, καθώς έχει καθοριστικό αντίκτυπο στη μετέπειτα δυνατότητά τους να ενταχθούν στην κοινωνία, την αγορά εργασίας & να αποκτήσουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Από την άποψη αυτή, το δικαίωμα στην εκπαίδευση χωρίς διακρίσεις, από το επίπεδο μάλιστα της προσχολικής εκπαίδευσης, είναι ίσως το πιο αποτελεσματικό μέσο για την επίτευξη ίσων ευκαιριών για τα παιδιά σε ανάγκη ή παιδιά που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού. Στην ίδια κατεύθυνση επίσης είναι αναγκαίο το εκπαιδευτικό σύστημα να μπορεί να ανταποκρίνεται σε διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες, είτε με την υποστήριξη μαθητών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, είτε παιδιών πληθυσμιακών ομάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Παράλληλα, επιδιώκεται η συμβολή στη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου με την ανάπτυξη δράσεων και την στήριξη δομών, τόσο για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών, όσο & για την υποστήριξη των οικογενειών τους. Στο πλαίσιο του ΕΣ προωθείται η πρόσβαση σε υπηρεσίες παιδικής μέριμνας (δράση εναρμόνισης από το 2022 κι έπειτα) που επιδιώκει καλύτερη ισορροπία οικογενειακής & εργασιακής ζωής ιδίως για τις γυναίκες, των οποίων η ανεργία στην Π-ΑΜΘ αγγίζει το 20,4% (Eurostat, 2019). Επίσης προβλέπεται η υποστήριξη μαθητών με αναπηρία & μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο με στόχο την καθολική πρόσβαση των παιδιών σε υπηρεσίες εκπαίδευσης & την κοινωνική τους ένταξη Οι δράσεις του ΕΣ εναρμονίζονται με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων & το νέο ΣΕΣ που προάγουν την ίση πρόσβαση στην εκπαίδευση. Ακόμη, συνάδει με το ΕΣΔ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, το ΕΣΔ για τα δικαιώματα του παιδιού, όπως επίσης με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία & την Εγγύηση για το Παιδί.
--	--	---

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4ζ Πρωώθηση της δια βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και πρωώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας	Μία από τις κύριες αιτίες της αναπτυξιακής υστέρησης της Π-ΑΜΘ, είναι η χαμηλή εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού της με αποτέλεσμα ο φαύλος κύκλος να συνεχίζεται με την έλλειψη επενδύσεων, την ανεργία & τέλος τη μετανάστευση κυρίως στις πλέον υποβαθμισμένες περιοχές. Ειδικότερα, η Π-ΑΜΘ έχει χαμηλό ποσοστό πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (11^η στις 13 Περιφέρειες-2019, ΕΛΣΤΑΤ), χαμηλή συμμετοχή ατόμων 25-64 ετών σε προγράμματα δια βίου μάθησης (3,6% έναντι 9,2% της ΕΕ-27 το 2020, Eurostat), καθώς & σχεδόν διπλάσιο από τον εθνικό μ.ό ποσοστό ατόμων ηλικίας 18-24 ετών που εγκαταλείπουν την εκπαίδευση (7,7% έναντι 4,1%, Eurostat 2019). Τα προηγούμενα σε συνδυασμό με το χαμηλό δείκτη παραγωγικότητας εργασίας (10η στις 13 Ελληνικές Περιφέρειες-2017, Eurostat), την ανάγκη εκσυγχρονισμού του παραγωγικού προτύπου για μια πιο ανταγωνιστική & εξωστρεφή οικονομία, τις αλλαγές στην αγορά εργασίας & τις ΤΠΕ τεκμηριώνουν την ανάγκη για δια βίου μάθηση & επανειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού. Προτεραιότητα θα δοθεί σε τομείς της RIS3 της Π-ΑΜΘ, σε κλάδους που προκύπτουν από τις αλλαγές στην τοπική αγορά εργασίας & σε αυτούς που θα προσδιοριστούν στις περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων. Επίσης έμφαση θα δοθεί σε ψηφιακές δεξιότητες και σε θέματα καινοτομίας & βιομηχανίας 4.0. Στόχος είναι η αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού κάθε περιοχής εφαρμογής ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής σε όλα τα επίπεδα με δράσεις κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων, εργαζομένων & αυτοαπασχολούμενων. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με το ΣΕΣ για την ανάπτυξη δεξιοτήτων των ανέργων & προσαρμογής των εργαζομένων & αυτοαπασχολούμενων στην αλλαγή μέσω της κατάρτισης. Είναι σε συμφωνία με το Ελλάδα 2.0 για την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων ή αναβάθμιση υφιστάμενων για τη σύνδεση του εργατικού δυναμικού με τις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς και τη μετάβαση σε μια πράσινη & ψηφιακή οικονομία. Τέλος εναρμονίζεται με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (αρχές κατάρτισης & επανειδίκευσης).
--	--	---

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4η Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής και βελτίωσης της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες	Η Ελλάδα είναι τελευταία στην ΕΕ στο Δείκτη Ισότητας Φύλων για το 2020 & οι χαμηλότερες επιδόσεις αφορούν στους τομείς του χρόνου για φροντίδα & της εργασίας. Στην Π-ΑΜΘ υπάρχει άνιση συμμετοχή των δύο φύλων στην απασχόληση & αποτυπώνεται στο υψηλό ποσοστό των άνεργων γυναικών που το 2019 είναι 20,4% έναντι 13% των ανδρών (Eurostat). Μάλιστα η διαφορά στο χάσμα απασχόλησης των φύλων αυξήθηκε από 19,9% το 2018 σε 21,2% το 2019 (Eurostat). Η κυριότερη αιτία θεωρείται η, ανεπάρκεια υπηρεσιών ποιοτικής φροντίδας για παιδιά καθώς συχνά & άλλων εξαρτώμενων ατόμων του οικογενειακού περιβάλλοντος. Η Π-ΑΜΘ το 2018 κατατάσσεται ψηλά στο χάρτη των ελληνικών περιφερειών που η φύλαξη παιδιών έχει επηρεάσει την απασχόληση των ατόμων 18-64 ετών (Eurostat). Σχετικά στοιχεία παρατίθενται στο Παράρτημα Α. Εντονότερα αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της παιδικής φροντίδας οικογένειες, οι οποίες έχουν χαρακτηριστικά μονογονεϊκότητας ως αποτέλεσμα της μετανάστευσης μεγάλου αριθμού ανδρών για εποχιακές ή και μόνιμες εργασίες, εκτός της περιφέρειας και της χώρας. Από τα παραπάνω διαπιστώνεται η ανάγκη απεμπλοκής των ατόμων-ιδίως των γυναικών-από τη φροντίδα παιδιών & εξαρτώμενων μελών της οικογένειας & στήριξής τους προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να διατηρήσουν την απασχόλησή τους ή να αναζητήσουν εργασία & να ενταχθούν/επανενταχθούν στην αγορά εργασίας με ισότιμους όρους. Ο ΕΣ ακολουθεί τις κατευθύνσεις του ΣΕΣ για την εναρμόνιση οικογενειακής & επαγγελματικής ζωής. Συνάδει με τις Κατευθυντήριες γραμμές για την Απασχόληση (2020), τη Σύσταση του Συμβουλίου (15.02.2016) για την ένταξη των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας, τη Σύσταση του Συμβουλίου (22.05.2019) σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης & φροντίδας υψηλής ποιότητας, καθώς & με την Εγγύηση για το Παιδί ιδίως για δωρεάν προσχολική εκπαίδευση & φροντίδα των πιο ευάλωτων παιδιών που ζουν σε επισφαλή οικογενειακή κατάσταση ή παιδιών με αναπηρίες & ειδικές ανάγκες.
--	--	--

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4θ. Πρώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών	Η Π-ΑΜΘ λόγω του διασυννοριακού χαρακτήρα της αποτελεί πύλη εισόδου μεταναστών και προσφύγων. Το 2021 καταγράφονται 2.927 εκκρεμή αιτήματα αδειών διαμονής επί 18.614 στο σύνολο της χώρας, ενώ οι αιτούντες άσυλο ανέρχονται σε 1.513 (0,25% επί του πληθυσμού της Περιφέρειας) εκ των οποίων οι 1.239 διαμένουν στα Κέντρα Φιλοξενίας Προσφύγων Μεταναστών (ΚΦΠΜ) Καβάλας & Δράμας & οι 274 στο Κέντρο Υποδοχής & Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) στον Έβρο (Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου, 5/2021). Μέχρι στιγμής στην Π-ΑΜΘ ωφελούνται από υπηρεσίες ένταξης 120 άτομα. Επιδίωξη της Π-ΑΜΘ είναι η αποφυγή δημιουργίας θυλάκων μη ενταγμένων ατόμων & ατόμων που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας, απομόνωσης & κοινωνικού αποκλεισμού. Προς την κατεύθυνση αυτή & στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη προσφύγων & μεταναστών & των Ευρωπαϊκών Συστάσεων περί σεβασμού κοινωνικών & ανθρωπίνων δικαιωμάτων υπηκόων τρίτων χωρών, η Περιφέρεια θα αναπτύξει μια δέσμη δράσεων εξασφαλίζοντας την ομαλή μετάβαση των ατόμων αυτών από το στάδιο της υποδοχής, στο στάδιο της ένταξής τους στην κοινωνία & την οικονομία της Π-ΑΜΘ με σκοπό την αυτόνομη και αξιοπρεπή διαβίωση. Συγκεκριμένα μέσω του ΕΣ προτείνονται δράσεις υποστήριξης στέγασης, πρόσβασης στην αγορά εργασίας με καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας & ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας. Ο ΕΣ είναι σε συνάφεια με το νέο ΣΕΣ αναφορικά με την κοινωνική ένταξη πολιτών περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, μεταναστών & δικαιούχων διεθνούς προστασίας, μέσω της αντιμετώπισης των εις βάρος τους διακρίσεων, της επισφαλούς στέγασης & της ένταξής τους στην εκπαίδευση. Επίσης είναι σε συμφωνία με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων για τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων & την ομαλή ένταξη. Παράλληλα συνάδει με το ΕΠΑ που προάγει τη στήριξη δράσεων ενσωμάτωσης ευπαθών ομάδων πληθυσμού, ιδίως μεταναστών, αλλά και με την έκθεση Πισσαρίδη ως προς την κατάρτιση μεταναστών και την καλύτερη ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας.
--	--	--

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4ι. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά	Στην Π-ΑΜΘ η πιο διακριτή & μεγάλη σε μέγεθος ειδική ομάδα πληθυσμού είναι των Ρομά με 16.435 άτομα (Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης Ρομά, 2019). Η Π-ΑΜΘ είναι η 2^η Περιφέρεια στην Ελλάδα σε συγκέντρωση πληθυσμού Ρομά με 32 οικισμούς που συγκεντρώνονται κυρίως στις παρυφές οικισμών αστικών και ημιαστικών κέντρων αλλά και σε διακριτές «γειτονιές» αγροτικών οικισμών. Το 2,1% των Ρομά μένουν σε άκρως υποβαθμισμένες περιοχές, το 72,5% σε μικτούς καταυλισμούς με μερική υποδομή & το 25,4% σε γειτονιές με ανάγκες συμπλήρωσης υποδομών. Βάσει του ΕΣΔ για την Ένταξη των Ρομά και πληθυσμών που διαμένουν σε ιδιαίτερα υποβαθμισμένους οικισμούς της Π-ΑΜΘ (2012) μεταξύ των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Ρομά είναι οι χαμηλής ποιότητας υποδομές & εξυπηρετήσεις, η διαβίωση πολυάριθμων οικογενειών σε δυσανάλογους χώρους, τα υψηλά ποσοστά κάτω από τα όρια της φτώχειας & η υψηλή ανεργία. Επίσης το πολύ χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης & ο αναλφαριθμητισμός αποτελούν εμπόδιο κοινωνικοποίησης των Ρομά, ένταξής τους στην αγορά εργασίας & επαγγελματικής εξέλιξης & κινητικότητας. Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις σημαντικές αλλαγές που συντελούνται τελευταία στην αγορά εργασίας, σε βαθμό που οι παραδοσιακές ασχολίες αυτής της πληθυσμιακής ομάδας να φθίνουν επικίνδυνα (εποχιακές αγροτικές εργασίες, γυρολογικό εμπόριο) οδηγούν σε παραπέρα περιθωριοποίηση και κοινωνικό αποκλεισμό. Για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ρομά, μεταξύ άλλων προωθούνται δράσεις βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσής τους, παράλληλης στήριξης των παιδιών για την παρακολούθηση της τυπικής εκπαίδευσης και ενεργητικές πολιτικές για την προώθηση στην απασχόληση Ο ΕΣ συνάδει με το νέο ΣΕΣ για την κοινωνική ένταξη πολιτών περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά & την Εθνική Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη των Ρομά. Επίσης είναι σε συμφωνία με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων & το Σχέδιο Δράσης για τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων & την ομαλή ένταξη των Ρομά.
--	--	--

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4ια Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες, βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης	Η κατάσταση στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας είναι βελτιωμένη σε σχέση με την πρώτη περίοδο της οικονομικής κρίσης κι αυτό οφείλεται κυρίως στις επενδύσεις μέσω του ΕΚΤ για δομές παροχής εξατομικευμένων υπηρεσιών. Όμως, οι ανάγκες εξακολουθούν να υφίστανται & ενισχύονται λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας. Οι δυσμενείς κοινωνικοί δείκτες όπως η γήρανση, τα αυξημένα ποσοστά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας & υλικής υστέρησης, το υψηλό ποσοστό ΑμεΑ, οι ψυχικές παθήσεις & η ενδοοικογενειακή βία, παραμένουν. Βάσει του ΟΟΣΑ, το 10% του πληθυσμού της Π-ΑΜΘ δεν είχε πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας το 2018. Επίσης ο βαθμός ικανοποίησης του επιπέδου ζωής είναι χαμηλός & η Π-ΑΜΘ έχει την 11η θέση στις 13 Περιφέρειες. Βάσει του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας της Ε.Σ.Α.μεΑ το 9,6% του πληθυσμού της Π-ΑΜΘ αφορά σε ΑμεΑ (2019), ενώ με εκτίμηση της Εταιρίας Ψυχικής Υγείας & Κοινωνικής Αποκατάστασης Ασθενών τα άτομα με ψυχικές παθήσεις υπολογίζονται σε 179.850. Υπάρχουν Ψυχιατρικές Κλινικές στα Νοσοκομεία, ΚΨΥ στα αστικά κέντρα & Κινητή Μονάδα στην ΠΕ Έβρου. Όμως, οι υπηρεσίες δεν καλύπτουν το σύνολο του πληθυσμού & δη εφήβους & παιδιά, ενώ υπάρχει δυσκολία πρόσβασης για μέρος του πληθυσμού που μένει εκτός πόλεων. Η ενδοοικογενειακή βία αυξάνεται & τα θύματα είναι κυρίως γυναίκες. Με στοιχεία της ΕΑ 01/2016-12/2019 στην ΑΜΘ τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας αυξήθηκαν κατά 35,7%. Προτεραιότητα της Π-ΑΜΘ είναι η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής. Μέσω του ΠΕΠ προβλέπεται ένα πλέγμα δράσεων για ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (γυναίκες θύματα βίας, ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, άτομα με ψυχικές νόσους, κ.α). Ο ΕΣ θα συμβάλει στη βελτίωση της πρόσβασης σε αγαθά & υπηρεσίες με τη συνέχιση & διεύρυνση της λειτουργίας δομών & υπηρεσιών στήριξης της κοινωνικής ένταξης & καταπολέμησης της φτώχειας & των διακρίσεων, αποϊδρυματοποίησης και μακροχρόνιας φροντίδας. Είναι σε συμφωνία με τις εθνικές στρατηγικές ισότητας φύλων, δημόσιας υγείας, αποϊδρυματοποίησης, κοινωνικής ένταξης & καταπολέμησης της φτώχειας & με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.
--	---	---

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	4ιβ Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	Η Π-ΑΜΘ το 2020 είναι η 2^η Περιφέρεια στη χώρα σε ποσοστό ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (25,8%) & ατόμων 0-59 ετών που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας (17,9% ΕΛΣΤΑΤ& Eurostat), με μεγάλη απόκλιση από τους αντίστοιχους εθνικούς μ.ό (17,7% & 12,8% αντίστοιχα). Μεταξύ των ηλικιακών ομάδων που απειλούνται από τη φτώχεια είναι τα παιδιά κάτω των 18 ετών. Στην Ελλάδα το 2020 η παιδική φτώχεια μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις φθάνει το 21,4% σημειώνοντας αύξηση 0,3 μονάδων έναντι του 2019 (ΕΛΣΤΑΤ). Ο δείκτης υλικής υστέρησης στα παιδιά είναι υψηλότερος συγκριτικά με τις υπόλοιπες ομάδες ηλικιών. Το 2020 ανέρχεται σε 19,7% σημειώνοντας σημαντική αύξηση συγκριτικά με το 2019 που ήταν 17,6% (ΕΛΣΤΑΤ). Η πολυετής οικονομική κρίση σε συνδυασμό & με την τρέχουσα υγειονομική, θέτει ως προτεραιότητα της Π-ΑΜΘ την προστασία της υγείας & ευημερίας των παιδιών, καθώς & την προαγωγή των δικαιωμάτων τους. Στόχος είναι η καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας στο πλαίσιο της πολιτικής «Εγγύηση για το Παιδί» & του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα του παιδιού. Στην κατεύθυνση αυτή λαμβάνεται μέριμνα ώστε κάθε παιδί που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού να έχει πρόσβαση σε δωρεάν υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, παιδικής φροντίδας, στέγασης & επαρκούς σίτισης στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας. Ο ΕΣ συνάδει με το ΣΕΣ για τον περιορισμό της εισοδηματικής ανισότητας, του κινδύνου φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού. Έχει συνάφεια με το Σχέδιο «Ελλάδα 2.0» ως προς την αύξηση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές & χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικές πολιτικές. Ακόμη, υπακούει στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για την ανακούφιση της φτώχειας & συνάδει με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων για μείωση της φτώχειας & των ανισοτήτων. Παράλληλα, ακολουθεί τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των παιδιών που προάγει την ισότητα των ευκαιριών & την κοινωνική ένταξη.
--	---	--

ΣΠ5 Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών	5i Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	Στην ΠΠ 2021-2027, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη εφαρμογής στοχευμένων δράσεων μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στα αστικά κέντρα της ΑΜΘ που θα αναδείξουν τον αναπτυξιακό τους ρόλο. Η αναλογία αστικοποίησης στην Π-ΑΜΘ είναι 65,7% (2011) & έχει ενισχυθεί κατά 0,8% από το 2008 (ΟΟΣΑ, 2020). Οι προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι αστικές περιοχές της Π-ΑΜΘ αφορούν κρίσιμα ζητήματα, απόρροια της οικονομικής ύφεσης και της πανδημίας του Covid-19. Ως τέτοια αναφέρονται η αυξημένη ανεργία, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός, η αξιοποίηση και αναβάθμιση δημόσιων χώρων προς όφελος των κατοίκων, συνδυαστικά με την βελτίωση των συνθηκών αστικής κινητικότητας και της περιβαλλοντικής αναβάθμισης. Η επίλυσή τους επιχειρείται μέσα από δράσεις που αφορούν στη στήριξη της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, στη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της βιώσιμης κινητικότητας και στη διευκόλυνση της μετάβασης προς μια οικονομία και κοινωνία αποδοτικής χρήσης των πόρων. Σύμφωνα και με το αναθεωρημένο ΠΧΠ ΑΜΘ και το πληθυσμιακό όριο των 50.000 κατοίκων θα εφαρμοστούν 5 ΣΒΑΑ στις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων της ΑΜΘ. Ειδικότερα, Αλεξανδρούπολη, Καβάλα και Δράμα συνεχίζουν και επικαιροποιούν τις ΣΒΑΑ 2014-2020, ενώ Ξάνθη & Κομοτηνή θα σχεδιάσουν νέες ΣΒΑΑ. Οι ΣΒΑΑ θα δομηθούν με την επιλογή κατάλληλων και συνεκτικών παρεμβάσεων με εφαρμογή σε καθορισμένες περιοχές παρέμβασης. Μεταξύ άλλων θα ενδυναμώσουν τη βιώσιμη αστική κινητικότητα βασική προϋπόθεση της οποίας συνιστούν τα ΣΒΑΚ. Ο ΕΣ επιδιώκει την αστική ανάπτυξη 5 πόλεων της Περιφέρειας, πρωτευουσών Περιφερειακών Ενοτήτων, μέσω κατάλληλα σχεδιασμένων στρατηγικών αντιμετωπίζοντας σύγχρονες κοινωνικές, οικονομικές και τεχνολογικές προκλήσεις. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις του ΣΕΣ 2021-2027 αναφορικά με την εφαρμογή ολοκληρωμένων εδαφικών στρατηγικών σε αστικές περιοχές που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού ιστού, τον πολιτισμό και την ασφάλεια.
--	---	---

ΣΠ5 Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών	5ii Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας, σε περιοχές πλην των αστικών περιοχών	Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις μπορούν να αποτελέσουν ευκαιρία & τον κατάλληλο μηχανισμό για την ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής στην Π-ΑΜΘ λαμβάνοντας υπόψη τον διαφορετικό βαθμό ανάπτυξης & επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων των απομακρυσμένων και υποβαθμισμένων περιοχών σε σχέση με τα αστικά κέντρα. Οι περιοχές αυτές συγκροτούνται από μεγάλους & μικρούς παραμεθόριους & αραιοκατοικημένους οικισμούς με αυξημένα προβλήματα & δυσκολίες σε πολλά επίπεδα που ενισχύονται περεταίρω λόγω της πανδημίας του Covid-19. Με την εφαρμογή μιας ΟΧΕ είναι βέβαιο ότι θα αποκλιμακωθούν ως ένα βαθμό οι ανισότητες που παρατηρούνται με τα αστικά κέντρα & θα αμβλυνθούν χρόνια ζητήματα (πληθυσμιακή συρρίκνωση, φυγή νέων, προσβασιμότητα, απόκλιση επιπέδου υποδομών & υπηρεσιών από αυτό των αστικών κέντρων, περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης, αναξιοποίητοι τοπικοί πόροι). Παράλληλα μέσω μιας θεματικής ΟΧΕ (Τουρισμού-Πολιτισμού) θα αξιοποιηθούν οι πολιτιστικοί πόροι της Π-ΑΜΘ & θα λειτουργήσουν συνδυαστικά με φυσικούς & άλλους τουριστικούς πόρους, ώστε ο τουρισμός, με σημείο αναφοράς τον πολιτισμό, να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό συνεχίζεται & επικαιροποιείται η ΟΧΕ Πολιτιστικής Διαδρομής Εγνατίας Οδού 2014-2020 κάτι που προτείνεται και στο ΠΧΠ στην προσπάθεια διαμόρφωσης μιας νέας ταυτότητας για την Π-ΑΜΘ & την ανάδειξή της σε έναν διακριτό, διεθνούς εμβέλειας τουριστικό προορισμό. Παράλληλα, θα επιδιωχθεί ο σχεδιασμός μιας 2^{ης} ΟΧΕ που θα εστιάζει στις απομακρυσμένες & μειονεκτικές περιοχές της Π-ΑΜΘ με στόχο την αξιοποίησή της ως μοχλό βιώσιμης ανάπτυξης για την αποκλιμάκωση της αναπτυξιακής υστέρησης & τη μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Η 2^η ΟΧΕ θα είναι προϊόν πρότασης ειδικής εμπειρογνωμοσύνης. Ο ΕΣ είναι στην κατεύθυνση του ΣΕΣ με μίγμα δράσεων σε διάφορους τομείς (Υποδομές, Περιβαλλοντική Ανθεκτικότητα, Απασχόληση, Κοινωνικές Ανισορροπίες, κ.α.) & υιοθετεί τις Συστάσεις για εναρμόνιση με τις αρχές της Εδαφικής Ατζέντας & της Χάρτας της Λειψίας.
--	---	---

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

2. Προτεραιότητες

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1. Προτεραιότητα 1: Προώθηση Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας

Η Προτεραιότητα 1 υλοποιείται εντός του ΣΠ1 και καλύπτει του ειδικούς στόχους ΕΣ1i, ΕΣ1ii και ΕΣ1iii. Συνιστά κύριο άξονα παρέμβασης για την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής του Προγράμματος, καθώς περιλαμβάνει δράσεις στήριξης της οικονομίας και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς της.

☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 1i: Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Ο ΕΣ1i συμβάλει στην κάλυψη των κάτωθι αναγκών της Περιφέρειας ΑΜΘ:

- Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής RIS3.
- Αύξηση επενδύσεων Ε&Α από τις επιχειρήσεις σε τομείς της στρατηγικής RIS3 κατά προτεραιότητα.
- Ενδυνάμωση των ερευνητικών δομών και υποδομών της Περιφέρειας.
- Σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή ιδιαίτερα σε τομείς που η Π-ΑΜΘ εμφανίζει πλεονέκτημα.

Για την κάλυψη των προαναφερθέντων αναγκών προβλέπονται δράσεις που θα ενισχύσουν το οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας, αναπτύσσοντας αποτελεσματικούς μηχανισμούς δημιουργίας και διάχυσης της καινοτομίας με τη σύμπραξη ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων και την προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας. Ζητούμενο αποτελεί η αύξηση της ερευνητικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων και των ερευνητικών φορέων για την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων και εφαρμογών που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων/υπηρεσιών. Οι τομείς ενίσχυσης αφορούν κατά προτεραιότητα τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

Στο πλαίσιο του ΕΣ1i προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Υποστήριξη επιχειρήσεων για έρευνα-καινοτομία σε τομείς της στρατηγικής RIS3.
- Ενίσχυση της συνεργασίας επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων.
- Αναβάθμιση ερευνητικών υποδομών της Περιφέρειας.
- Λειτουργία Περιφερειακής Δομής υποστήριξης της στρατηγικής RIS3.

Στο πλαίσιο του ΕΣ1i υποστηρίζονται νέες και υφιστάμενες επιχειρήσεις, κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3. Επίσης, υποστηρίζεται η συνεργασία τους με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα καθώς εκτιμάται ότι με την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών και διεργασιών ενισχύεται η βιωσιμότητα και η εξωστρέφειά τους.

Συμπληρωματικά αναγνωρίζεται ότι η λειτουργία Περιφερειακής δομής προώθησης της καινοτομίας που θα υποστηρίζει τη συνεργασία των επιχειρήσεων με τους φορείς της γνώσης, τη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης και της ανάδειξης νέων τομέων και δραστηριοτήτων, θα συμβάλλει καθοριστικά η ομαλή υλοποίηση του ΕΣ1i.

Οι δράσεις του ΕΣ1i εμφανίζουν συνέργεια με δράσεις του ΕΠΑνΕΚ, του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και στον αγροδιατροφικό τομέα με το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης. Ο επαναπροσανατολισμός της περιφερειακής οικονομίας βάσει της στρατηγικής RIS3, προϋποθέτει την αναβάθμιση-αναπροσανατολισμό του ανθρώπινου δυναμικού με ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και στο πλαίσιο αυτό συμβάλλει η Προτεραιότητα 4B του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027 (ΕΣ4 ζ) και το Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2021-2027».

Το Πρόγραμμα εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις του ΣΕΣ, του Σχεδίου Ανάκαμψης για την Ελληνική Οικονομία, του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης και αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη του εθνικού στόχου για αύξηση της δαπάνης για έρευνα και ανάπτυξη που το 2030 ορίζεται στο 1,81% του ΑΕΠ με σημαντικό ποσοστό της αύξησης να προέρχεται από τις δαπάνες των επιχειρήσεων (86%:2030 έναντι 50% το 2018).

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν θα πρέπει να εναρμονίζονται με:

- την εθνική στρατηγική RIS και τις περιφερειακές εξειδικεύσεις της
- τον εθνικό σχεδιασμό για την έρευνα και καινοτομία
- τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης και υποστήριξης επιχειρήσεων

Βασικές ομάδες-στόχοι

Ομάδες Στόχοι είναι :

α) Υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις της Π-ΑΜΘ (μικρομεσαίες και μεγάλες)

β) Δημόσια ακαδημαϊκά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα τα οποία ασκούν εφαρμοσμένη και στοχευμένη έρευνα στους τομείς προτεραιότητας της RIS3.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ1ι δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Θα επιδιωχθεί συνέργεια με το Horizon Europe και τα προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, ενώ θα αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που αναδεικνύονται από τη Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής – Ιονίου.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών μέσων θα εξετασθεί σε μεταγενέστερη φάση, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	ΕΣ1i	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Επιχειρήσεις		
1	ΕΣ1i	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις		
1	ΕΣ1i	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO10	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	Επιχειρήσεις		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
1	ΕΣ1i	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)*	Ευρώ		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1i	010	5.100.000
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1i	011	1.700.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1i	01 Επιχορήγηση	6.800.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1i	33 Καμία εδαφική στόχευση	6.800.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 1ii: Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Ο ΕΣ1ii προγραμματίζεται να ενισχύσει φορείς της Π-ΑΜΘ για την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Οι ανάγκες για ψηφιακές υπηρεσίες ενισχύθηκαν ιδιαίτερα κατά την περίοδο της πανδημίας του Covid-19 και η Π-ΑΜΘ σχεδιάζει τον εκσυγχρονισμό της περιφερειακής και τοπικής δημόσιας διοίκησης με την ανάπτυξη ψηφιακής κουλτούρας και εύχρηστων ψηφιακών εφαρμογών προσανατολισμένων στις ανάγκες των πολιτών και των επιχειρήσεων για τη μετάβαση σε μια ψηφιακή κοινωνία και οικονομία.

Ειδικότερα μέσω του ΕΣ1ii προγραμματίζεται να αναπτυχθούν ψηφιακές υπηρεσίες που εξυπηρετούν πολίτες και επιχειρήσεις διευκολύνοντας την επικοινωνία τους με τη Δημόσια Διοίκηση σε περιφερειακό επίπεδο, ειδικά όσων διαβιούν σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές. Επιπλέον, προγραμματίζεται να ενισχυθούν φορείς και οργανισμοί για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής RIS3, όπως ο πολιτισμός και τουρισμός.

Στο πλαίσιο του ΕΣ1ii προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών προς πολίτες και επιχειρήσεις.
- Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών στους τομείς τουρισμού-πολιτισμού.

Οι δράσεις του Προγράμματος στο πλαίσιο του ΕΣ1ii εναρμονίζονται με την εθνική στρατηγική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ελλάδας και θα συνδράμουν στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού η οποία εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Στρατηγικής. Ο ΕΣ1ii επίσης εναρμονίζεται με τους αναπτυξιακούς στόχους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025 (στόχος έξυπνης ανάπτυξης), του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (άξονας 2.2) και με τις συστάσεις της Έκθεσης της Επιτροπής

Πισσαρίδη για ψηφιοποίηση και εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα και θα συνεισφέρει στην επίτευξη του εθνικού στόχου για εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα και στη βελτίωση της ψηφιακής απόδοσης της χώρας.

Οι δράσεις που θα επιλεγθούν προς υλοποίηση θα πρέπει να:

- δίνουν έμφαση στην προσβασιμότητα και διαλειτουργικότητα των εφαρμογών και του περιεχομένου που αναπτύσσουν.
- είναι φιλικά προς τον χρήστη και να διασφαλίζουν τη χρήση από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (π.χ. ΑμεΑ).
- αναδεικνύουν τους πολιτιστικούς πόρους της Π-ΑΜΘ, διασυνδέοντας τους με την τοπική οικονομία και δη με τον τουρισμό.
- εναρμονίζονται με την ΕΣ για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό και τις σχετικές κατευθυντήριες αρχές της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Εφαρμογής.

Βασικές ομάδες στόχοι:

- α) Οργανισμοί και επιχειρήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, ΝΠΔΔ, πολιτιστικοί και εκπαιδευτικοί οργανισμοί, φορείς δημόσιας υγείας.
- β) Κάτοικοι, επιχειρήσεις και επισκέπτες της Π-ΑΜΘ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ11i δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ με δικαιούχους άλλου Κράτους-Μέλους, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής και διεθνικής συνεργασίας. Συνέργειες θα υπάρχουν με τα σχεδιαζόμενα Προγράμματα ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	ΕΣ1ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	Δημόσιοι οργανισμοί		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
1	ΕΣ1ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών*	Χρήστες /έτος		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1ii	016	4.250.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1ii	01 Επιχορήγηση	4.250.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1ii	33 Καμία εδαφική στόχευση	4.250.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 1iii: Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μέσω παραγωγικών επενδύσεων

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων

Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας αν και έχουν υποστηριχθεί σημαντικά από Προγράμματα προηγούμενων περιόδων (Περιφερειακά και Εθνικά), εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν έντονες προκλήσεις που σχετίζονται με το έλλειμα ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας. Επιπρόσθετα, από το 2020, ως συνέπεια της πανδημίας Covid-19, πολλές από αυτές αντιμετωπίζουν προκλήσεις που σχετίζονται με τη βιωσιμότητά τους. Για την αντιμετώπιση των ανωτέρω, μέσω του Προγράμματος της Π-ΑΜΘ 2021-2027, προωθούνται δράσεις υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, κατά προτεραιότητα σε τομείς που αναδεικνύονται από τη στρατηγική RIS3. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα να υλοποιηθούν δράσεις χρηματοδότησης κεφαλαίου κίνησης σε ΜΜΕ με τη μορφή επιχορηγήσεων, για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Ως εκ τούτου, ο Ειδικός Στόχος 1iii επιχειρεί να συμβάλλει στη διαμόρφωση ισχυρών, βιώσιμων και ανταγωνιστικών επιχειρήσεων. Παράλληλα, επιχειρεί να βελτιώσει την εξωστρέφειά τους, στην εγχώρια και διεθνή αγορά, μέσω της υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων που υποστηρίζουν τη διαδικασία παραγωγής ανταγωνιστικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και διευκολύνουν την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε ολοκληρωμένες αλυσίδες αξίας. Συμπληρωματικά υποστηρίζει τη λειτουργία δομών στήριξης επιχειρηματικότητας καθώς εκτιμάται ότι συμβάλλουν σημαντικά στην ομαλή υλοποίηση του ειδικού στόχου.

Στο πλαίσιο του ΕΣ1iii προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και στήριξη των εξαγωγών κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3.
- Ενίσχυση επιχειρηματικών δράσεων στον τομέα των ΑΠΕ.
- Ενίσχυση επιχειρήσεων με Κεφάλαιο Κίνησης για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
- Δημιουργία/Υποστήριξη δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας.

Οι δράσεις του Προγράμματος στο πλαίσιο του ΕΣ1iii εναρμονίζονται με το νέο ΣΕΣ και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 που θέτουν στόχο για βιώσιμη και έξυπνη ανάπτυξη, για αλλαγή του προτύπου της οικονομίας και για ενίσχυση της διεθνοποίησης της ελληνικής οικονομίας σύμφωνα με τη νέα Βιομηχανική Στρατηγική της ΕΕ. Επίσης συνάδει με τις συστάσεις της Έκθεσης της Επιτροπής Πισσαρίδη για ενίσχυση της καινοτομίας, ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας του ιδιωτικού τομέα, και με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Επιχειρηματικότητας και δη με τον άξονα 4.6 που στοχεύει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας κρίσιμων κλάδων της εθνικής οικονομίας όπως, ο τουρισμός, ο πολιτισμός, η αγροδιατροφή, η μεταποίηση, οι μεταφορές και η εφοδιαστική αλυσίδα. Ακόμη σημειώνεται ότι υπάρχει συμπληρωματικότητα με το Πρόγραμμα ΕΠΑνΕΚ.

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος. Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Βασικές ομάδες στόχοι:

α) Υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις.
β) Δημόσιοι φορείς στήριξης της επιχειρηματικότητας συμπεριλαμβανομένων επιμελητηρίων, επαγγελματικών ενώσεων κλπ. |
|---|

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων:

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ1iii καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας. Υπάρχει ωστόσο περίπτωση να συνδυαστεί ή τμήμα του να υλοποιηθεί σε περιοχές εφαρμογής Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης ή/και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων, εφόσον κατά την εξειδίκευση των ανωτέρω εδαφικών εργαλείων προκύψουν ειδικότερες ανάγκες ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας. Στις περιπτώσεις αυτές θα αποτιμάται η συνεισφορά των δράσεων σε κάθε στρατηγική.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ με δικαιούχους άλλου Κράτους-Μέλους, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο των σχεδιαζόμενων Προγραμμάτων ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών μέσων θα εξετασθεί σε μεταγενέστερη φάση, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκρών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	ΕΣ1iii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Επιχειρήσεις		
1	ΕΣ1iii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις		
1	ΕΣ1iii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	Επιχειρήσεις		
1	ΕΣ1iii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO15	Ικανότητες που έχουν δημιουργηθεί για την εκκόλαψη επιχειρήσεων	Επιχειρήσεις		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
1	ΕΣ1iii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)*	Ευρώ			2021	ΟΠΣ	
1	ΕΣ1iii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR18	ΜΜΕ που χρησιμοποιούν υπηρεσίες εκκολαπτηρίου μετά τη δημιουργία του εκκολαπτηρίου	Επιχειρήσεις			2021	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1iii	021	35.594.510
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1iii	025	1.700.000
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1iii	031	12.750.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1iii	01 Επιχορήγηση	50.044.510

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1iii	33 Καμία εδαφική στόχευση	50.044.510

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1. Προτεραιότητα 2: Βιώσιμη διαχείριση πόρων και υποδομών

Η Προτεραιότητα 2 αφορά στη βιώσιμη διαχείριση των πόρων και των υποδομών της Περιφέρειας ΑΜΘ. Υλοποιείται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 και καλύπτει πέντε ειδικούς στόχους (ΕΣ2i, ΕΣ2ii, ΕΣ2iv, ΕΣ2v και ΕΣ2vi). Περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 2i: Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Προτεραιότητα της Π-ΑΜΘ στον τομέα της ενέργειας αποτελεί η μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και η μείωση των εκπομπών CO₂.

Στο πλαίσιο του ΕΣ2i προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια / δημοτικά κτίρια περιφερειακής και τοπικής αρμοδιότητας σε τομείς όπως υγεία, εκπαίδευση, αθλητισμός, πολιτισμός, δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση κ.α.
- Δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων χώρων και υποδομών.

Κατά το σχεδιασμό των δράσεων ενεργειακής αναβάθμισης σε δημόσια κτίρια θα τεθούν κριτήρια που αφορούν στην ενεργειακή κατανάλωση και τα χαρακτηριστικά των κτιρίων (π.χ. χρήση κτιρίου, προφίλ λειτουργίας, παλαιότητα συστημάτων, συνολική επιφάνεια, κατηγορία ενεργειακής απόδοσης κ.α.) προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα σε κτίρια που έχουν υψηλή ενεργειακή κατανάλωση και μέσω της αναβάθμισής τους θα επιτυγχάνεται μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας.

Ειδικότερα για τα δημόσια κτίρια θα επιλεγούν πράξεις οι οποίες:

- Έχουν μεγάλη ενεργειακή κατανάλωση.
- Επιτυγχάνουν το μεγαλύτερο δυνατό επίπεδο εξοικονόμησης ενέργειας.
- Έχουν ωριμότητα υλοποίησης.

Η υλοποίηση δράσεων ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτιρίων θα βασίζεται στα αποτελέσματα ενεργειακής επιθεώρησης και στις προτάσεις παρεμβάσεων που καταγράφονται στο Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) και προσδιορίζει την ενεργειακή απόδοση του κτιρίου κατατάσσοντάς το στην αντίστοιχη ενεργειακή κατηγορία.

Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ μέσω του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου εναρμονίζεται με τις στρατηγικές προτεραιότητες και τους ειδικούς κλιματικούς στόχους του Εθνικού Σχεδίου Ενέργειας και Κλίματος (ΕΣΕΚ). Συνεισφέρει στην πράσινη μετάβαση και συμβάλλει στην προσπάθεια για την επίτευξη των εθνικών και ενωσιακών στόχων για το κλίμα που συνδέονται με τη μείωση των εκπομπών του θερμοκηπίου και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. Ειδικότερα, το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ είναι σε συμφωνία με το ΣΕΣ το οποίο υπακούει στις προτεραιότητες που θέτει η αρχή «energy efficient first» που υιοθετεί και το Green Deal. Επίσης το Πρόγραμμα εναρμονίζεται με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και την προτεραιότητα για την Πράσινη Μετάβαση στην οποία έχουν ενσωματωθεί οι προτεραιότητες της Έκθεσης της Επιτροπής Πισσαρίδη για την ενίσχυση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα ως το 2050 μέσα από ενέργειες όπως ανακαίνιση του υπάρχοντος κτιριακού αποθέματος και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, εκσυγχρονισμό του αστικού οικοσυστήματος και του πολεοδομικού σχεδιασμού, προώθηση των αστικών αναπλάσεων, κλπ.. Ακόμη εναρμονίζεται με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης μέσω του στόχου «Πράσινη Ανάπτυξη» και της προτεραιότητας για ενεργειακή απόδοση. Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ και ο ΕΣ2i εμφανίζει συμπληρωματικότητα με το Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Ενέργεια-Κλιματική Αλλαγή 2021-2027 (ΠΕΚΑ)» από το οποίο θα καλυφθούν οι ανάγκες εξοικονόμησης ενέργειας των νοικοκυριών με το Πρόγραμμα «Εξοικονομώ Κατ' Οίκον σε ιδιωτικά κτίρια», με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Επιχειρηματικότητας μέσω του οποίου θα υλοποιηθούν τα Προγράμματα: α) Εξοικονομώ στο Δημόσιο, β) Εξοικονομώ Κατ' Οίκον και γ) Εξοικονομώ Επιχειρώντας και με το ΕΠΑνΕΚ που προωθεί δράσεις επιχειρηματικότητας συμπεριλαμβανομένης ενεργειακής διάστασης.

Με τον τρόπο αυτό καλύπτονται οι ανάγκες εξοικονόμησης ενέργειας σε όλους τους τομείς της Περιφέρειας (δημόσιο και ιδιωτικό).

Βασικές ομάδες-στόχοι:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού, συμπεριλαμβανομένων των Νομικών τους Προσώπων και των οργανισμών τους (ΔΕΥΑ, Μουσεία κ.α.), ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ που διαθέτουν κτιριακές υποδομές στην Περιφέρεια (υγεία, πολιτισμός, αθλητισμός).

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣΖι δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ με δικαιούχους άλλου Κράτους-Μέλους, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο των σχεδιαζόμενων Προγραμμάτων ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	ΕΣΖι	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	Τετραγωνικά μέτρα		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
2	ΕΣΖι	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2i	044	34.000.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2i	01 Επιχορήγηση	34.000.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2i	33 Καμία εδαφική στόχευση	34.000.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΗΣ και ΤΔΜ

Αριθ. Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 2ii: Προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σε αυτήν

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Η αξιοποίηση του υφιστάμενου δυναμικού ΑΠΕ και κυρίως της γεωθερμίας παραμένει βασική στρατηγική στόχευση για την Περιφέρεια καθώς διαθέτει γεωθερμικά πεδία που μπορούν να συνεισφέρουν στην παραγωγή ενέργειας με εφαρμογή στον αγροτικό τομέα και για αστική τηλεθέρμανση. Εκτιμάται ότι η αξιοποίηση της γεωθερμίας στην Π-ΑΜΘ, μπορεί να συμβάλει στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, στην προσέλκυση επενδύσεων (θερμοκήπια, κ.α.) και στη μείωση του κόστους παραγωγής.

Στο πλαίσιο του ΕΣ2ii προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Ανάπτυξη βασικών υποδομών και εφαρμογών για την αξιοποίηση της γεωθερμίας σε αστικές, αγροτικές και βιομηχανικές περιοχές

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 2ii.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού, συμπεριλαμβανομένων των Νομικών τους Προσώπων και των οργανισμών τους (π.χ. ΔΕΥΑ) και επιχειρήσεις της Π-ΑΜΘ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ2ii δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.
--

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ με δικαιούχους άλλου Κράτους -Μέλους, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο των σχεδιαζόμενων Προγραμμάτων ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	ΕΣ2ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO22	Πρόσθετη παραγωγική ικανότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ τη οποίας: ηλεκτρική, θερμική)*	MW		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
2	ΕΣ2ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR31	Συνολική παραγόμενη ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική)*	MWh /έτος		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2ii	052	8.500.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2ii	01 Επιχορήγηση	8.500.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2ii	33 Καμία εδαφική στόχευση	8.500.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 2iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Το ΠΕΣΠΚΑ αναγνωρίζει και προτεραιοποιεί τους κινδύνους, ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής στην Π-ΑΜΘ. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι κίνδυνοι από πλημμύρες, διάβρωση ακτών, δασικές πυρκαγιές και υφαλμύριση υδάτων υδροφόρου ορίζοντα, επηρεάζουν την τρωτότητα οικονομικών και κοινωνικών τομέων, όπως τις δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα (γεωργία και δασικά συστήματα) τους υδάτινους πόρους αλλά και τη Δημόσια Υγεία, ιδιαίτερα των ευαίσθητων και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.

Στο πλαίσιο του ΕΣ2iv προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας σε παρόχθιες περιοχές ποταμών, λιμνών και ρεμάτων, κατά προτεραιότητα όσων διέρχονται από κατοικημένες περιοχές ή περιοχές εγκατάστασης παραγωγικών δραστηριοτήτων με υψηλή τρωτότητα.
- Προμήθεια εξοπλισμού για την πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών όπως οι δασικές πυρκαγιές και οι πλημμύρες.
- Παρεμβάσεις προστασίας ακτών από διάβρωση.

Κατά την εξειδίκευση των δράσεων θα ληφθούν υπόψη τα αναφερόμενα στην Εθνική Στρατηγική και το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Πλημμυρών Λεκανών Απορροής καθώς και άλλα σχέδια αντιμετώπισης κινδύνων όπως π.χ. το σχέδιο «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ».

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία ενδεικτικά θα αφορούν τη σκοπιμότητα, την ωριμότητα, την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Το Πρόγραμμα εμφανίζει συμπληρωματικότητα με το Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία» και το Πρόγραμμα «Περιβάλλον-Ενέργεια-Κλιματική Αλλαγή 2021-2027».

Βασικές ομάδες-στόχοι:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και συνδεδεμένα με αυτούς Νομικά Πρόσωπα (π.χ. ΔΕΥΑ, Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας), Αποκεντρωμένη Διοίκηση (Δ/ση Υδάτων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Δ/ση Δασών Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης), άλλοι αρμόδιοι φορείς για την πολιτική προστασία (π.χ. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών). Ωφελοούμενοι θα είναι οι κάτοικοι και επισκέπτες της Περιφέρειας, ιδιαίτερα αυτοί που κατοικούν σε περιοχές υψηλής τρωτότητας σε κλιματικούς κινδύνους, καθώς και τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διατηρούν παρουσία ή παραγωγικές δραστηριότητες στις εν λόγω περιοχές.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣΖίν δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ με δικαιούχους άλλου Κράτους-Μέλους, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο των σχεδιαζόμενων Προγραμμάτων ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027 και ειδικά του Προγράμματος Εδαφικής Συνεργασίας INTERREG Ελλάδα – Βουλγαρίας.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	ΕΣ2iv	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO24	Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης σε περίπτωση φυσικών καταστροφών*	Ευρώ		
2	ΕΣ2iv	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	Χιλιόμετρα		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
2	ΕΣ2iv	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCR35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	Άτομα		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2iv	058	12.750.000
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2iv	059	1.700.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2iv	01 Επιχορήγηση	14.450.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2iv	33 Καμία εδαφική στόχευση	14.450.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 2ν: Προαγωγή της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Με την υλοποίηση του ΕΣ2ν στο Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ 2021-2027 επιδιώκεται η ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων, μέσω του περιορισμού των διαρροών και η εξασφάλιση επαρκούς και καλής ποιότητας πόσιμου νερού από επιφανειακές πηγές. Ως προς τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων, προτεραιότητα αποτελεί η ολοκλήρωση των υποδομών οικισμών Γ' Προτεραιότητας σύμφωνα με το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων Οικισμών Προτεραιότητας Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, Π-ΑΜΘ και η κάλυψη τουριστικών περιοχών ή περιοχών με ευαίσθητο περιβαλλοντικά αποδέκτη.

Στο πλαίσιο του ΕΣ2ν προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Κατασκευή νέων και αποκατάσταση/ενίσχυση υφιστάμενων δικτύων και λοιπών υποδομών ύδρευσης.
- Κατασκευή μονάδων επεξεργασίας νερού.
- Κατασκευή φραγμάτων και υδρομαστεύσεων.
- Δράσεις εφαρμογής μέτρων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής των Υ.Δ. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης που αφορούν στην προστασία, διαχείριση και βελτίωση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ακτών κολύμβησης.
- Σχέδια και παρεμβάσεις για την διασφάλιση της πρόσβαση σε ποιοτικούς πόρους πόσιμου νερού (Master Plan, Σχέδια Ασφάλειας Νερού, κ.α.).
- Δράσεις ελέγχου διαρροών και παρακολούθησης των εγκαταστάσεων ύδρευσης.
- Δράσεις υποδομών διαχείρισης υγρών αποβλήτων κατά προτεραιότητα για την κάλυψη οικισμών Γ' Προτεραιότητας και τουριστικών περιοχών ή περιοχών με ευαίσθητο περιβαλλοντικά αποδέκτη.

Για τις επενδύσεις στον τομέα των υδάτων θα ληφθεί υπόψη και θα υπάρξει εναρμόνιση με το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για το πόσιμο νερό και θα υιοθετηθούν οι κατευθύνσεις που προβλέπονται στα επικαιροποιημένα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής των Υδατικών Διαμερισμάτων

Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Αντίστοιχα οι επενδύσεις στον τομέα των λυμάτων θα υλοποιηθούν σε εναρμόνιση με το Εθνικό Σχέδιο Λυμάτων τόσο για την ολοκλήρωση των οικισμών Γ' προτεραιότητας, όσο και για την κάλυψη τουριστικών περιοχών ή περιοχών με ευαίσθητο περιβαλλοντικά αποδέκτη. Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ είναι σε συμφωνία με το νέο ΣΕΣ και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 ως προς το στόχο της Πράσινης Ανάπτυξης (προτεραιότητες παροχή πόσιμου νερού και διαχείριση υδάτων και διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων). Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ λειτουργεί συμπληρωματικά με το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και τα Νομικά τους Πρόσωπα (ΔΕΥΑ), Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της Π-ΑΜΘ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣΖν δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει την πιθανότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ με δικαιούχους άλλου Κράτους-Μέλους, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής και διεθνικής συνεργασίας. Συνέργειες θα υπάρχουν με τα σχεδιαζόμενα Προγράμματα ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027 και τη Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής -Ιονίου στον τομέα του Περιβάλλοντος.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	ΕΣ2ν	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	Χιλιόμετρα		
2	ΕΣ2ν	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	PSO001	Νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα δημόσιας παροχής νερού	Αριθμός		
2	ΕΣ2ν	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO32	Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων	Ισοδύναμο πληθυσμού		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
2	ΕΣ2ν	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	Άτομα		2021		ΟΠΣ	
2	ΕΣ2ν	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	Άτομα		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2ν	062	34.181.016
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2ν	064	1.700.000
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2ν	065	4.250.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2ν	01 Επιχορήγηση	40.131.016

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2ν	33 Καμία εδαφική στόχευση	40.131.016

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 2νι: προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Η σύγχρονη τάση στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση αφορά στη μετατροπή της απλής διαχείρισης σε βιώσιμη αξιοποίηση υλικών, μέσω της μετάβασης στην Κυκλική Οικονομία, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για τη μείωση των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τον επαγόμενο μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, κατά τρόπο συνεπή με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού, ενώ συμβάλλει ταυτόχρονα και στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, η κυκλική οικονομία εντάσσεται στην Αναπτυξιακή Στρατηγική της Περιφέρειας ΑΜΘ και η υλοποίησή της περιλαμβάνει σχεδιασμό που διαπερνά όλο το φάσμα της αλυσίδας αξίας (παραγωγή, κατανάλωση και διαχείριση απορριμμάτων) σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις του ΠΕΣΔΑ από τον οποίο τίθενται μεταξύ άλλων οι κάτωθι στόχοι :

- Μείωση της παραγωγής αστικών αποβλήτων, με προτεραιότητα την πρόληψη και συνεχή μείωση της παραγωγής αποβλήτων συσκευασιών, (βιοαποβλήτων) τροφίμων, χαρτιού και ΑΗΗΕ.
- Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης μη επιθυμητών προϊόντων.
- Ενίσχυση της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης με την ανάπτυξη Πράσινων Σημείων.
- Επέκταση - εκσυγχρονισμός του δικτύου συλλογής και μεταφοράς των αστικών αποβλήτων.
- Ενίσχυση του ρόλου των Δήμων με έμφαση στην αποκεντρωμένη διαχείριση των ΑΣΑ και την προδιαλογή.

Η Π-ΑΜΘ στη βάση των παραπάνω υιοθετεί ένα ολοκληρωμένο μοντέλο μεταστροφής, από το υφιστάμενο καθεστώς διαχείρισης σε μια αειφόρο και ανταγωνιστική κυκλική οικονομία, με περιορισμό της χρήσης των πόρων και βελτίωση της αποδοτικότητάς του και προωθεί δράσεις πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων μέσω ενεργειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών με ένα φιλόδοξο στόχο μείωσης της ποσότητας των αστικών αποβλήτων που οδηγούνται σε υγειονομική ταφή, σε 10% ως το 2030.

Βασική προτεραιότητα στη στρατηγική της Περιφέρειας είναι η ολοκλήρωση των βασικών έργων υποδομής τα οποία θα εξασφαλίσουν την ασφαλή διάθεση των αποβλήτων για το σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας, θα διαμορφώσουν τις προϋποθέσεις για την παύση λειτουργίας και την αποκατάστασή των ανεξέλεγκτων χώρων διάθεσης (ΧΑΔΑ) που υπάρχουν στην Περιφέρεια και θα αποτελέσουν αναπόσπαστο κομμάτι κάθε οργανωμένης εγκατάστασης ανεξάρτητα από την επιλογή τεχνολογίας επεξεργασίας.

Στην κατεύθυνση αυτή προβλέπεται η βελτίωση του συστήματος διαχείρισης των απορριμμάτων μέσω της εξασφάλισης της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής, της ανάπτυξης εφαρμογών ανακύκλωσης, της υλοποίησης δράσεων πρόληψης, ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της τοπικής κοινωνίας για την ορθολογική διαχείριση των απορριμμάτων και της υλοποίησης δράσεων που προβλέπονται από το νέο ΕΣΔΑ, τον ΠΕΣΔΑ της ΑΜΘ και δεν θα καλυφθούν από το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ.

Στο πλαίσιο του ΕΣ2νι προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Δημιουργία και δικτύωση Πράσινων Σημείων.
- Τοπικές υποδομές ενίσχυσης του συστήματος ΔσΠ (π.χ. γωνίες ανακύκλωσης κ.ο.κ.).
- Εξοπλισμός συλλογής βιοαποβλήτων.
- Πρόληψη, ελαχιστοποίηση, διαλογή, ανακύκλωση οικιακών αποβλήτων.
- Δράσης ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την κυκλική οικονομία σε τοπικό επίπεδο.

Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ είναι σε συμφωνία με το ΣΕΣ και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 και τις προτεραιότητες που τίθενται για την πράσινη ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και με την Έκθεση της Επιτροπής Πισσαρίδη που αναγνωρίζει τη σημασία της κυκλικής οικονομίας και της βιώσιμης διαχείρισης των αποβλήτων.

Οι πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των παραπάνω δράσεων θα είναι εναρμονισμένες με τον εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό για τη διαχείριση των αποβλήτων. Επίσης θα συνεισφέρουν στην προσπάθεια της χώρας να ικανοποιήσει τον ευρωπαϊκό στόχο για την ανακύκλωση που ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 65% ως το 2035. Σημαντική παράμετρος επιλογής πράξεων αποτελεί η ωριμότητα για την υλοποίησή τους. Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα

εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

- ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού
- ΦοΔΣΑ
- Ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι και επισκέπτες της Π-ΑΜΘ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣΖνι δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ με δικαιούχους άλλου Κράτους -Μέλους, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής και διεθνικής συνεργασίας. Συνέργειες θα υπάρχουν με τα σχεδιαζόμενα Προγράμματα ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027, καθώς και με τη Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής-Ιονίου στον τομέα του Περιβάλλοντος.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	ΕΣ2νι	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO34	Πρόσθετη ικανότητα για την ανακύκλωση των αποβλήτων	Τόννοι/έτος		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	ΕΣ2νι	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR103	Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά	Τόννοι/έτος		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2νι	067	2.550.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2νι	01 Επιχορήγηση	2.550.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ2νι	33 Καμία εδαφική στόχευση	2.550.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1. Προτεραιότητα 3: Βελτίωση της συνδεσιμότητας της Π-ΑΜΘ

Η Προτεραιότητα 3 αφορά στη βελτίωση της συνδεσιμότητας της Περιφέρειας ΑΜΘ. Υλοποιείται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 3 και καλύπτει τους ειδικούς στόχους ΕΣ3i και ΕΣ3ii. Περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 3i: Ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Στρατηγική επιλογή της Π-ΑΜΘ είναι η ανάδειξή της ως κόμβου πολύτροπων μεταφορών και η ολοκλήρωση των υποδομών που θα συμβάλλουν στη διασύνδεσή της με το δίκτυο των διεθνών μεταφορικών αξόνων, ώστε να ενισχυθεί η θέση της Περιφέρειας και ο ρόλος της στο διεθνή χώρο ως μιας ευρύτερης ενδοχώρας ανάμεσα στη ΝΑ Ευρώπη, τις Παρευξείνιες χώρες και την Τουρκία. Η διασύνδεση της Π-ΑΜΘ με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών θα στηρίξει την οικονομία της Περιφέρειας (ανάπτυξη εμπορίου, επιχειρηματικές συνεργασίες, εξαγωγές, τουρισμός, κ.α.) και θα αναδείξει πρόσθετα ενδογενή πλεονεκτήματα και σημεία υπεροχής (π.χ. ενέργεια, περιβάλλον).

Στο πλαίσιο του ΕΣ3i προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Ανάπτυξη/αναβάθμιση διευρωπαϊκού οδικού δικτύου.

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Παράμετροι οι οποίοι θα ληφθούν υπόψη είναι:

- Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014 - 2025 (ΣΠΕΜ).
- Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών για την Ελλάδα (ΕΣΣΜ) και η Περιφερειακή Εξειδίκευση.
- Οι πράξεις που υλοποιούνται από το Πρόγραμμα Μεταφορών -Υποδομών 2021-2025.
- Ο βαθμός ωριμότητας υλοποίησης.

Ο ΕΣ3i εμφανίζει συμπληρωματικότητα με το Πρόγραμμα «Υποδομών - Μεταφορών 2021-2027».

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Ενδεικτικά, δικαιούχοι των πράξεων είναι:

Η Εγνατία Οδός Α.Ε., η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Δ/ση Τεχνικών Έργων), το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και εποπτευόμενοι φορείς. Ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι και επισκέπτες της Π-ΑΜΘ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣΖι δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ με δικαιούχους άλλου Κράτους -Μέλους, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο των σχεδιαζόμενων Προγραμμάτων ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027, καθώς και με τη Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής -Ιονίου στον τομέα των δικτύων μεταφορών.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	ΕΣ3i	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO43	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών - ΔΕΔ-Μ	Χιλιόμετρα		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	ΕΣ3i	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	Ανθρωπο-ημέρες/έτος		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ3i	088	32.300.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ3i	01 Επιχορήγηση	32.300.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ3i	33 Καμία εδαφική στόχευση	32.300.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 3ii: Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας με καλύτερη πρόσβαση στην ΔΕΔ-Μ και στην διασυνοριακή κινητικότητα

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Προτεραιότητα αποτελεί για την Π-ΑΜΘ η ενίσχυση της προσπελασιμότητας σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, η αύξηση της οδικής ασφάλειας, η αναβάθμιση του οδικού δικτύου για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας, η ανάπτυξη της διατροφικότητας των μεταφορών, καθώς και η βελτίωση των θαλάσσιων μετακινήσεων από και προς τα νησιά της Π-ΑΜΘ. Ο Ειδικός Στόχος αναμένεται να συνεισφέρει στη μείωση του χρόνου μετακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων, στη βελτίωση της προσβασιμότητας απομακρυσμένων και νησιωτικών περιοχών και στην άρση της απομόνωσής τους, στην αύξηση της κινητικότητας ανθρώπων και αγαθών, καθώς και στη βελτίωση του επιπέδου ασφαλείας και στη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων. Με τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις θα βελτιωθεί η προσβασιμότητα για όλους τους χρήστες (τοπικούς και υπερτοπικούς) υποστηρίζοντας και διευκολύνοντας την οικονομική, αλλά και την τουριστική ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο του ΕΣ3ii προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Δράσεις ενίσχυσης της προσπελασιμότητας σε ενδοπεριφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο.
- Δράσεις λειτουργικής αναβάθμισης και οδικής ασφάλειας του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου.
- Λιμενικές υποδομές μικρής κλίμακας.

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου, του Στόχου Πολιτικής και της προτεραιότητας όπου εντάσσονται.

Παράμετροι οι οποίοι θα ληφθούν υπόψη είναι:

- Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014 - 2025 (ΣΠΕΜ).

- Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών για την Ελλάδα (ΕΣΣΜ) και η Περιφερειακή Εξειδίκευση.
- Οι πράξεις που υλοποιούνται από το Πρόγραμμα Μεταφορών -Υποδομών 2021-2025.
- Ο βαθμός ωριμότητας υλοποίησης.

Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ λειτουργεί συμπληρωματικά με το Πρόγραμμα «Υποδομών – Μεταφορών 2021-2027».

Βασικές ομάδες-στόχοι:

ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, η Εγνατία Οδός Α.Ε., η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Δ/ση Τεχνικών Έργων), ΥΠΟΜΕΔΙ και εποπτευόμενοι φορείς, Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι και επισκέπτες της Π-ΑΜΘ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ3ii δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Κατά την υλοποίηση του προγράμματος θα εξετασθεί η δυνατότητα συνέργειας με πράξεις των προγραμμάτων Εδαφικής Συνεργασίας και ειδικότερα του προγράμματος INTERREG “Ελλάδα – Βουλγαρία”.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	ΕΣ3ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO46	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών - μη ΔΕΔ-Μ	Χιλιόμετρα		
3	ΕΣ3ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	PSO003	Λιμένες εκτός ΔΕΔ-Μ που αναβαθμίζονται/εκσυγχρονίζονται	Αριθμός		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	ΕΣ3ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	PSR001	Θύματα (νεκροί & τραυματίες) σε τροχαία ατυχήματα	Αριθμός		2021		Eurostat	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ3ii	093	30.898.756
3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ3ii	112	4.250.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ3ii	01 Επιχορήγηση	35.148.756

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ3ii	33 Καμία εδαφική στόχευση	35.148.756

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1. Προτεραιότητα 4Α: Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής (ΕΤΠΑ)

Η Προτεραιότητα 4Α αφορά στην ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής στην Περιφέρεια ΑΜΘ. Υλοποιείται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 4 και καλύπτει τους ειδικούς στόχους ΕΣ4ii, ΕΣ4iii, ΕΣ4ν και ΕΣ4νι. Περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4ii: Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Επιδιώκεται η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των υποδομών και του εξοπλισμού όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης εξαιτίας της γήρα νσης του υπάρχοντος κτιριακού αποθέματος και της ανάγκης ενίσχυσης της ασφάλειας των κτιρίων, αλλά και λόγω των ελλείψεων σε ΤΠΕ. Επίσης μέσω του ΕΣ4ii θα καλυφθούν νέες ανάγκες σε υποδομές της Π-ΑΜΘ που προκύπτουν στο πλαίσιο θεσμικών ρυθμίσεων όπως η δίχρονη υποχρεωτική προσχολική εκπαίδευση (Ν. 4521/2018). Επίσης, στόχος της Π-ΑΜΘ είναι η ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και η βελτίωση της ποιότητας της δημόσιας εκπαίδευσης, ώστε να καταστεί το σχολικό περιβάλλον ένας σύγχρονος χώρος μάθησης και ανάπτυξης νέων κατευθύνσεων και δεξιοτήτων.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4ii προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Κατασκευή νέων και αναβάθμιση υφισταμένων υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας.
- Κατασκευή νέων και αναβάθμιση υφισταμένων εκπαιδευτικών μονάδων όλων των βαθμίδων, συμπεριλαμβανομένης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.
- Προμήθεια, εγκατάσταση και αναβάθμιση εξοπλισμού εκπαιδευτικών μονάδων / ιδρυμάτων όλων των βαθμίδων, συμπεριλαμβανομένης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.
- Κτηριακές μετατροπές και εγκατάσταση εξοπλισμού ΑμΕΑ σε εκπαιδευτικές μονάδες όλων των βαθμίδων, συμπεριλαμβανομένης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης πράξεων θα λαμβάνεται υπόψη το επίπεδο ωριμότητας των έργων.

Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις των εθνικών στρατηγικών πλαισίων (ΣΕΣ, ΕΠΑ 2021-2025, Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας) και εμφανίζει συμπληρωματικότητα με το Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» στο σκέλος της εκπαίδευσης.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Ενδεικτικά, δικαιούχοι των πράξεων είναι: ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα με έδρα την Π-ΑΜΘ, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και εποπτευόμενοι οργανισμοί.

Ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι της Π-ΑΜΘ και οι χρήστες των υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης και των εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4ii δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	ΕΣ4ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO66	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	Άτομα		
4A	ΕΣ4ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	Άτομα		
4A	ΕΣ4ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	PSO002	Πλήθος εκπαιδευτικών μονάδων που εξοπλίζονται	Αριθμός		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	ΕΣ4ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR70	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	Χρήστες/ έτος		2021		ΟΠΣ	
4A	ΕΣ4ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	Χρήστες/ έτος		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ii	121	3.400.000
4A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ii	122	12.750.000
4A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ii	123	11.9000.000
4A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ii	124	1.700.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ii	01 Επιχορήγηση	29.750.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ii	33 Καμία εδαφική στόχευση	29.750.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Ειδικός Στόχος 4iii: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, των νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και των μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων, που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Στόχος της Περιφέρειας είναι να αποτελέσει Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης μέσω της στήριξης ευάλωτων, περιθωριοποιημένων και μειονεκτουσών πληθυσμιακών ομάδων και της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής δημιουργώντας ένα πλέγμα ασφάλειας γι' αυτές τις κοινωνικές ομάδες.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4iii προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Κατασκευή νέων και αναβάθμιση υφισταμένων υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας του αναγκαίου εξοπλισμού, κοινωνικής πρόνοιας ευάλωτων ομάδων πληθυσμού (ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, Ρομά, μετανάστες, άτομα με νοητική στέρηση και πολλαπλές αναπηρίες, υποστηριζόμενης διαβίωσης ΑΜΕΑ, ημερήσιας φροντίδας ΑΜΕΑ και παιδιών ΑΜΕΑ προσχολικής ηλικίας κ.α.).
- Δημιουργία και βελτίωση βασικών υποδομών και δικτύων σε υποβαθμισμένους οικισμούς, όπως των Ρομά.

Οι δράσεις του Προγράμματος θα είναι σε συνάφεια με την Περιφερειακή Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας, καθώς και με το Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη των Ρομά και πληθυσμών που διαμένουν σε ιδιαίτερα υποβαθμισμένους οικισμούς της Περιφέρειας ΑΜΘ. Παράλληλα, είναι συμβατές με τις αντίστοιχες κατευθύνσεις του ΣΕΣ, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, την Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, την Εθνική Στρατηγική για την ένταξη των Μεταναστών, το

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, το Σχέδιο Δράσης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα για τα Κοινωνικά Δικαιώματα και την Ευρωπαϊκή Σύσταση για τους Ρομά και τα ΑμεΑ.

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Ευάλωτες ομάδες πληθυσμού που διαβιούν στην Π-ΑΜΘ όπως: Ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, Ρομά, Μετανάστες. Ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι και επισκέπτες της Π-ΑΜΘ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4iii δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4Α	ΕΣ4iii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	Άτομα / έτος		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4Α	ΕΣ4iii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	Χρήστες /έτος		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4iii	127	8.500.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4iii	01 Επιχορήγηση	8.500.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4iii	33 Καμία εδαφική στόχευση	8.500.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

Ειδικός Στόχος 4ν: Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης, και της προώθησης της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και στην τοπική κοινότητα:

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Μέσω του ΕΣ4ν η Π-ΑΜΘ επιδιώκει να καλύψει ανάγκες που καταγράφονται στον τομέα της υγείας και οι οποίες επιτείνονται τόσο λόγω της υγειονομικής κρίσης Covid-19 όσο και του υψηλού δείκτη γήρανσης του πληθυσμού της Π-ΑΜΘ. Επίσης, επιδίωξη αποτελεί η αντιμετώπιση της ελλειμματικής πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας για τον πληθυσμό που διαβιεί σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές μέσα από την επιλογή δράσεων που αφορούν απομακρυσμένες υποδομές υγείας και κινητές μονάδες.

Οι παρεμβάσεις που σχεδιάζονται έχουν ως στόχο την περαιτέρω ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος υγείας κατά προτεραιότητα, σε περιοχές όπου εντοπίζεται υστέρηση και υποβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς στους κατοίκους με ζητούμενο την καθολική και ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4ν προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Κτιριακές υποδομές (νέες, αναβάθμιση / βελτίωση υφιστάμενων) υγείας όλων των βαθμίδων.
- Προμήθεια και εγκατάσταση ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων κινητών μονάδων υγείας.
- Προμήθεια εξοπλισμού και προμηθειών απαραίτητων για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις που υπαγορεύει το ΣΕΣ στον τομέα της υγείας, με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 στο σκέλος του άξονα της κοινωνικής ανάπτυξης και της προτεραιότητας που αφορά την υγεία, καθώς και με το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας ως προς το σκέλος της υγείας - άξονας 3.3 ο οποίος μάλιστα είναι σε συμφωνία με τη Σύσταση 1 του 2020 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που καλεί τη χώρα να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του συστήματος υγείας και να εξασφαλίσει επαρκή και ισότιμη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη. Τα προβλεπόμενα στον ΕΣ4ν είναι σε συμφωνία και με τις συστάσεις πολιτικής που αναφέρονται στην Έκθεση της

Επιτροπής Πισσαρίδη για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, της αποτελεσματικότητας, της προσβασιμότητας, της ανθεκτικότητας και της οικονομικής βιωσιμότητάς του.

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Κτιριακές Υποδομές Α.Ε., 4^η Υγειονομική Περιφέρεια, Νοσοκομεία, εποπτευόμενοι φορείς Υπουργείου Υγείας. Ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της Π-ΑΜΘ που λαμβάνουν αναβαθμισμένες υπηρεσίες υγείας σε όλες τις βαθμίδες.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4ν δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ με δικαιούχους άλλου Κράτους-Μέλους, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο των σχεδιαζόμενων Προγραμμάτων ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκρών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	ΕΣ4ν	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	Άτομα / έτος		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	ΕΣ4ν	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	Χρήστες/ έτος		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ν	128	8.500.000
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ν	129	11.647.512
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ν	130	1.700.000
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ν	132	2.550.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ν	01 Επιχορήγηση	24.397.512

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ν	33 Καμία εδαφική στόχευση	24.397.512

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4νι: Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Ο ΕΣ4νι υιοθετείται στο πλαίσιο της προτεραιότητας της Π-ΑΜΘ για την ενίσχυση του τριτογενή τομέα και ιδιαίτερα αναδυόμενων κλάδων όπως ο τουρισμός, μέσα από ποιοτική και θεματική διαφοροποίηση και διαρκή εξωστρέφεια. Προς την κατεύθυνση αυτή προτείνονται δράσεις που θα συνεισφέρουν στην αξιοποίηση τοπικών πόρων και πλεονεκτημάτων, στη διασύνδεση του τουρισμού με άλλους κλάδους όπως ο πολιτισμός για τον εμπλουτισμό του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος και την ανάδειξη – καθιέρωση της ΑΜΘ σε έναν τουριστικό προορισμό με ισχυρή ταυτότητα.

Η ανάδειξη σημαντικών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού κάλλους της Π-ΑΜΘ και η υλοποίηση ενός στοχευμένου προγράμματος τουριστικής προβολής συνιστούν κρίσιμες πρωτοβουλίες για την αύξηση της επισκεψιμότητας της Περιφέρειας δεδομένου και του ισχυρού πλήγματος από την κρίση που βίωσε ή/και βιώνει ο κλάδος του τουρισμού λόγω της επιδημιολογικής κρίσης.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4νι προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Ανάδειξη, συντήρηση και βελτίωση των υποδομών προσβασιμότητας και ερμηνείας μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσειακών υποδομών με στόχο την απόδοσή τους στο κοινό.
- Ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (φυσικής κληρονομιάς) ως προορισμοί οικολογικού τουρισμού.
- Ανακαίνιση και αναβάθμιση ειδικών τουριστικών υποδομών (π.χ. ιαματικά λουτρά, χιονοδρομικά κέντρα, τουριστικά λιμάνια).
- Καινοτόμες δράσεις οργάνωσης και προβολής πολιτιστικών εκθεμάτων, μουσείων και μνημείων.
- Υποστήριξη πολιτιστικών θεσμών και γεγονότων.
- Τουριστική προβολή ΑΜΘ.

Οι προτεινόμενες δράσεις εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις του ΣΕΣ και του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης σε ότι αφορά τον τουρισμό και την εξωστρέφεια της χώρας ως τουριστικού προορισμού, αλλά και με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ως προς τον άξονα 4.6 και τις κατευθύνσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τομέων τουρισμού και πολιτισμού ως κύριων οικονομικών τομέων της χώρας.

Τα έργα που θα υλοποιηθούν στον ΕΣ4νι θα εναρμονίζονται με το Εθνικό Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Τουρισμού 2021-2025, καθώς και με την περιφερειακή στρατηγική τουριστικής ανάπτυξης.

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, ΟΤΑ και νομικά τους πρόσωπα με αρμοδιότητες στους τομείς τουρισμού / πολιτισμού, Υπουργείο Πολιτισμού τοπικές του υπηρεσίες και εποπτευόμενα ΝΠ, Υπουργείο Τουρισμού, Νέες και Κοινωνικές Επιχειρήσεις στη δημιουργική βιομηχανία και την παροχή καινοτόμων τουριστικών υπηρεσιών. Ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της Π-ΑΜΘ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4νι δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Οι τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού συνιστούν πεδία τα οποία μπορούν να τύχουν συμπληρωματικής στήριξης μέσα από την αναζήτηση διαπεριφερειακών, διασυνοριακών και διακρατικών συνεργασιών στο πλαίσιο των Προγραμμάτων ΕΕΣ της περιόδου 2021-2027.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4Α	ΕΣ4νι	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται*	Πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4Α	ΕΣ4νι	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται*	Επισκέπτες / έτος		2021		ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4νι	165	4.250.000
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4νι	166	4.250.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4νι	01 Επιχορήγηση	8.500.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4Α	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4νι	33 Καμία εδαφική στόχευση	8.500.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1 Προτεραιότητα 4B: Κοινωνική Ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ+)

Η προτεραιότητα 4B αφορά στην κοινωνική ενσωμάτωση και την αντιμετώπιση της φτώχειας. Υλοποιείται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 4 και καλύπτει οκτώ ειδικούς στόχους (ΕΣ4α, ΕΣ4στ, ΕΣ4ζ, ΕΣ4η, ΕΣ4θ, ΕΣ4ι, ΕΣ4ια και ΕΣ4ιβ). Περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

*

Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4α: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης της Εγγύησης για τη Νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά μη ενεργά άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Η Π-ΑΜΘ μέσω του ΕΣ4α του ΕΚΤ+ επιδιώκει να αντιμετωπίσει το έντονο πρόβλημα της ανεργίας, ως αποτέλεσμα της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης που βίωσε η χώρα από το 2009 και εντεύθεν, της χαμηλής παραγωγικότητας του πρωτογενή τομέα, της αποβιομηχάνισης και του δυσμενούς περιβάλλοντος που δημιούργησε η υγειονομική κρίση του Covid-19.

Στην κατεύθυνση αυτή προωθούνται ενεργητικές δράσεις στήριξης της απασχόλησης και της αυτοαπασχόλησης κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3 αλλά και σε περιοχές εφαρμογής στρατηγικών BAA και ΟΧΕ.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4α προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για ανέργους σε επιχειρήσεις (ΝΘΕ) κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για ανέργους σε επιχειρήσεις (ΝΘΕ σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και ΟΧΕ).
- Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης (ίδρυση επιχειρήσεων από ανέργους - Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες ΝΕΕ) κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3.
- Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης (ίδρυση επιχειρήσεων από ανέργους - Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες ΝΕΕ) σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και ΟΧΕ).

Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ εναρμονίζεται με τη στόχευση του ΣΕΣ (ΣΠ4) για μια πιο κοινωνική Ελλάδα, για αύξηση της απασχόλησης και στήριξη της αυτοαπασχόλησης, καθώς και με την Τελική Έκθεση Πισσαρίδη και τις κατευθύνσεις για αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Επίσης

βρίσκεται σε συνάφεια με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το οποίο είναι απολύτως συμβατό με τις προτεραιότητες και προκλήσεις που προσδιορίστηκαν στις Συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την Οικονομική Πολιτική στην Ευρωζώνη το 2021.

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου. Προτεραιότητα δίδεται σε πράξεις που υποστηρίζουν τομείς της στρατηγικής RIS3, καθώς και σε τομείς της οικονομίας που μπορούν να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία για τα ανταγωνιστικά προϊόντα και υπηρεσίες της Περιφέρειας. Επίσης, εκτιμάται ότι μέσω της ενίσχυσης της απασχόλησης και της αυτοαπασχόλησης σε περιοχές εφαρμογής BAA και OXE θα αντιμετωπιστούν κρίσιμα ζητήματα απασχόλησης και μείωσης του πληθυσμού ειδικά σε απομακρυσμένες περιοχές της υπαίθρου αλλά και σε θύλακες εντός αστικών περιοχών, εξαιτίας της μετακίνησης ιδίως των νέων για αναζήτηση ευκαιριών απασχόλησης.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Βασική ομάδα στόχου είναι οι άνεργοι της Π-ΑΜΘ, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, των γυναικών αλλά και των νέων. Επίσης, ομάδα στόχου αποτελούν και οι επιχειρήσεις της Π-ΑΜΘ που δραστηριοποιούνται σε τομείς της στρατηγικής RIS3 αλλά και οι υφιστάμενες καθώς και όσες πρόκειται να ιδρυθούν εντός των περιοχών εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και OXE).

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο Ειδικός Στόχος 4α καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας σε ότι αφορά στις δράσεις της στρατηγικής RIS3 αλλά και στοχευμένα περιοχές εφαρμογής OXE και BAA.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ΕΣ4α	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4α	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4α	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO19	Αριθμός πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	Αριθμός		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
4B	ΕΣ4α	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECR01	Συμμετέχοντες που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					
4B	ΕΣ4α	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECR04	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					
4B	ΕΣ4α	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECR05	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της	Αριθμός ατόμων					

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4α	134	6.800.000
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4α	137	6.800.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4α	01 Επιχορήγηση	13.600.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4α	03 Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις Λειτουργικές αστικές περιοχές	3.400.000
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4α	08 Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	3.400.000
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4α	33 Καμία εδαφική στόχευση	6.800.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων EKT+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του EKT+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4στ: Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περεταίρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Η Π-ΑΜΘ επιδιώκει να εξασφαλίσει ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση για όλους. Σε αυτό το πλαίσιο θα παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης στην προσχολική εκπαίδευση παιδιών σε ανάγκη, καθώς και εξειδικευμένη και εξατομικευμένη υποστήριξη σε μαθητές με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά και σε παιδιά πληθυσμιακών ομάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά υπό το πρίσμα της Εγγύησης για το Παιδί. Σκοπός είναι η καταπολέμηση της σχολικής διαρροής, (η Περιφέρεια έχει τα υψηλότερα ποσοστά στη Χώρα) και του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, μέσω της ενίσχυσης και εξέλιξης των ικανοτήτων των παιδιών, και την εξοικείωση τους με τη σχολική ζωή ώστε να είναι σε θέση να συμμετέχουν ενεργά στην εκπαίδευση των βαθμίδων που ακολουθούν.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4στ προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά.
- Υποστήριξη μαθητών με αναπηρία και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο.
- Υποστήριξη δομών (ΚΕΣΥ) για μαθητές με αναπηρία και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Καταπολέμηση του ψηφιακού αποκλεισμού για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.

Ο ΕΣ αναμένεται να συνεισφέρει στην εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση, στην αυξημένη συμμετοχή στην προσχολική αγωγή και στην αποτροπή της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης. Οι δράσεις αναμένεται να ενισχύσουν την εφαρμογή της στρατηγικής για τα Δικαιώματα του παιδιού και ιδιαίτερα του Στόχου για το δικαίωμα των παιδιών να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Το Πρόγραμμα εναρμονίζεται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές για την αναπηρία.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

- Μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά.
- Γονείς και κηδεμόνες παιδιών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Ο ΕΣ4στ συμβάλλει στην ισότιμη συμμετοχή στην εκπαίδευση μειονεκτουσών ομάδων πληθυσμού όπως παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά και παιδιά πληθυσμιακών ομάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στην πρώιμη προσχολική ηλικία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4στ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ΕΣ4στ	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4στ	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO06	Αριθμός παιδιών κάτω των 18 ετών	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4στ	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO12	Συμμετέχοντες με αναπηρία	Αριθμός ατόμων		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4στ	148	38.250.000
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4στ	149	5.100.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4στ	01 Επιχορήγηση	43.350.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4στ	33 Καμία εδαφική στόχευση	43.350.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4ζ: Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Το Πρόγραμμα επιδιώκει μέσω του ΕΣ4ζ την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού στην κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού του παραγωγικού προτύπου της Περιφέρειας προς μια πιο ανταγωνιστική, καινοτόμα και εξωστρεφή οικονομία. Στην κατεύθυνση αυτή προωθούνται δράσεις επιμόρφωσης, δια βίου μάθησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων, ειδίκευσης και επανειδίκευσης. Για την Π-ΑΜΘ σοβαρό ζήτημα και πρόκληση προς αντιμετώπιση, αποτελεί η δυσκολία άμεσης ένταξης στην αγορά εργασίας μεγάλου μέρους του πληθυσμού και ιδίως ατόμων με χαμηλά τυπικά προσόντα και ειδίκευση, ατόμων με αναπηρίες και ανεπαρκώς ειδικευμένων ενηλίκων. Στην κατεύθυνση αυτή απαιτείται αναβάθμιση δεξιοτήτων και απόκτηση νέων γνώσεων του ανθρώπινου δυναμικού (ανέργων, εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων) που θα διευκολύνουν την προσαρμογή στις αλλαγές που συντελούνται στην αγορά εργασίας, θα ενισχύσουν την απασχολησιμότητα, την αντιστοίχιση προσόντων και αναγκών και θα προωθήσουν την επαγγελματική κινητικότητα. Επιπλέον, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της Περιφέρειας και την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας σε νέους δυναμικούς και αναδυόμενους κλάδους που υποδεικνύει η στρατηγική RIS3, απαιτείται η ειδίκευση και επανειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4ζ προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Δημιουργία προγραμμάτων κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων, εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3.
- Δημιουργία προγραμμάτων κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων, εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και ΟΧΕ).

- Δημιουργία προγραμμάτων κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων, εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων σε θέματα καινοτομίας και βιομηχανίας 4.0.

Η υλοποίηση των πράξεων θα είναι σε εναρμόνιση με το εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα. Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η Δ.Α. θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκρισή του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

- Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, των γυναικών αλλά και των νέων.
- Εργαζόμενοι και επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων που δραστηριοποιούνται σε τομείς της στρατηγικής RIS3 αλλά και οι υφιστάμενες επιχειρήσεις καθώς και όσες πρόκειται να ιδρυθούν εντός των περιοχών εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και OXE).

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο Ειδικός Στόχος 4ζ καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας σε ότι αφορά στις δράσεις της στρατηγικής RIS3 αλλά και στοχευμένα περιοχές εφαρμογής OXE και BAA.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν προβλέπεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO05	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO07	αριθμός νέων ηλικίας 18-29 ετών	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO08	αριθμός συμμετεχόντων ηλικίας 55 ετών και άνω	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO09	Συμμετέχοντες με μόρφωση κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή χαμηλότερης βαθμίδας (ISCED 0-2)	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO10	Συμμετέχοντες με μόρφωση ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4)	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO11	Συμμετέχοντες με μόρφωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5 έως 8)	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO19	Αριθμός πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	Αριθμός		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECR04	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					
4B	ΕΣ4ζ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECR05	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της	Αριθμός ατόμων					

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ζ	151	5.100.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ζ	01 Επιχορήγηση	5.100.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ζ	03 Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις Λειτουργικές αστικές περιοχές	1.275.000
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ζ	08 Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	1.275.000
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ζ	33 Καμία εδαφική στόχευση	2.550.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4η: Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής και βελτίωσης της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Μέσω του ΕΣ4η το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ επιδιώκει να αμβλύνει το χάσμα συμμετοχής των δύο φύλων στην απασχόληση το οποίο είναι μεγάλο και αποτυπώνεται στο αντίστοιχα υψηλό ποσοστό των άνεργων γυναικών που σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το 2019 ανήλθε σε 20,4% έναντι 13% των ανδρών. Αν και το ποσοστό αυτό είναι ελαφρώς χαμηλότερο του εθνικού μέσου όρου (21,5%), εντούτοις κατατάσσει την Περιφέρεια στην 7η θέση μεταξύ των 13 Ελληνικών Περιφερειών ως προς το μέγεθος της γυναικείας ανεργίας.

Η αύξηση της πρόσβασης σε υπηρεσίες φροντίδας παιδιών θα συνεισφέρει στην αποδέσμευση ατόμων από τη φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων μελών της οικογένειας και στη στήριξή τους προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να διατηρήσουν την απασχόλησή τους ή να αναζητήσουν εργασία και να ενταχθούν/επανενταχθούν στην αγορά εργασίας με ισότιμους όρους.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4η προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Εναρμόνισης οικογενειακού και επαγγελματικού βίου (μεταβατική δράση 2021-2022)
- Εναρμόνισης οικογενειακού και επαγγελματικού βίου ΑμεΑ (μεταβατική δράση 2021-2022)

Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ βρίσκεται σε συμφωνία με το ΣΕΣ, το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 ως προς τη στόχευσή τους για προώθηση της ισότιμης συμμετοχής στην απασχόληση. Επίσης το Πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη τις κατευθύνσεις του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την ισότητα των φύλων.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Παιδιά, ΑμεΑ, γυναίκες, γονείς και κηδεμόνες παιδιών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Ο ΕΣ4η προωθεί την ισότιμη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και τη μείωση του χάσματος των δύο φύλων στην απασχόληση (gender employment gap).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4η δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ΕΣ4η	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4η	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO12	Συμμετέχοντες με αναπηρία	Αριθμός ατόμων		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
4B	ΕΣ4η	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECR06	Συμμετέχοντες με βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4η	152	4.250.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4η	01 Επιχορήγηση	4.250.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4η	33 Καμία εδαφική στόχευση	4.250.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4θ: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Στην Π-ΑΜΘ τον Ιανουάριο του 2021, ο αριθμός των αιτούντων άσυλο ανέρχονταν σε 1.605 άτομα συνιστώντας το 0,3% του πληθυσμού της, ενώ τον Ιούνιο του ίδιου έτους οι αιτούντες άσυλο μειώθηκαν ελαφρώς φθάνοντας τα 1.513 άτομα (0,25% του πληθυσμού της Π-ΑΜΘ). Σε ότι αφορά τις εκκρεμείς αιτήσεις αδειών διαμονής στην Περιφέρεια, αυτές τον Μάιο του 2021 ανήλθαν σε 2.927 ενώ σε σύνολο χώρας ήταν 18.614 (Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου, Ενημερωτικό 5/2021). Εστιάζοντας στο ότι η Π-ΑΜΘ μέσω του Έβρου βρίσκεται στη ροή του μεταναστευτικού διαδρόμου χρήζει δράσεων με τις οποίες επιδιώκεται η σταδιακή ενσωμάτωση των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην κοινωνία της Π-ΑΜΘ, μέσω μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης με άξονα την αυτόνομη διαβίωση.

Η ένταξη προσφύγων και μεταναστών απαιτεί την ύπαρξη ενός πλέγματος υπηρεσιών που θα βοηθήσουν τα άτομα αυτά σε επίπεδο επικοινωνίας, συνδιαλλαγής με το δημόσιο, διασύνδεσης με την αγορά εργασίας, απογραφής και ένταξης τους στα οικονομικά, επαγγελματικά μητρώα και την κοινωνική ασφάλιση. Μέσω της υποστήριξης αυτής θα εξασφαλίσουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που θα τους δώσουν πρόσβαση στην εργασία, την περίθαλψη και σε λοιπές αστικές και κοινωνικές υπηρεσίες.

Μέσω του ΕΣ4θ η Π-ΑΜΘ εστιάζει σε περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως οι μετανάστες & οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, για την αντιμετώπιση των διακρίσεων εις βάρος τους, της επισφαλούς στέγασης και της ένταξής τους στην απασχόληση και την εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4θ προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας (π.χ. προγράμματα ενίσχυσης και ανάπτυξης ψηφιακών και κοινωνικών, δεξιοτήτων, ενέργειες κοινωνικής ένταξης, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών φορέων και οργανισμών).
- Μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε υπηκόους τρίτων χωρών.

Μέσω των δράσεων που εντάσσονται στον ΕΣ4Θ αναμένεται να επιτευχθούν αποτελέσματα όπως διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών/δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην Περιφέρεια, ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και εναρμόνιση με τις εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές για την κοινωνική ένταξη.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Βασική ομάδα στόχου αποτελούν οι υπήκοοι τρίτων χωρών περιλαμβανομένων προσφύγων και μεταναστών (δικαιούχοι διεθνούς προστασίας).

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Ο ΕΣ4Θ συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός πλαισίου που θα εξασφαλίζει την αυτόνομη διαβίωση των αιτούντων άσυλο και νόμιμα διαβιούντων στην Περιφέρεια και την ομαλή μετάβασή τους από το στάδιο της υποδοχής, στο στάδιο της κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης στην κοινωνία και την οικονομία της Περιφέρειας. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιστεί ισότιμη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες (στέγαση, εκπαίδευση, απασχόληση), διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην Περιφέρεια και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4Θ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ΕΣ4Θ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4Θ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	Αριθμός ατόμων		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
4B	ΕΣ4Θ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECR01	Συμμετέχοντες που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					
4B	ΕΣ4Θ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4Θ	156	1.700.000
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4Θ	157	1.700.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4Θ	01 Επιχορήγηση	3.400.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4Θ	33 Καμία εδαφική στόχευση	3.400.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4i: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Στην Π-ΑΜΘ η πιο διακριτή και πληθυσμιακή μεγάλη ειδική ομάδα πληθυσμού είναι αυτή των Ρομά. Ο ΕΣ4i αναμένεται να συμβάλει στην κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωσή τους, μέσα από την πρόληψη και αντιμετώπιση παραγόντων που οδηγούν στην περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό τους. Ειδικότερα εκτιμάται ότι θα συμβάλλει στην κάλυψη αναγκών που σχετίζονται με τη βελτίωση των συνθηκών στέγασης και της ποιότητας ζωής, την αντιμετώπιση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας και καταπολέμηση της φτώχειας και της αύξησης της συμμετοχής των παιδιών στην εκπαίδευση και τον περιορισμό του φαινομένου της σχολικής διαρροής.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4i προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Ολοκληρωμένα προγράμματα ενσωμάτωσης Ρομά στην Αγορά εργασίας και καταπολέμησης της σχολικής διαρροής και του ψηφιακού αποκλεισμού.
- Δράσεις υποστήριξης του επιπέδου διαβίωσης των Ρομά (επιδότηση ενοικίου, Ομάδες Διαχείρισης χώρων μετεγκατάστασης, Ομάδες βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης).
- Δράσεις ενίσχυσης της πρόσβασης στην εκπαίδευση.

Η υλοποίηση των δράσεων θα εναρμονίζονται με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και μείωση της φτώχειας, με την Εθνική Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη των Ρομά, καθώς και με την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας.

Βασικές ομάδες-στόχοι :

Περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες όπως οι Ρομά.
--

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Ο ΕΣ4ι αναμένεται να συμβάλλει στην ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινωνικών ομάδων στην κοινωνία της Π-ΑΜΘ και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4ι δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκρρών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ΕΣ4ι	ΕΚΤ+	Λιγότερο Αναπτυγμένη	EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ι	ΕΚΤ+	Λιγότερο Αναπτυγμένη	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	Αριθμός ατόμων		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
4B	ΕΣ4ι	ΕΚΤ+	Λιγότερο Αναπτυγμένη	EECR01	Συμμετέχοντες που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					
4B	ΕΣ4ι	ΕΚΤ+	Λιγότερο Αναπτυγμένη	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					
4B	ΕΣ4ι	ΕΚΤ+	Λιγότερο Αναπτυγμένη	EECR04	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός ατόμων					

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ι	154	4.250.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ι	01 Επιχορήγηση	4.250.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ι	33 Καμία εδαφική στόχευση	4.250.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4α: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες, βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Οι ανάγκες στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας εξακολουθούν να υφίστανται παρά τη βελτίωση που έχει επιτευχθεί μέσω των επενδύσεων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΚΤ. Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19 (ανεργία, φτώχεια, ενδο-οικογενειακή βία, ψυχικές παθήσεις, κ.α.) σε συνάρτηση με δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια όπως πληθυσμιακή γήρανση, αυξημένα ποσοστά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας και υλικής υστέρησης, μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού διαμορφώνουν ένα πλαίσιο αυξημένων αναγκών σε παρεμβάσεις που θα καλύψουν ανάγκες ευάλωτων ομάδων πληθυσμού και θα διασφαλίσουν την κοινωνική συνοχή.

Στο πλαίσιο του ΕΣ4α προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Κοινωνικά Κέντρα (μετεξέλιξη Κέντρων Κοινότητας με την ενσωμάτωση των ΚΕΜ, της διαπολιτισμικής μεσολάβησης και των Δομών Παροχής Αγαθών συμπεριλαμβανομένων και των Δομών Σίτισης).
- Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών.
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων - ΚΗΦΗ, Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας -ΚΔΗΦ, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης-ΣΥΔ (ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων, μεταναστών).
- Δημιουργία Κέντρων Προστασίας Παιδιού και οικογένειας, καθώς και κινητών μονάδων κατ' οίκον στήριξης ευπαθών ομάδων πληθυσμού.
- Ενίσχυση υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.
- Ενίσχυση υπηρεσιών δημόσιας υγείας.

- Ενίσχυση υπηρεσιών ψυχικής υγείας.
- Ανάπτυξη δικτύου εξ αποστάσεως συμβουλευτικής και ψυχοθεραπείας, καθώς και κινητών μονάδων.
- Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή και προσωπικού βοηθού ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων, κ.α.
- Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εξάρτησης (ναρκωτικά αλκοόλ, κ.α.)
- Μονάδες για την προστασία εξαρτημένων και γονεϊκής στήριξης.
- Ανάπτυξη υπηρεσιών μετανοσοκομειακής φροντίδας σε συνεργασία με τα νοσοκομεία της Περιφέρειας.
- Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή.

Ο ΕΣ4ια και οι δράσεις που εντάσσονται σε αυτόν αναμένεται να συνεισφέρουν:

- ✓ Στη συνέχιση και διεύρυνση της λειτουργίας των δομών και υπηρεσιών στήριξης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας και των κοινωνικών διακρίσεων.
- ✓ Στη βελτίωση της πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες που συμβάλλουν στη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- ✓ Στην παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων.
- ✓ Στη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης.
- ✓ Στη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη.
- ✓ Στη στήριξη της αποϊδρυματοποίησης και του θεσμού της ανάδοχης οικογένειας.

Η υλοποίηση των δράσεων θα εναρμονίζονται με την Περιφερειακή και Εθνική Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

- Ηλικιωμένοι
- Άτομα με Αναπηρίες
- Μετανάστες/πρόσφυγες
- Άτομα που χρήζουν κατ' οίκον φροντίδα
- Νοικοκυριά χαμηλών εισοδημάτων/σε κίνδυνο φτώχειας
- Άτομα με εξαρτήσεις (ναρκωτικά, αλκοόλ, κ.α.) και οικογένειες αυτών

- Γυναίκες θύματα έμφυλης βίας / γυναίκες ΕΚΟ
- Παιδιά
- Άτομα με ψυχικές ασθένειες
- Κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών
- Κάτοικοι της Π-ΑΜΘ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ μέσω του ΕΣ4ια συμβάλλει στη στήριξη της κοινωνικής ένταξης και στην καταπολέμηση της φτώχειας και των κοινωνικών διακρίσεων.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4ια καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας. Υπάρχει ωστόσο περίπτωση να συνδυαστεί ή τμήμα του να υλοποιηθεί σε περιοχές εφαρμογής Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης ή/και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων, εφόσον κατά την εξειδίκευση των ανωτέρω εδαφικών εργαλείων προκύψουν ειδικότερες ανάγκες προστασίας και κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων του τοπικού πληθυσμού. Στις περιπτώσεις αυτές θα αποτιμάται η συνεισφορά των δράσεων σε κάθε στρατηγική.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ΕΣ4ια	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ια	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO08	Αριθμός συμμετεχόντων 55 ετών και άνω	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ια	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO07	Αριθμός παιδιών κάτω των 18 ετών	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ια	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO12	Συμμετέχοντες με αναπηρία	Αριθμός ατόμων		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ια	158	26.508.370
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ια	159	8.500.000
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ια	160	6.800.000
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ια	161	6.800.000
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ια	162	2.550.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ια	01 Επιχορήγηση	51.158.370

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ια	33 Καμία εδαφική στόχευση	51.158.370

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 4ιβ: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Η Π-ΑΜΘ το 2020 είναι 2η στη χώρα ως προς το ποσοστό ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας, (25,8 έναντί 17,7 του συνόλου της χώρας) για το 2020 , αλλά και των ατόμων 0-59 ετών που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας (ΕΛΣΤΑΤ & Eurostat). Το 45,5% των φτωχών νοικοκυριών δηλώνει ότι στερείται διατροφής που περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των μη φτωχών νοικοκυριών εκτιμάται σε 5,3% (ΕΛΣΤΑΤ) Μεταξύ των ηλικιακών ομάδων που απειλούνται από τη φτώχεια είναι τα παιδιά κάτω των 18 ετών. Στην Ελλάδα το 2020 η παιδική φτώχεια είναι 21,4% σημειώνοντας αύξηση 0,3 μονάδων έναντι του 2019. Η αύξηση του ποσοστού της υλικής στέρησης το 2020 σε σχέση με το 2019 είναι μεγαλύτερη στην περίπτωση των παιδιών ηλικίας έως και 17 ετών (2,1 ποσοστιαίες μονάδες) συγκριτικά με τις υπόλοιπες ομάδες ηλικιών (ΕΛΣΤΑΤ). Η υλική στέρηση των παιδιών ηλικίας έως και 17 ετών ανέρχεται σε 19,7% για το 2020. Το αντίστοιχο ποσοστό το 2009 ήταν 11,9%. Στις ηλικίες 18 έως 64 ετών το ποσοστό των ατόμων που στερούνται βασικών αγαθών και υπηρεσιών το 2020 ανέρχεται σε 17,6%, αυξημένο κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2019. Το αντίστοιχο ποσοστό το 2009 ανήλθε σε 10,3% (ΕΛΣΤΑΤ). Η πολυετής οικονομική κρίση σε συνδυασμό και με την τρέχουσα υγειονομική, θέτει ως προτεραιότητα της Π-ΑΜΘ την προστασία της υγείας και ευημερίας των απόρων πολιτών και κυρίως των παιδιών, καθώς και την προαγωγή των δικαιωμάτων τους, στο πλαίσιο της πολιτικής «Εγγύηση για το Παιδί» και του ΕΣΔ για τα δικαιώματα του παιδιού.

Στο πλαίσιο αυτό, προτεραιότητα της Π-ΑΜΘ αποτελεί η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής και υγειονομικής κρίσης στα παιδιά, η κοινωνική ένταξη και ευημερία των παιδιών, καθώς και η προαγωγή των δικαιωμάτων τους για δωρεάν πρόσβαση σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες. Στο πλαίσιο του ΕΣ4ιβ προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

- Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας.
- Παροχή σχολικών γευμάτων.

- Πρόσβαση σε προσιτή κατοικία για άστεγους, οικογένειες με σοβαρή υλική στέρηση που διαβιούν σε επισφαλή κατοικία (Δίκτυο Κοινωνικής Κατοικίας).
- Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές.
- Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης.

Η υλοποίηση των δράσεων θα εναρμονίζονται με την Περιφερειακή και Εθνική Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και με το Εθνικό Σχέδιο για το Παιδί.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

- Άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, άστεγοι, παιδιά, μαθητές, ηλικιωμένοι.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Το Πρόγραμμα της Π-ΑΜΘ μέσω του ΕΣ4ιβ συμβάλλει στη στήριξη της κοινωνικής ένταξης και στην καταπολέμηση της φτώχειας και των κοινωνικών διακρίσεων.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ4ιβ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Δεν προβλέπεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ΕΣ4ιβ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ιβ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO06	Αριθμός παιδιών κάτω των 18 ετών	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ιβ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO07	Αριθμός νέων ηλικίας 18-29 ετών	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ιβ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO08	Αριθμός συμμετεχόντων ηλικίας 55 ετών και άνω	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ιβ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO12	Συμμετέχοντες με αναπηρίες	Αριθμός ατόμων		
4B	ΕΣ4ιβ	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO16	Άστεγοι ή άτομα που αντιμετωπίζουν στεγαστικό αποκλεισμό	Αριθμός ατόμων		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ιβ	163	12.873.569

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ιβ	01 Επιχορήγηση	12.873.569

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ4ιβ	33 Καμία εδαφική στόχευση	12.873.569

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων EKT+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του EKT+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.2 Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ (ΕΤΠΑ)

Η Προτεραιότητα 5 αφορά στην Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη της Περιφέρειας μέσω στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων. Υλοποιείται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 5 και καλύπτει τους ειδικούς στόχους ΕΣ5i και ΕΣ5ii. Περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐	Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 5i: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Στα αστικά κέντρα εξακολουθεί να υπάρχει η ανάγκη εφαρμογής στοχευμένων δράσεων μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις προκειμένου να αντιμετωπιστούν κρίσιμα ζητήματα, απόρροια της οικονομικής ύφεσης, αλλά και της πανδημίας του Covid-19 (αυξημένη ανεργία, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός, περιβαλλοντική υποβάθμιση, κ.α.). Προβλέπεται σύμφωνα με το αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της ΑΜΘ και το πληθυσμιακό όριο των 50.000 κατοίκων, η κατάρτιση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων στις πόλεις που αποτελούν έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Π-ΑΜΘ, ήτοι: Καβάλα, Δράμα, Κομοτηνή, Ξάνθη και Αλεξανδρούπολη.

Οι δράσεις των ολοκληρωμένων στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης θα προσδιορισθούν κατά τον σχεδιασμό των τοπικών στρατηγικών και ενδεικτικά μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Ανάδειξη περιοχών ιστορικού, εμπορικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Αναβάθμιση, εκσυγχρονισμό εμβληματικών κτηρίων (ιστορικών, χαρακτηρισμένων και μη) και απόδοση προς χρήση για όφελος των πολιτών.
- Επανάχρηση εγκαταλελειμμένων/απαξιωμένων δημοτικών κτηρίων. Τα προς επανάχρηση κτίρια, μπορεί να είναι ενδεικτικά: Πολιτιστικά κέντρα, Στεγασμένες Στοές, Αποθήκες, Δημοτικά Λουτρά, Κολυμβητήρια, άλλα κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας όπως στρατώνες, ιστορικές κατοικίες που έχουν περιέλθει στην ιδιοκτησία των Δήμων.
- Δημιουργία, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμό δημοτικών αγορών.
- Δημιουργία, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμό δημοτικών χώρων άθλησης & αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων χώρων σπορ και «παιδικών χαρών».
- Δημιουργία διαδρομών επίσκεψης σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού.

- Δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων δημοτικών χώρων
- Κατασκευή, αναβάθμιση υποδομών ασφάλειας πεζών, συμπεριλαμβανομένων των πεζοδρομήσεων και των πεζογεφυρών.
- Κατασκευή, αναβάθμιση υποδομών πρόσβασης-ασφάλειας-εξυπηρέτησης ΑμεΑ.
- Κατασκευή / Επέκταση / Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων.
- Κατασκευή / Επέκταση / Αναβάθμιση αστικού οδικού δικτύου με στόχο την βελτίωση συνθηκών κυκλοφορίας, την ασφάλεια των πολιτών.
- Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (εξοπλισμός, εργασίες).
- Συστήματα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων δράσης αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου.
- Εγκαταστάσεις και συστήματα διαλογής και ανακύκλωσης απορριμμάτων.
- Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων.
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημόσιων κτιρίων και κοινόχρηστων χώρων.
- Εισαγωγή, επέκταση της χρήσης ήπιων-εναλλακτικών μορφών ενέργειας σε δημόσια κτίρια και κοινόχρηστους χώρους.
- Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου - πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός.
- Δομές στήριξης επιχειρηματιών-επαγγελματιών και νέων.
- Υποδομές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.

Πέραν των ανωτέρω ενδεικτικών δράσεων του ΕΤΠΑ, δύναται να υλοποιηθούν πρόσθετες δράσεις από την Προτεραιότητα 1 για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και από το ΕΚΤ+ για την ενίσχυση της απασχόλησης, της αυτοαπασχόλησης και της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων (ανέργων και εργαζομένων).

Ήδη, μέσω του ΠΕΠ Π-ΑΜΘ 2014-2020 υλοποιούνται τρία (3) Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στις πόλεις Αλεξανδρούπολης, Καβάλας και Δράμας. Οι συγκεκριμένες στρατηγικές ΒΑΑ ανταποκρίνονται στον Ειδικό Στόχο 5i του ΣΠ5 και θα συνεχιστούν και στη νέα Προγραμματική Περίοδο, με αναπροσαρμογή – συμπλήρωση των περιοχών εφαρμογής (εφόσον κριθεί σκόπιμο) και αναθεώρησή τους.

Οι Δικαιούχοι (Δήμοι) των υπόλοιπων πόλεων έπειτα από πρόκληση της Διαχειριστικής Αρχής θα κληθούν να καταρτίσουν και να υποβάλουν Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Η διαδικασία δε θα είναι ανταγωνιστική αλλά στη βάση προεπιλεγμένης κατανομής πόρων ανά αστικό κέντρο στη βάση μεθοδολογίας που θα αναπτύξει η Διαχειριστική Αρχή.

Σε όλα τα στάδια σχεδιασμού των στρατηγικών, του προγραμματισμού και της εφαρμογής των δράσεων, της παρακολούθησης της υλοποίησης των παρεμβάσεων θα επιδιώκεται η δημιουργία εταιρικής σχέσης. Αυτή θα περιλαμβάνει τη συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία όλων των τοπικών συντελεστών-τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού, κεντρική διοίκηση, εκπρόσωποι των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών συμπεριλαμβανομένων των φορέων που ασχολούνται με θέματα αναπηρίας, κοινωνικών δικαιωμάτων και ένταξης. Οι στρατηγικές θα πρέπει να διασφαλίζουν την αντιμετώπιση των σημαντικότερων αναγκών αποφεύγοντας παράλληλα τον κατακερματισμό των πόρων.

Χαρακτηριστικά που συμβάλουν στην επιτυχή υλοποίηση των στρατηγικών ΒΑΑ είναι:

- Η ενδυνάμωση του συστήματος διακυβέρνησης και η αποτελεσματική ενεργοποίηση των αστικών αρχών τόσο κατά την διαδικασία του σχεδιασμού, όσο και στην υλοποίηση των δράσεων.
- Η προσαρμογή του σχεδιασμού στις απαιτήσεις της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας.
- Οι δράσεις των στρατηγικών να είναι συμπληρωματικές προς τις οριζόντιες δράσεις του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Π-ΑΜΘ 2021-2027.

Ο ΕΣ5i συμβάλλει στην επίτευξη βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και είναι στην κατεύθυνση της «Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας».

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Κάτοικοι και επισκέπτες των περιοχών εφαρμογής Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.
--

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ5i έχει εφαρμογή σε πόλεις της Π-ΑΜΘ που ορίζονται στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και έχουν πληθυσμό >50.000 κατοίκων.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων θα αναζητηθούν συνεργασίες στο πλαίσιο διαπεριφερειακών συνεργασιών και διασυνοριακών σχημάτων που θα χρηματοδοτηθούν από Προγράμματα Συνεργασίας Interreg.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ΕΣ5i	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξη*	Άτομα		
5	ΕΣ5i	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO76	Ολοκληρωμένα έργα χωρικής ανάπτυξης	Έργα		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
5	ΕΣΣι	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες								

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	165	5.100.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	166	5.100.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	167	1.700.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	168	5.950.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	016	2.550.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	025	850.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	044	5.950.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	058	2.550.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	067	2.550.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	077	1.700.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	083	5.950.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	081	1.700.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	127	3.400.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣΣι	122	5.950.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5i	01 Επιχορήγηση	51.000.000

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5i	03 Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις Λειτουργικές αστικές περιοχές	51.000.000

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 5ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας, σε περιοχές πλην των αστικών περιοχών

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Μέσω του ΕΣ5ii του Στόχου Πολιτικής 5 επιδιώκεται: α) η σύνδεση τουρισμού - πολιτισμού στην κατεύθυνση του εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος, της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου και της διασύνδεσης με τους άλλους τομείς της τοπικής οικονομίας και β) η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και παραμεθόριες και μειονεκτικές περιοχές της Περιφέρειας.

Για την επίτευξη των παραπάνω προβλέπεται η υλοποίηση **δύο** (2) στρατηγικών Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ), ήτοι:

- 1) **ΟΧΕ Πολιτιστικής Διαδρομής Εγνατίας Οδού.** Υλοποιείται μέσω του ΠΕΠ 2014-2020 και δεδομένης της σημαντικότητας και συνεισφοράς της στην προσπάθεια διαμόρφωσης μιας νέας ταυτότητας για την Περιφέρεια και την ανάδειξή της σε έναν διακριτό, διεθνούς εμβέλειας τουριστικό προορισμό θα συνεχιστεί και στην Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.
- 2) **ΟΧΕ απομακρυσμένων και μειονεκτικών περιοχών.** Οι περιοχές αυτές συγκροτούνται από μεγάλους και μικρούς παραμεθόριους, αραιοκατοικημένους οικισμούς με αυξημένα προβλήματα και δυσκολίες σε πολλά επίπεδα. Με την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής είναι βέβαιο ότι θα αποκλιμακωθούν ως ένα βαθμό οι ανισότητες που παρατηρούνται με τα αστικά και ημιαστικά κέντρα και θα επιλυθούν χρόνια ζητήματα όπως πληθυσμιακή συρρίκνωση, φυγή των νέων, προβλήματα προσβασιμότητας, απόκλιση επιπέδου υποδομών και υπηρεσιών εν συγκρίσει με τα αστικά κέντρα, περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης, αναξιοποίητοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι.

Αναφορικά με την ΟΧΕ Πολιτιστικής Διαδρομής Εγνατίας Οδού θα συνεχιστεί έπειτα από επικαιροποίηση - αναπροσαρμογή του στρατηγικού της σχεδίου. Η δεύτερη προτεινόμενη ΟΧΕ θα αποτελέσει προϊόν συνολικής προσέγγισης κατόπιν αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων, καθώς και της πρότασης ειδικής εμπειρογνωμοσύνης, όπου θα καθορίζονται τόσο οι περιοχές παρέμβασης όσο και το σύνολο των αναπτυξιακών δράσεων. Θα ληφθεί ιδιαίτερα υπόψιν η διάρθρωση και συνοχή των περιοχών παρέμβασης, η οποία αποτελεί παράγοντα κρίσιμης σημασίας για την επιτυχή έκβαση της προσέγγισης, καθώς μέσα από την συγκεκριμένη ΟΧΕ επιδιώκεται εκτός των άλλων, η ανασύσταση

του παραγωγικού και επιχειρηματικού μοντέλου, η συγκράτηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο, η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και κυρίως οι ίσες ευκαιρίες και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών σε όλα τα επίπεδα.

Οι δράσεις των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων θα προσδιορισθούν κατά τον σχεδιασμό των τοπικών στρατηγικών και ενδεικτικά μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού τόσο σε περιοχές Natura 2000 όσο και εκτός αυτών.
- Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας / αναβάθμισης ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, της αξιοποίησης αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων δημοτικών χώρων.
- Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου – πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός.
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημόσιων κτιρίων και κοινόχρηστων χώρων.
- Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων.
- Βελτίωσης της ποιότητας και της ποσότητας ύδατος.
- Ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών).
- Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.
- Κινητά στοιχεία στον τομέα της υγείας.
- Κατασκευή, αναβάθμιση υποδομών ασφάλειας πεζών, συμπεριλαμβανομένων των πεζοδρομήσεων και των πεζογεφυρών.
- Κατασκευή, αναβάθμιση υποδομών πρόσβασης-ασφάλειας-εξυπηρέτησης ΑμεΑ.
- Κατασκευή / Επέκταση / Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων.

- Συστήματα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων δράσης αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου.
- Εγκαταστάσεις και συστήματα διαλογής και ανακύκλωσης απορριμμάτων.

Πέραν των ανωτέρω ενδεικτικών δράσεων του ΕΤΠΑ, δύναται να υλοποιηθούν πρόσθετες δράσεις από την Προτεραιότητα 1 για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και από το ΕΚΤ+ για την ενίσχυση της απασχόλησης, της αυτοαπασχόλησης και της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων (ανέργων και εργαζομένων).

Για την υλοποίηση των δύο ΟΧΕ θα αξιοποιηθούν πόροι τόσο από το ΕΤΠΑ, όσο και το ΕΚΤ+. Ειδικότερα στο πλαίσιο της χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ θα αντληθούν πόροι από τα πεδία παρέμβασης:

- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000
- Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Οι κάτοικοι και οι επισκέπτες των περιοχών εφαρμογής στρατηγικών Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με τις οριζόντιες αρχές που αφορούν στην εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (άρθρο 67 ΚΚΔ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων

Ο ΕΣ5ii του Στόχου Πολιτικής 5 έχει εφαρμογή σε στοχευόμενα εδάφη. Η ακριβής γεωγραφική περιοχή που θα καλύπτουν οι στρατηγικές θα προκύψει έπειτα από την επικαιροποίηση της ΟΧΕ Πολιτιστικής Διαδρομής Εγνατίας Οδού και την εμπειρογνωμοσύνη της ΟΧΕ απομακρυσμένων και απομονωμένων περιοχών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων θα αναζητηθούν συνεργασίες στο πλαίσιο διαπεριφερειακών συνεργασιών και διασυνοριακών σχημάτων που θα χρηματοδοτηθούν από Προγράμματα του Στόχου Εδαφικής Συνεργασίας.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

Δεν προβλέπεται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ΕΣ5ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται*	Στρατηγικές		
5	ΕΣ5ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	RCO76	Ολοκληρωμένα έργα χωρικής ανάπτυξης	Έργα		

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
5	ΕΣ5ii	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες								

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	165	4.250.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	166	4.250.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	167	4.584.949
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	168	3.400.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	016	850.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	044	3.400.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	058	1.700.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	059	850.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	062	4.250.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	064	850.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	065	1.700.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	067	850.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	068	1.700.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	078	850.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	079	850.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	083	850.000

5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	093	6.800.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	127	2.550.000
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	130	850.000

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	01 Επιχορήγηση	45.384.949

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ5ii	08 Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	45.384.949

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Σημείωση: η λογική της παρέμβασης αποτυπώνεται συνοπτικά στο Παράρτημα Β.

2.2. Προτεραιότητες τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα 6: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

2.2.1.1. Παρέμβαση των Ταμείων

Η Τεχνική Βοήθεια αποτελεί ξεχωριστή προτεραιότητα και περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν στην έγκαιρη και άρτια ολοκλήρωση της προετοιμασίας των έργων που πρόκειται να υλοποιηθούν από το Πρόγραμμα, στην αποτελεσματική υλοποίησή τους μέσω της παροχής τεχνικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, στη στήριξη των εμπλεκόμενων φορέων-δικαιούχων στο πλαίσιο των δράσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν, στην αξιολόγηση του Προγράμματος, στην αποτελεσματική πληροφόρηση του κοινού - των δυνητικών δικαιούχων - των κοινωνικών εταίρων - των επιχειρήσεων, και στη διάχυση των καλών πρακτικών αξιοποιώντας την εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τις προηγούμενες Προγραμματικές Περιόδους.

Στόχος της τεχνικής βοήθειας είναι η ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης και εφαρμογής του προγράμματος.

Κατηγορίες δράσεων που θα υλοποιηθούν μέσω του ΕΤΠΑ είναι:

- Δράσεις υποστήριξης της Διαχειριστικής Αρχής.
- Δράσεις προετοιμασίας, υλοποίησης, παρακολούθησης και ελέγχου του Προγράμματος.
- Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των φορέων και δικαιούχων του Προγράμματος.
- Δράσεις στήριξης κοινωνικών εταίρων και κοινωνίας των πολιτών.
- Δράσεις αξιολόγησης, εκπόνησης μελετών και συλλογής δεδομένων.
- Δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας του προγράμματος.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Ομάδες στόχοι αποτελούν:

- Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος Π-ΑΜΘ
- Φορείς και δικαιούχοι Προγράμματος Π-ΑΜΘ
- Μελετητικοί και ερευνητικοί φορείς
- Επιστήμονες και Επαγγελματίες της Π-ΑΜΘ
- Κοινωνικοί εταίροι
- Κοινωνία των πολιτών
- Κάτοικοι της Π-ΑΜΘ

2.2.1.2. Δείκτες

Δείκτες εκρών με τα αντίστοιχα ορόσημα και στόχους

Πίνακας 1: Δείκτες εκρών

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	179	2.975.000
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	180	1.700.000
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	181	1.690.985
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	182	425.000

Πίνακας 2: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 3: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.2.1. Προτεραιότητα 7: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+

2.2.1.1. Παρέμβαση των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων:

Η Τεχνική Βοήθεια αποτελεί ξεχωριστή Προτεραιότητα και περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν στην έγκαιρη και άρτια ολοκλήρωση της προετοιμασίας των έργων που πρόκειται να υλοποιηθούν από το Πρόγραμμα, στην αποτελεσματική υλοποίησή τους μέσω της παροχής τεχνικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, στην τεχνική στήριξη των εμπλεκόμενων φορέων-δικαιούχων στο πλαίσιο των δράσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν, στην αξιολόγηση του Προγράμματος, στην αποτελεσματική πληροφόρηση του κοινού - των δυνητικών δικαιούχων - των κοινωνικών εταίρων - των επιχειρήσεων, και στη διάχυση των καλών πρακτικών αξιοποιώντας την εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τις προηγούμενες Προγραμματικές Περιόδους.

Στόχος της τεχνικής βοήθειας είναι η ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης και εφαρμογής του προγράμματος.

Προβλεπόμενες δράσεις:

- Δράσεις υποστήριξης της Διαχειριστικής Αρχής.
- Δράσεις προετοιμασίας, υλοποίησης, παρακολούθησης και ελέγχου του Προγράμματος.
- Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των φορέων και δικαιούχων του Προγράμματος.
- Δράσεις στήριξης κοινωνικών εταίρων και κοινωνίας των πολιτών.
- Δράσεις αξιολόγησης, εκπόνησης μελετών και συλλογής δεδομένων.
- Δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας του προγράμματος.
- Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας.

Βασικές ομάδες-στόχοι:

Ομάδες στόχοι αποτελούν:

- Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος Π-ΑΜΘ
- Φορείς και δικαιούχοι Προγράμματος Π-ΑΜΘ
- Μελετητικοί και ερευνητικοί φορείς
- Επιστήμονες και Επαγγελματίες της Π-ΑΜΘ
- Κοινωνικοί εταίροι
- Κοινωνία των πολιτών
- Κάτοικοι της Π-ΑΜΘ

2.2.1.2. Δείκτες

Δείκτες εκρών με τα αντίστοιχα ορόσημα και στόχους

Πίνακας 1: Δείκτες εκρών

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΚΤ+	Λιγότερο ανεπτυγμένες	179	850.000
7	ΕΚΤ+	Λιγότερο ανεπτυγμένες	180	1.062.500
7	ΕΚΤ+	Λιγότερο ανεπτυγμένες	181	629.350
7	ΕΚΤ+	Λιγότερο ανεπτυγμένες	182	212.500

Πίνακας 2: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 3: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

3. Σχέδιο χρηματοδότησης

3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος													
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 Μόνο Για το ΕΤΘΑΥ	2027		2027 μόνο για το ΕΤΘΑΥ	Σύνολο
							Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		
ΕΤΠΑ*	Λιγότερο ανεπτυγμένες	52.989.790	54.515.546	56.172.434	57.538.604	58.956.766	30.207.265	30.207.264		30.955.030	30.955.029		402.497.728
Σύνολο		52.989.790	54.515.546	56.172.434	57.538.604	58.956.766	30.207.265	30.207.264		30.955.030	30.955.029		402.497.728
ΕΚΤ+*	Λιγότερο ανεπτυγμένες	18.528.628	19.061.832	19.640.951	20.117.750	20.613.774	10.562.017	10.562.017	0	10.824.660	10.824.660	0	140.736.289
Σύνολο		18.528.628	19.061.832	19.640.951	20.117.750	20.613.774	10.562.017	10.562.017	0	10.824.660	10.824.660	0	140.736.289
Σύνολο		71.518.418	73.577.378	75.813.385	77.656.354	79.570.540	40.769.282	40.769.281	0	41.779.690	41.779.689	0	543.323.017

3.6. Συνολικά χρηματοδοτικά κονδύλια ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Πίνακας 1: Συνολικά χρηματοδοτικά κονδύλια ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Αριθ. στόχου πολιτικής/ειδικού στόχου του ΤΔΜ ή ΤΒ	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενωσιακής στήριξης (συνολικό επιλέξιμο κόστος ή δημόσια συνεισφορά)	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α) = (ζ)+(η)	Ανάλυση της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική ανάλυση της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε)=(α)+(β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) =(α)/(ε)**
						Συνεισφορά της Ένωσης μείον το ποσό ευελιξίας (ζ)	Ποσό ευελιξίας (η)		δημόσια (γ)	ιδιωτική (δ)		
ΣΠ1	Προτεραιότητα 1	Δ/Σ	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	61.094.510	51.810.780	9.283.730	10.781.384	10.781.384		71.875.894	0,850
ΣΠ2	Προτεραιότητα 2	Δ/Σ	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	99.631.016	84.491.399	15.139.617	17.581.944	17.581.944		117.212.960	0,850
ΣΠ3	Προτεραιότητα 3	Δ/Σ	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	67.448.756	57.199.454	10.249.302	11.902.722	11.902.722		79.351.478	0,850
ΣΠ4	Προτεραιότητα 4Α	Δ/Σ	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	71.147.512	60.336.159	10.811.353	12.555.443	12.555.443		83.702.955	0,850
ΣΠ4	Προτεραιότητα 4Β	Δ/Σ	ΕΚΤ+	Λιγότερο ανεπτυγμένες	137.981.939	117.013.821	20.968.118	24.349.754	24.349.754		162.331.693	0,850
ΣΠ5	Προτεραιότητα 5	Δ/Σ	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	96.384.949	81.738.595	14.646.354	17.009.109	17.009.109		113.394.058	0,850
ΤΒ	Προτεραιότητα 6	Δ/Σ	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	6.790.985	5.759.048	1.031.937	1.198.409	1.198.409		7.989.394	0,850
	Προτεραιότητα 7	Δ/Σ	ΕΚΤ+	Λιγότερο ανεπτυγμένες	2.754.350	2.335.791	418.559	486.062	486.062		3.240.412	0,850
			Σύνολο ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες	402.497.728	341.335.435	61.162.293	71.029.011	71.029.011		473.526.739	0,850
			Σύνολο ΕΚΤ+	Λιγότερο ανεπτυγμένες	140.736.289	119.349.612	21.386.677	24.835.816	24.835.816		165.572.105	0,850
			Γενικό σύνολο		543.234.017	460.685.047	82.548.970	95.864.827	95.864.827		639.098.844	0,850

* Για το ΕΤΠΑ: λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιοχές. Για το ΕΚΤ+: λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές. Για το ΤΣ: άνευ αντικειμένου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφερειών εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΔΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΤΔΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΔΜ, οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με το άρθρο 3 και το άρθρο 4 ΤΔΜ. Για το άρθρο 4 ΤΔΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.

5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Πίνακας 1: Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα [500]	Όνομα υπεύθυνου επικοινωνίας [200]	Δ/νση ηλ. ταχυδρομείου [200]
Διαχειριστική αρχή	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης	Βασίλειος Πιτσινίγκος	vpitsinigkos@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	Υπουργείο Οικονομικών -Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου		
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Ειδική Υπηρεσία Αρχής Πιστοποίησης	Βασιλική Αλέστα	alesta@mnec.gr
Κατά περίπτωση, ο φορέας ή φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 36 παράγραφος 5			
Λογιστική διαδικασία στην περίπτωση που η εν λόγω διαδικασία έχει ανατεθεί σε φορέα πλην της διαχειριστικής αρχής			

6. Εταιρική σχέση

Γενικό Πλαίσιο

Η εταιρική σχέση έχει χαρακτηριστεί ως μια από τις βασικές αρχές για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων και έχει συνδεθεί στενά με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Η αρχή της εταιρικής σχέσης συνεπάγεται στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των δημόσιων αρχών των Κρατών Μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, των φορέων της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα. Η εταιρική σχέση εφαρμόζεται στο στάδιο του προγραμματισμού/σχεδιασμού και θα εφαρμοστεί περαιτέρω σε επίπεδο διαχείρισης, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης κατά την περίοδο 2021-2027.

Όσον αφορά στη διαβούλευση με τους σχετικούς εταίρους αναγκαίες προϋποθέσεις αποτελούν: α) η έγκαιρη δημοσιοποίηση και η εύκολη πρόσβαση σε σχετικό ενημερωτικό /πληροφοριακό υλικό, β) η διάθεση στους εταίρους εύλογου χρόνου για τη διατύπωση απόψεων σχετικά με βασικά προπαρασκευαστικά έγγραφα και το σχέδιο του Προγράμματος γ) η παροχή διαθέσιμων διαύλων επικοινωνίας μέσω των οποίων οι εταίροι θα μπορούν να υποβάλλουν τα ερωτήματα και τις απόψεις-παρατηρήσεις τους και θα ενημερώνονται σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο έχουν συνεκτιμηθεί οι προτάσεις τους και δ) η διάδοση των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης.

Για την ανάπτυξη εταιρικής σχέσης εδραιώνεται διάλογος με εταίρους από:

- αστικές και άλλες δημόσιες αρχές
- οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
- φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Η επιλογή των εταίρων πραγματοποιείται με βάση την αρχή της αντιπροσωπευτικότητας, δηλαδή συμπεριλαμβάνονται στην εταιρική σχέση θεσμικά όργανα, οργανώσεις και φορείς που εκπροσωπούν ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από την υλοποίηση του Προγράμματος, συμπεριλαμβανομένου φορέων που εκπροσωπούν ευάλωτες ή περιθωριοποιημένες πληθυσμιακές ομάδες.

Όργανα Σχεδιασμού Π-ΑΜΘ

Τον Δεκέμβριο 2020 με την υπ' αριθ. πρωτ. 235139/6072 (31/12/2020) απόφαση του Περιφερειάρχη ΑΜΘ «Συγκρότηση Ομάδας Σχεδιασμού Προγράμματος για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης» καθορίστηκαν η σύσταση, η συγκρότηση, το έργο και τα μέλη της εν λόγω Ομάδας Σχεδιασμού, η διάρκεια λειτουργίας της οποίας ορίζεται ως την ημερομηνία έγκρισης του Προγράμματος. Τα μέλη της σύμφωνα και με το πεδίο ειδίκευσης τους, προετοιμάζουν και υποβάλλουν σχετικές εισηγήσεις σύμφωνα με τις οδηγίες σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. οικ. 1033/21-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 147/28-3-2017) και λειτουργεί ως γνωμοδοτικό όργανο υποστηρίζοντας την Περιφέρεια ΑΜΘ σε θέματα έρευνας, καινοτομίας και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας.

Διαδικασία Διαβούλευσης με εταίρους

Σε όλη τη διαδικασία σχεδιασμού του Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» 2021-2027 πραγματοποιείται διαβούλευση με εμπλεκόμενους φορείς. Επιδιώκοντας την κινητοποίηση και ενεργό συμμετοχή των φορέων εταιρικής σχέσης, αλλά και των πολιτών της Π-ΑΜΘ οργανώθηκε ηλεκτρονική διαβούλευση για τις ανάγκες της οποίας διαμορφώθηκε διακριτή ενότητα στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ (www.eydamth.gr). Στο σημείο αυτό αναρτήθηκε το ειδικά διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο (10-22/2/2021) με το οποίο ξεκίνησε ο επίσημος διάλογος για την καταγραφή των απόψεων των εταίρων σχετικά με τις ανάγκες-προβλήματα, αλλά και τις σημαντικότερες προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η Π-ΑΜΘ την περίοδο 2021-2027, τους θεματικούς τομείς στους οποίους πρέπει να εστιάσει η στρατηγική της Περιφέρειας, τις κατηγορίες δράσεων για την επίλυση προβλημάτων και την αξιοποίηση πλεονεκτημάτων της Π-ΑΜΘ, κλπ.

Επίσης, στον διαδικτυακό τόπο της διαβούλευσης αναρτήθηκε πληροφοριακό υλικό για τη νέα Προγραμματική Περίοδο (Στόχοι Πολιτικής, Κανονισμοί, Ευρωπαϊκά Κείμενα, Εγκύκλιοι Σχεδιασμού Προγραμμάτων, Εθνικές & Περιφερειακές Στρατηγικές, κ.α.).

Για την έναρξη της διαδικασίας της διαβούλευσης ενημερώθηκαν ηλεκτρονικά με επιστολή του Περιφερειάρχη 212 φορείς και κλήθηκαν να συνεργαστούν και να καταθέσουν τις απόψεις και προτάσεις τους μέσα από τη συμπλήρωση του σχετικού ερωτηματολογίου. Οι φορείς εταιρικής συνεργασίας του ΕΠ Π-ΑΜΘ 2021-2027 παρατίθενται στο Παράρτημα Α, ενώ τα αποτελέσματα της διαβούλευσης παρατίθενται στο Παράρτημα Γ.

Πέραν της ηλεκτρονικής διαβούλευσης που οργανώθηκε υπήρξαν φορείς που απέστειλαν τις προτάσεις τους, ανεξαρτήτως του ερωτηματολογίου, και οι οποίες ελήφθησαν υπόψη στο στάδιο της κατάρτισης του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης με τα αρμόδια Υπουργεία για το διαχωρισμό / συμπληρωματικότητα των δράσεων μεταξύ Τομεακών και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων πραγματοποιήθηκαν θεματικές τεχνικές συναντήσεις με τη συμμετοχή Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Περιφερειών και Επιτελικών Δομών των Υπουργείων.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι στη διαμόρφωση της στρατηγικής της Π-ΑΜΘ ελήφθη υπόψη η μελέτη για την «Περιφερειακή Πολιτική της Ελλάδας μετά το 2020» που εκπόνησε ο ΟΟΑΣΑ και στην οποία περιλαμβάνεται και το προφίλ της Περιφέρειας ΑΜΘ. Για την εκπόνηση της μελέτης, ο ΟΟΑΣΑ διαβουλευτήκε με φορείς της Π-ΑΜΘ μέσω ερωτηματολογίων, αλλά και συναντήσεων.

Ο ρόλος των εταίρων στην υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Προγράμματος

Βασικό όργανο για τη συμμετοχή των εταίρων στην υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΕΠ είναι η Επιτροπή Παρακολούθησης, για την οποία λαμβάνονται μέτρα ουσιαστικής λειτουργίας της και ενίσχυσης της αποτελεσματικότητάς της. Πέραν των τυπικών μέτρων ενίσχυσης του επιχειρησιακού της χαρακτήρα, όπως η αντιπροσωπευτική της σύνθεση και η υποστήριξη της λειτουργίας από την Διαχειριστική Αρχή, πρόκειται να ληφθούν και άλλα μέτρα άμεσης επικοινωνίας και ενημέρωσης των μελών της, με αναμενόμενο αποτέλεσμα την μεγαλύτερη κινητοποίησή τους.

Τέτοια μέτρα είναι ενδεικτικά η διαδικτυακή επικοινωνία των μελών της μέσω του **ΔΙΑΥΛΟΥ**, που επιτρέπει την επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο, την υποβολή ερωτημάτων και παρατηρήσεων, καθώς και την εξατομικευμένη ενημέρωση μέσω email για κάθε νέα ανάρτηση. Τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης θα έχουν τη δυνατότητα να θέτουν ερωτήματα και να λαμβάνουν απαντήσεις για ειδικότερα ζητήματα, όπως το πλαίσιο υλοποίησης του ΕΠ, την αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων, την αξιόπιστη εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής των πράξεων, την πορεία σύνταξης των ετήσιων εκθέσεων και της τελικής έκθεσης εφαρμογής, την αξιολόγηση του προγράμματος, την εφαρμογή των αρχών της προσβασιμότητας κλπ. Με τα μέτρα αυτά αυξάνεται η διαφάνεια της εφαρμογής του ΕΠ και η παραγωγική συμμετοχή των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης σε αυτό, με αναμενόμενη άμεση θετική επίπτωση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων και στην επίτευξη των τεθέντων στόχων.

7. Επικοινωνία και προβολή

Η Επικοινωνιακή Στρατηγική του ΕΠ της Π-ΑΜΘ αποτελεί σημείο εκκίνησης για ένα ολοκληρωμένο σύνολο ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας που σε κάθε επίπεδο εφαρμογής απαιτούν εξειδίκευση με στοχευμένη επιλογή, ενδεδειγμένων μεθόδων, δράσεων και εργαλείων επικοινωνίας.

Κύριος επικοινωνιακός στόχος:

Προβολή του ρόλου του Ε.Π. Π-ΑΜΘ 2021-2027 και της Ε.Ε. στην ισόρροπη και ενδογενή ανάπτυξη, στη διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας & των επενδύσεων, στην ενίσχυση υποδομών με ωφέλειες για τον άνθρωπο, στην ενίσχυση της απασχόλησης & στη βελτίωση της ελκυστικότητας της Π-ΑΜΘ.

Ειδικοί επικοινωνιακοί στόχοι:

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών της Περιφέρειας ΑΜΘ αλλά και των ομάδων στόχου, για τους σκοπούς, τις κατευθύνσεις, τις παρεμβάσεις και τα αποτελέσματα του Προγράμματος.
- Ενίσχυση αναγνωρισιμότητας του Προγράμματος και της συμβολής της Ε.Ε. με την δημιουργία θετικού κλίματος μέσω στοχευμένων ενεργειών πληροφόρησης των κοινών – στόχων για τις δυνατότητες, τα οφέλη, την προστιθέμενη αξία και τις θετικές επιδράσεις που θα προκύψουν στην τοπική κοινωνία από την εφαρμογή του.
- Άμεση και ενδεδειγμένη ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρει το Πρόγραμμα και τις απαιτούμενες διαδικασίες για την πρόσβαση σε αυτές.
- Διασφάλιση της μέγιστης δυνατής διαφάνειας και δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και αξιοπιστίας ως προς τον τρόπο διαχείρισης των πόρων και υλοποίησης του Προγράμματος.
- Υποστήριξη/καθοδήγηση των δικαιούχων κατά την υλοποίηση των έργων σε θέματα επικοινωνίας και προβολής για την μεγιστοποίηση της διάχυσης των αποτελεσμάτων των πράξεων που υλοποιούν.
- Ειδική υποστήριξη δικαιούχων έργων στρατηγικής σημασίας και έργων με Π/Υ άνω των 10 εκ. ευρώ, οι οποίοι έχουν αυξημένες επικοινωνιακές υποχρεώσεις για τα εν λόγω έργα.
- Διαρκής ενημέρωση για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το κανονιστικό πλαίσιο και είναι υποχρεωμένοι να τηρούν οι δικαιούχοι του Προγράμματος.
- Συνεχής ενημέρωση για την πορεία υλοποίησης\πρόοδο του Προγράμματος.

Κοινό – Στόχοι:

Το κύριο κοινό – στόχος για το Ε.Π. της Περιφέρειας ΑΜΘ την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 είναι:

- Ευρύ κοινό: Πολίτες της Περιφέρειας ΑΜΘ, συμπεριλαμβανομένων και ειδικών πληθυσμιακών κοινωνικών ομάδων όπως νέοι, γυναίκες, άνεργοι, Ρομά, άτομα με αναπηρία, μετανάστες, κ.α.
- Δικαιούχοι / Δυνητικοί Δικαιούχοι: Φορείς οι οποίοι θα αναλάβουν την υλοποίηση έργων του Προγράμματος (Δήμοι, ΔΕΥΑ, Νοσοκομεία, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, Επιχειρήσεις για τις Δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων κ.α.)
- Εθνικές / Ευρωπαϊκές διοικητικές αρχές και φορείς: Ευρωπαϊκά Όργανα και Οργανισμοί, Υπουργεία, Περιφέρειες κ.α.
- Πολλαπλασιαστές Πληροφόρησης: ΜΜΕ, Οικονομικοί και Κοινωνικοί εταίροι, Δίκτυα Πληροφόρησης (Europe Direct, Europe Enterprise Network), επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις, διαμορφωτές κοινής γνώμης στο διαδίκτυο, επιστημονική και εκπαιδευτική κοινότητα, κ.α.

Για την μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων επικοινωνίας, είναι αναγκαίο οι στόχοι και οι τρόποι επικοινωνίας να διαμορφώνονται ανάλογα με το στοχοθετούμενο -κάθε φορά - κοινό.

Μέσα & Ενέργειες Επικοινωνίας και Προβολής

Προβλέπεται η υλοποίηση των παρακάτω ενεργειών επικοινωνίας:

A. Εκδηλώσεις

Διοργάνωση σεμιναρίων, εργαστήριων, συναντήσεων, ημερίδων, συνεδρίων, εκθέσεων, τόσο με φυσική παρουσία όσο και με ηλεκτρονικά μέσα καθώς και συμμετοχή σε εκδηλώσεις άλλων φορέων.

B. Ιστοσελίδα και μέσα κοινωνικής δικτύωσης

- Δημιουργία / Ενημέρωση της ιστοσελίδας του Προγράμματος.

- Δημιουργία σελίδων μέσω κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, YouTube, κ.α.)

Γ. Ηλεκτρονικό και έντυπο υλικό

Δημιουργία αφισών, banners, επικοινωνιακής ταυτότητας προγράμματος, παραγωγή φυλλαδίων, videos, διαφημιστικών σποτ, οδηγών προγράμματος και δημοσιότητας, υλικού εκδηλώσεων καθώς και απολογιστικά έντυπα.

Δ. Γραφείο Τύπου: δελτία, αρθρογραφία, δημοσιεύματα, newsletter, συνεντεύξεις τύπου.

Ε. Προβολή: Περιλαμβάνει την προβολή των δράσεων του Προγράμματος σε τηλεόραση, ραδιόφωνο και έντυπο τύπο, τόσο περιφερειακής όσο και εθνικής εμβέλειας, σε social media ή σε άλλους ιστότοπους με τη μορφή διαφήμισης.

Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός για δράσεις ενημέρωσης και επικοινωνίας θα διαμορφωθεί κατά μέγιστο στο 0,5% της δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος, ήτοι περίπου στα 3,2 εκατ. € συνολικά για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ και θα χρηματοδοτηθεί από την Προτεραιότητα 6 - Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ και την Προτεραιότητα 7 – Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+.

Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

Για την εξασφάλιση της ομοιογένειας, συνοχής και συνέργειας στις δράσεις επικοινωνίας και προβολής, η Π-ΑΜΘ θα μεριμνήσει για την εφαρμογή ενιαίων αρχών για τη συνολική παρακολούθηση, εποπτεία και συντονισμό των δράσεων.

Προκειμένου να είναι δυνατή η αξιολόγηση των προτεινόμενων δράσεων θα υλοποιηθούν ποιοτικές ή ποσοτικές έρευνες καθώς και έρευνες κοινού σε διάφορα χρονικά σημεία του Προγράμματος (έναρξη, μέση και τέλος της Προγραμματικής Περιόδου). Επιπλέον, θα χρησιμοποιηθούν δείκτες οι οποίοι θα επιλέγονται ανάλογα με το στόχο της προβλεπόμενης δράσης όπως:

Δείκτες υλοποίησης: Αριθμός συμμετεχόντων, αναρτήσεων, ακολούθων, αντιδράσεων κοινωνικών μέσων, υλικού που παράχθηκε, καταχωρήσεων, προβολών, εκπομπών διαφημιστικών σποτ, ερωτημάτων Helpdesk, δημοσιεύσεων, διαφημίσεων που προβλήθηκαν, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας και αριθμός μοναδικών χρηστών κ.α.

Δείκτες αποτελέσματος: Ποσοστό αναγνωρισιμότητας προγράμματος, audience recall καμπάνιας, βαθμός χρησιμότητας εκδήλωσης, social media engagements (likes, shares, comments), conversion ιστοσελίδας (downloads, χρόνος παραμονής), βαθμός ικανοποίησης χρηστών.

Δείκτες επιπτώσεων: Θετική/Αρνητική άποψη για το Πρόγραμμα και τη συμβολή της ΕΕ, διάδοση θετικού μηνύματος, βαθμός εμπιστοσύνης στις αρχές.